

Г.Г. Кіт

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА З ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Г.Г. Кіт

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
З ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ
ОСВІТИ**

Вінниця 2025

УДК 378.091.2:373.3.013(075.8)

DOI: <https://doi.org/10.31652/978-617-552-904-1-1-136>

К 45

Рекомендовано до друку вченою радою Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (протокол № 10 від 16.04.2025 р.)

Рецензенти: А.М. Коломієць, доктор педагогічних наук, професор,
проректор з наукової роботи Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Н.І.Мачинська, доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри початкової та дошкільної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка

К45 Кіт Г.Г.

Кваліфікаційна робота з педагогіки початкової освіти:
навчально-методичний посібник. Вінниця : ТВОРИ, 2025. 136 с.
ISBN 978-617-552-904-1.

Важливими рисами творчої особистості вчителя початкових класів повинні стати орієнтація на пошук нового, збагачення отриманих знань, удосконалення професійної майстерності, наполегливість на шляху наукового поступу. Процес ступеневої підготовки здобувачів вищої освіти все більше має інтегруватися із самостійною пошуково-дослідницькою діяльністю. Найскладнішою серед різноманітних видів науково-дослідної діяльності здобувачів освіти є кваліфікаційна робота, якою завершується підготовка фахівців ступеня вищої освіти «магістр», що мають самостійно поповнювати знання, творчо мислити, цілеспрямовано і грамотно організовувати науковий пошук.

Даний навчально-методичний посібник допоможе магістрам спеціальності «Початкова освіта», викладачам – керівникам кваліфікаційних робіт – у написанні і підготовці до захисту кваліфікаційних досліджень.

УДК 378.091.2:373.3.013(075.8)

ISBN 978-617-552-904-1

© Кіт Г. Г., 2025
© ТОВ «ТВОРИ», 2025

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Здобувачі вищої освіти усіх рівнів підготовки активно долучаються до науково-дослідної роботи, яка сприяє оволодінню дослідницькими навичками відповідно до обраного напрямку. Цілеспрямований науковий пошук, проведення експериментальних і теоретичних досліджень пробуджує професійний інтерес до наукової роботи, мотивує до успішного навчання, самовдосконалення, фахового становлення, кар'єрного зростання. Для майбутніх фахівців початкової освіти магістерського рівня наукові дослідження є обов'язковим елементом освітнього процесу, який ознайомлює з реальними умовами праці, націлює на удосконалення освітнього простору, озброює технологіями, уміннями творчого підходу до розв'язання актуальних науково-педагогічних проблем.

Самостійною науково-дослідницькою роботою здобувача вищої освіти, яка набуває кваліфікаційної функції, тобто виконується з метою публічного захисту з дотриманням правил академічної доброчесності в ході роботи Екзаменаційної комісії з метою присудження академічного ступеня магістра, є кваліфікаційна робота. Якістю змісту та захисту цієї роботи засвідчується рівень кваліфікації випускника, означається ступінь його готовності до наукової і загалом професійної діяльності. Автор у контексті виконання свого основного завдання демонструє рівень власної наукової кваліфікації, показує вміння самостійно вести науковий пошук і виконувати конкретні наукові завдання.

Метою кваліфікаційної роботи в системі професійної підготовки майбутніх фахівців у закладі вищої педагогічної освіти є:

- систематизація, закріплення, розширення та поповнення отриманих у вузі теоретичних знань, практичних умінь і навичок, набутих компетентностей зі спеціальності «Початкова освіта» та використання їх у процесі розв'язання конкретних наукових, виробничих та інших

завдань в освітньому процесі школи I ступеня;

- глибоке осмислення здобувачем вищої освіти проблеми дослідження, розвиток умінь систематизувати, узагальнювати і критично оцінювати теоретичні положення, виробляти, формулювати і відстоювати власну точку зору з досліджуваної теми;
- формування навичок самостійної роботи, оволодіння методикою дослідження, освоєння методів науково-педагогічного пошуку, зокрема педагогічного експерименту, способів роботи з комп'ютерною технікою, інформаційно-комунікаційними технологіями в контексті теми наукового пошуку;
- формування уміння узагальнювати, робити висновки, розробляти конкретні методичні рекомендації задля розв'язання виявлених проблемних питань, обґрунтовувати результати проведеного дослідження;
- діагностика ступеня підготовленості студентів до професійно-практичної діяльності в умовах сучасної системи освіти, в т.ч. школи I ступеня.

Захист кваліфікаційної роботи має стати демонстрацією набутих здобувачем вищої освіти в ході професійної підготовки загальних і фахових компетентностей, рівня досягнення ним програмних результатів навчання. До переліку базових компетентностей, що набуваються в ході виконання кваліфікаційної роботи, відносимо:

- наявність фундаментально глибоких знань теоретичного матеріалу предметної (Початкова освіта) та суміжних галузей, здатність характеризувати педагогічні явища і процеси, у тому числі стратегічного характеру, прогнозувати їх розвиток шляхом теоретичного моделювання, аналізу і змістовної інтерпретації отриманих результатів з використанням міждисциплінарного підходу;
- здатність комплексно й системно аналізувати явища педагогічної дійсності, вільно застосовувати наукову теорію та методи педагогічного дослідження у професійній діяльності, продукування нових знань;

- здатність до самостійної постановки проблеми на основі моніторингу явищ і процесів, що впливають на формування викликів сучасності;
- здатність підбирати та опрацьовувати наукові джерела, розуміти методологію визначення та методи отримання емпіричних даних, використовувати різноманітні, зокрема, мережеві, системи пошуку та обробки інформації, бібліотечні, в тому числі, електронні, ресурси й технології;
- здатність вести самостійний науковий пошук, робити критичне порівняння поглядів і позицій різних науковців, формулювати авторську пропозицію;
- здатність глибоко, з урахуванням позицій міждисциплінарного підходу, проникати в суть піднятої проблеми, генерувати інноваційні ідеї та пропонувати способи розв'язання поставлених завдань;
- здатність обирати відповідно до завдань дослідження методи, прийоми, підбирати та модифікувати діагностичний інструментарій, ініціювати ідеї та використовувати інноваційні технології для вирішення поставлених завдань;
- сформованість навичок використовувати у професійній діяльності уніфіковані та спеціалізовані програмні продукти;
- здатність на основі знання державної та іноземної мов готувати та здійснювати презентації отриманих результатів, використовуючи професійну аргументацію для донесення ідей, висвітлення проблем та способів їх вирішення.

До кваліфікаційної роботи висуваються такі вимоги:

- аргументація актуальності проблеми, доцільності вибору теми, обґрунтування її теоретичної і практичної значущості;
- самостійність, цілеспрямованість і системність підходу здобувача освіти до мети і технології виконання

- дослідження з обраної проблеми;
- відображення знань монографічної літератури з теми, законодавчої бази з питань організації початкової освіти, положень, інструкцій, стандартів тощо;
 - аналіз різних поглядів на основі посилань на вказані джерела та обов'язкове представлення аргументованої позиції магістранта щодо порушених у роботі дискусійних питань;
 - повнота розкриття теми, обґрунтованість висновків і пропозицій, які мають наукову і практичну цінність з обов'язковим використанням практичного матеріалу, застосуванням різних методів, включаючи математично-статистичну обробку результатів засобами комп'ютерної техніки;
 - чіткий, логічний, послідовний і грамотний виклад отриманих результатів дослідження, правильне оформлення виконаної роботи в цілому.

Варто зазначити, що єдині вимоги до кваліфікаційних робіт не виключають, а, навпаки, передбачають творчий підхід до виконання кожної з обраних тем. Одним із основних критеріїв оцінки якості кваліфікаційної роботи саме і є оригінальність визначення та розв'язання конкретних питань з огляду на особливості даного дослідження.

Дана випускна кваліфікаційна робота наукового змісту має внутрішню логічно обґрунтовану структуру, яка є відображенням ходу та результатів розробки обраної теми. Таким чином, вона носить узагальнюючий характер, підводить своєрідний підсумок підготовки магістра, виступаючи важливою формою реалізації творчих можливостей майбутнього педагога, а водночас представляється як самостійне оригінальне наукове дослідження здобувача освіти, розробкою якого зацікавлюються заклади освіти, відповідні установи та організації.

Хоча магістерська підготовка засвідчує серйозний поступ здобувача освіти на шляху пошуково-дослідницької і науково-педагогічної діяльності, що зазвичай може логічно призвести до вступу в аспірантуру і підготовки дисертації доктора філософії,

кваліфікаційна робота однак не може трактуватись як наукова праця вищого гатунку, оскільки магістерський ступінь не є ученим ступенем, а лише академічним, який підтверджує освітньо-професійний рівень випускника закладу вищої освіти і свідчить про наявність у нього теоретичних знань, практичних умінь і навичок, фахових компетентностей, притаманних науковому працівникові-початківцю. Зважаючи на це, вимоги до кваліфікаційної роботи з позиції науковості вищі, ніж до дипломної роботи, однак, безумовно, нижчі, ніж до дисертації доктора філософії.

Кваліфікаційна робота виконується всіма здобувачами вищої освіти, які навчаються в магістратурі, оскільки це передбачено навчальним планом, а також відповідає стратегії їх професійно-наукової підготовки в період навчання у ЗВО, де вони мають змогу проявити себе у науковій діяльності, беруть участь у науково-методичних семінарах, науково-практичних конференціях, готують публікації тощо.

Обираючи тему кваліфікаційної роботи, здобувач вищої освіти зважає на запропонований кафедрою перелік тем, однак має покладатись і на свої наукові й освітні орієнтири, цінності і професійні перспективи, що цілком може стати підставою для обрання і пропонування своєї теми з наданням обґрунтування її доцільності і напрямків розробки. Кафедра забезпечує наукове керівництво кваліфікаційної роботи. Затвердження теми здійснюється кафедрою на основі письмової заяви здобувача освіти і погодження її з науковим керівником. Персональний розподіл тем кваліфікаційних робіт, а також призначення наукових керівників затверджується ректором університету. Відповідний наказ готується за поданням завідувача випускової кафедри, яке погоджується з гарантом освітньо-професійної програми та деканом факультету.

Тема кваліфікаційної роботи, за необхідності, може змінюватися або зазнавати уточнень, але у відповідності до рішення кафедри. Водночас слід пам'ятати, що ця процедура можлива не пізніше ніж за один місяць до захисту роботи і має бути оформлена у вигляді змін до наказу ректора університету.

У ході виконання кваліфікаційної роботи з педагогіки

початкової освіти здобувач за визначеним планом поглиблено вивчає певну науково-педагогічну проблему, розробляє власну методику дослідження, пропонує систему навчально-виховної роботи та здійснює її перевірку. Таким чином, майбутній педагог здійснює певний внесок у вирішення окремого аспекту обраної наукової проблеми, виявляє творчість у дослідницькій роботі, робить значущі для практики навчання і виховання учнів початкової школи висновки. Вагомою складовою кваліфікаційної роботи є виявлення й опрацювання інноваційного педагогічного досвіду та його аналіз, який має бути самостійним і виконується здебільшого за замовленням. Необхідно здійснити також відповідне психолого-педагогічне обґрунтування актуальності теми, яка досліджується, дати її теоретичний аналіз, представити хід та результати експериментальної роботи.

У процесі виконання кваліфікаційної роботи:

- формуються вихідні позиції з обраної для опрацювання проблеми на основі аналізу наявних теоретико-практичних положень;
- визначається програма експериментальної частини дослідження;
- на цій основі проводиться дослідження, узагальнюється одержаний матеріал, формуються чіткі висновки і пропозиції науково-практичного характеру.

Підготовка кваліфікаційної роботи вимагає великих затрат часу і триває щонайменше протягом одного навчального року. Для ефективного виконання роботи здобувач освіти має послідовно пройти етапи її підготовки, здійснення, завершення і захисту. Кожен етап має свою мету, завдання, характеризується певною специфікою роботи, які варто розгортати у певній послідовності.

Алгоритм виконання кваліфікаційного дослідження:

- Ознайомлення з орієнтовною тематикою кваліфікаційних робіт з педагогіки початкової освіти.
- Вибір здобувачем освіти на основі консультування з науковим керівником того змістового напрямку, дослідження якого найбільше йому до вподоби,

відповідає його можливостям і перспективам.

- Ознайомлення із сутнісними характеристиками кваліфікаційної роботи як форми навчальної діяльності, її специфікою.
- Чітке визначення теми кваліфікаційної роботи, схвалення її кафедрою та затвердження наказом ректора університету.
- Складання календарного плану-графіка виконання кваліфікаційної роботи.
- Підбір наукової та методичної літератури з обраної проблеми дослідження, складання бібліографічного списку наявних джерел.
- Ознайомлення з літературою, її первинне опрацювання і виділення тієї, яка є найбільш важливою для роботи над цією темою.
- Поглиблене опрацювання відібраної літератури, фіксація різними способами важливої інформації.
- Вибір науково-педагогічних методів з огляду на тему кваліфікаційного дослідження, розробка програми та методики наукового пошуку.
- Складання плану майбутньої кваліфікаційної роботи.
- Розробка та формулювання наукового апарату дослідження (об'єкта, предмета, мети, гіпотези, завдань, теоретичної і практичної значущості) як орієнтирів і перспектив пошуково-дослідницької роботи.
- Огляд наукової літератури, її аналіз та представлення в теоретичній частині кваліфікаційної роботи.
- Проведення емпіричного дослідження (трифазового експерименту) за попередньо розробленою методикою.
- Аналіз ходу та результатів емпіричного дослідження і представлення їх у практично-дослідній частині кваліфікаційної роботи.
- Завершення написання основного тексту роботи.
- Написання висновків роботи з огляду на поставлені завдання.
- Ознайомлення наукового керівника з текстом кваліфікаційного дослідження та робота здобувача над

його вдосконаленням відповідно до зроблених зауважень.

- Висвітлення попередніх результатів дослідження в наукових публікаціях (для здобувачів ступеня вищої освіти магістра – не менше 2 публікацій).
- Остаточне, в т.ч. літературно-графічне, оформлення кваліфікаційної роботи в цілому.
- Оформлення відгуку (висновків) на кваліфікаційну роботу науковим керівником.
- Перевірка роботи на плагіат згідно з «Положенням про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського».
- Рецензування наукової роботи.
- Остаточне редагування кваліфікаційної роботи та підготовка здобувача освіти до захисту.
- Публічний захист кваліфікаційної роботи перед Екзаменаційною комісією.
- Впровадження результатів кваліфікаційного дослідження в освітню практику.

Умовно послідовність усіх видів роботи в контексті виконання кваліфікаційного дослідження, можна розділити на три етапи: попередній, основний і заключний.

Попередній етап:

- вибір об'єкта кваліфікаційного дослідження;
- попередній вибір теми кваліфікаційної роботи;
- призначення керівника кваліфікаційної роботи з огляду на обрану тему;
- узгодження теми з науковим керівником, її уточнення та затвердження;
- розробка та узгодження з керівником графіка виконання кваліфікаційної роботи;
- визначення необхідності залучення консультантів (консультанта) та їхнє затвердження.

Основний етап:

- дослідницька робота відповідно до теми та плану-

- графіка виконання пошукових робіт;
- обробка та аналіз отриманих результатів дослідження;
- написання тексту кваліфікаційної роботи, оформлення матеріалів, отриманих в ході експериментального дослідження.

Заключний етап:

- перевірка роботи на плагіат;
- оформлення науковим керівником відзиву на кваліфікаційну роботу;
- рецензування наукової роботи;
- оформлення необхідних матеріалів до захисту (презентація тощо);
- підготовка доповіді – виступу на захисті;
- захист кваліфікаційної роботи.

ВИБІР ТА ОБҐРУНТУВАННЯ АКТУАЛЬНОСТІ ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Початком підготовки кваліфікаційної роботи є вибір теми як перший і дуже відповідальний крок пошуково-дослідницької діяльності. Від правильного вибору теми значною мірою залежить якість і результат її виконання, загалом успіх кваліфікаційної роботи. Тому магістрант повинен добре подумати і відповідально підійти до вибору теми кваліфікаційної роботи.

Необхідно послуговуватись науковою і практичною актуальністю теми, наявністю необхідної літератури, можливістю проведення дослідження в школі або іншому закладі освіти, відповідністю теми інтересам і можливостям здобувача освіти. Теми повинні бути орієнтовані на сучасний стан розвитку педагогіки, психології, окремих методик, актуальні завдання розбудови національної системи освіти, потреби освітнього процесу у закладі вищої педагогічної освіти і початковій школі. Отже, основною вимогою до вибору теми кваліфікаційної роботи є її наукова актуальність. Тема кваліфікаційного дослідження має базуватись на позиції, яка націлює здобувача освіти на теоретичне переосмислення його наукового потенціалу, формування, обґрунтування, аргументацію та перспективне бачення досліджуваної проблеми.

Спеціалізація тематики кваліфікаційних робіт, які виконують здобувачі спеціальності «Початкова освіта», достатньо різноманітна і багатоаспектна. Це кваліфікаційні дослідження, які відображають виключно педагогічне, психолого-педагогічне або методико-педагогічне спрямування. Допомогу здобувачу освіти у виборі теми надає, зазвичай, випускаюча кафедра початкової освіти, яка розробляє і систематично оновлює орієнтовну тематику кваліфікаційних досліджень здобувачів освіти магістерського рівня. Теми кваліфікаційних робіт здебільшого пов'язані з науковою тематикою кафедри, проблематикою наукових досліджень провідних викладачів.

За існуючими вимогами магістранту надається право самостійно обирати тему із запропонованого списку або і самому пропонувати тему роботи з огляду на її актуальність, відповідність фахові, своїм науковим інтересам та перспективним напрямкам розвитку наукових досліджень в руслі обраної проблеми. Як правило, здобувач освіти пропонує ту тему, яка викликає в нього інтерес, стосовно якої в нього є певні міркування, ідеї, напрацювання. В такому випадку кафедра охоче іде назустріч побажанням здобувача, особливо коли запропонована проблема актуальна і достатньо широка для кваліфікаційної роботи, одночасно надаючи йому допомогу в адекватному формулюванні відповідної теми.

Здебільшого кваліфікаційна робота є продовженням виконаних наукових робіт на попередніх етапах навчання. Кафедрою ведеться наполеглива робота по спрямуванню вибору здобувачами освіти перспективних тем наукових пошуків, починаючи з II-III курсів бакалаврату. Це допомагає майбутнім педагогам глибше зорієнтуватись у проблемі дослідження, в ході вивчення основ наук особливу увагу приділити тим питанням, які стосуються обраної проблеми. За 4 роки навчання на бакалавраті здобувач освіти має змогу підготувати ряд реферативних повідомлень в ході вивчення фундаментальних, психолого-педагогічних дисциплін, взяти участь у наукових конференціях, підготувавши виступи чи повідомлення, виконати 2-3 курсових роботи, і, як підсумок, завершити дослідження проблеми написанням кваліфікаційної роботи в магістратурі. Така логіка вибору теми сприяє подоланню труднощів у навчанні, допомагає реалізації творчого пошуку, візуалізації результатів власних зусиль, слугує стимулом і утверджує майбутнього фахівця у правильності професійного вибору.

Коригування та уточнення формулювання обраної теми здійснює науковий керівник, який призначається та затверджується рішенням кафедри з найкваліфікованіших викладачів з науковим ступенем або науковим званням доцента чи професора. Він бере на себе та до захисту здійснює безпосереднє керівництво виконанням кваліфікаційної роботи.

Керівник зобов'язаний:

- визначити завдання магістранту на кваліфікаційну роботу;
- надати здобувачу освіти допомогу в розробці плану-графіка виконання кваліфікаційної роботи;
- рекомендувати необхідну літературу, довідкові матеріали та інші джерела з теми дослідження;
- систематично проводити відповідно до розкладу консультації, за потребою надавати допомогу магістранту, здійснювати науково-педагогічний супровід його діяльності;
- періодично перевіряти стан виконання кваліфікаційної роботи (частинами або в цілому).

Якщо дослідження проводиться поза межами освітнього закладу, може виникнути потреба у додатковому затвердженні відповідального консультанта тієї наукової установи чи освітньо-виховного закладу, де студент виконує свої дослідження. Така консультативна допомога обумовлюється в завданні. В обов'язки консультанта входить перевірка відповідної частини виконаної роботи, про що він ставить підпис на титульному листі кваліфікаційної роботи.

В цілому організація і контроль за процесом підготовки та захисту кваліфікаційних робіт здійснюється завідувачем кафедри.

Процес розробки і вибору тематики кваліфікаційних робіт повинен базуватись також і на врахуванні інтересів інших кафедр університету, особливостей майбутньої професійної діяльності випускника. Формулюючи тематику кваліфікаційних робіт, слід брати до уваги нагромаджений на кафедрах досвід, побажання спеціалістів, які долучаються до рецензування робіт, рекомендації Екзаменаційних комісій (ЕК).

Варто звернути увагу на можливість повторюваності тематики кваліфікаційних робіт, що виявляється в підвищенні інтересу студентів до одних проблем та ігноруванні інших. Це приводить до того, що певні педагогічні явища і поняття вивчаються доволі детально і часто, а деякі майже не розглядаються або досліджуються узагальнено і лише на

теоретичному рівні. Така ситуація пояснюється, в першу чергу, орієнтацією студентів на ті проблеми, які вже ґрунтовно розроблені і представлені в науковій літературі. Теми кваліфікаційних робіт не повинні бути одноманітними, дублюватися.

Водночас тема кваліфікаційної роботи має завжди відображати конкретну проблему педагогіки початкової освіти. Нечіткість у формулюванні теми призводить до незрозумілого визначення проблеми. Тема не має бути тривіальною чи такою, що не містить у своїй назві ніякої проблемності і, отже, не потребує наукового доведення.

Назва кваліфікаційної роботи повинна бути короткою і лаконічною, здатною передати основний зміст дослідження. І надто громіздкі, і надто короткі назви обтяжують сприйняття теми. Під час формулювання теми варто дослухатись і до порад вчених-філологів щодо використання закону Інґве, відповідно до якого оптимальна назва теми знаходиться в межах 5+2.

Тема магістерської роботи визначається, обґрунтовується і доповідається на засіданні кафедри, де вирішується питання про затвердження кваліфікаційної роботи. Тема кваліфікаційної роботи погоджується із освітнім закладом, якщо виконується на замовлення.

МЕТОДИКА РОБОТИ НАД КВАЛІФІКАЦІЙНИМ ДОСЛІДЖЕННЯМ

Організація дослідження

Обравши тему, здобувач освіти у співпраці з науковим керівником визначають основні змістові та організаційні орієнтири подальшої роботи, представлені у вигляді попереднього завдання.

Працюючи над змістом дослідження, виконавець і керівник спочатку в довільній формі узгоджують його основні поняття, ідеї, теоретичні засади, орієнтовні об'єкт і предмет, робочу гіпотезу, види і форми емпіричних досліджень,

композиційну побудову тексту. Зазначена підготовча робота носить рекомендаційний характер і відображає своєрідну стратегію на шляху вибору напряду бібліографічного і емпіричного пошуку. Обрані змістові орієнтири на початкових етапах виконання кваліфікаційного дослідження в подальшому будуть уточнюватись, поглиблюватись, розширюватись, або, навпаки, звужуватись. Здобувач освіти у процесі опрацювання теоретичного та емпіричного матеріалу зможе за потреби змінювати не лише обсяг та конфігурацію основних понять роботи, але й задуману послідовність побудови і викладу її змісту.

Організаційний аспект дослідницької діяльності має на меті раціональний розподіл часу та оптимізацію процесу підготовки кваліфікаційної роботи. Здобувач освіти під керівництвом викладача складає графік виконання наукової роботи, в якому відповідно до алгоритму власної дослідної роботи намічає наступні орієнтири:

- вибір наукового керівника та затвердження теми;
- отримання від керівника завдання на проведення кваліфікаційної роботи;
- підготовка календарного плану-графіка виконання кваліфікаційної роботи і затвердження його науковим керівником;
- підготовка та узгодження розширеного плану-проспекту кваліфікаційної роботи;
- розробка методики дослідження та проведення педагогічного експерименту (згідно етапів дослідно-експериментальної роботи);
- обробка та аналіз результатів проведеного педагогічного експерименту;
- апробація попередніх результатів дослідження на наукових конференціях, семінарах;
- написання кваліфікаційної роботи, підготовка першого її варіанта для прочитання науковим керівником;
- доопрацювання роботи, усунення недоліків відповідно до висловлених зауважень;
- подання кваліфікаційної роботи на основі врахування

- рекомендацій наукового керівника для другого читання;
- доповнення роботи додатковими матеріалами, емпіричними дослідженнями в ході магістерської практики, підготовка роботи до рецензування;
- рецензування наукової роботи;
- доопрацювання кваліфікаційної роботи на основі рекомендацій рецензента і наукового керівника;
- завершення оформлення роботи, подання її науковому керівнику для підготовки висновку (відгуку);
- написання науковим керівником висновку (відгуку), інформування завідувача кафедри про завершення роботи.

Па першому етапі здобувач освіти повинен зорієнтуватись у сучасній науковій проблематиці, визначитись з темою роботи: з'ясувати, до якої проблеми вона відноситься, як вирішується на практиці. Доречними будуть робочі записи власних думок, спостережень, вражень, що допоможе в ході першої консультації викласти науковому керівнику своє бачення теми, розуміння її сутності, структури.

Далі варто підібрати літературу (різні види наукових та методичних джерел), опрацювати спочатку теоретичні, згодом методичні роботи, зробити аналіз державних освітянських документів, навчальних програм початкової школи з даного питання.

Важливим аспектом є складання оптимального плану кваліфікаційної роботи, що передбачає як теоретичну, так і експериментальну частини, а також змістовне і влучне формулювання кожного розділу і параграфу (підрозділу роботи).

Здобувач освіти визначає стан досліджуваної проблеми в практиці сучасної початкової школи (використовуючи аналітичні статті з питань реалізації освітнього процесу у школах І ступеня, публікації з досвіду роботи тощо). На основі цього стає можливим формулювання мети і завдань власної пошуково-дослідницької роботи. Педагогічний експеримент має бути проведений в умовах реального освітнього процесу, впродовж не менше 6 місяців. На основі уважного вивчення результатів дослідно-педагогічної роботи, її узагальнення

виконується перший варіант роботи, який подається науковому керівникові. Згодом дослідження доопрацьовується згідно вказівок і порад наукового керівника.

Усі етапи роботи над кваліфікаційним дослідженням мають бути відображені у календарному плані-графіку виконання роботи, який затверджує науковий керівник.

Функції наукового керівника

Керівники кваліфікаційних робіт призначаються, зазвичай, з числа викладачів кафедри початкової освіти, які мають науковий ступінь та/або вчене звання. За потреби, до керівництва кваліфікаційних робіт можуть залучатися також висококваліфіковані фахівці з інших кафедр факультету, університету та інших ЗВО та наукових установ, що мають науковий ступінь чи вчене звання.

Робота наукового керівника входить до його навчального навантаження як викладача відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського».

Керівник кваліфікаційної роботи:

- надає допомогу магістранту у виборі та формулюванні теми кваліфікаційної роботи, у складанні календарного плану-графіка роботи та здійснює контроль за ходом його виконання;
- проводить консультації при визначенні змісту роботи, ознайомлює з методикою її написання;
- рекомендує необхідну літературу та інші джерела інформації;
- допомагає у виборі бази дослідження, визначенні змісту та етапів педагогічного експерименту;
- сприяє апробації та публікації попередніх результатів наукових досліджень здобувача;
- періодично інформує випускову кафедру про стан виконання здобувачем кваліфікаційної роботи;
- подає письмові висновки про виконану кваліфікаційну роботу ввіреного йому здобувача вищої освіти до

Екзаменаційної комісії (не пізніше, ніж за 10 днів до захисту);

- здійснює контроль: за дотриманням здобувачем вищої освіти плану-графіка виконання кваліфікаційної роботи, за своєчасною і якісною її підготовкою, написанням та оформленням; за дотриманням термінів подання кваліфікаційної роботи на відгук і рецензування, перевірки на доброчесність;
- надає консультації здобувачеві вищої освіти щодо публічного захисту виконаного наукового дослідження в ході роботи Екзаменаційної комісії.

Науковий керівник ознайомлюється зі змістом та оформленням остаточного варіанта кваліфікаційної роботи перед поданням її на рецензування та для захисту в Екзаменаційну комісію.

За одним керівником може бути закріплено не більше 8 кваліфікаційних робіт, в тому числі не більше 5 кваліфікаційних робіт магістра одного року набору.

Якщо кваліфікаційна робота або її захист визнаються незадовільними, то Екзаменаційна комісія може прийняти рішення про можливість повторного захисту роботи. Ця процедура можлива наступного року (після поновлення здобувача вищої освіти в університеті). Науковий керівник надає магістранту необхідну допомогу в доопрацюванні роботи та підготовці її до захисту.

Права наукового керівника:

- забезпечувати співучасть у науковому керівництві кваліфікаційною роботою, за потреби, інших фахівців у межах визначеного середніми нормами часу навчального навантаження (за рахунок нормативних годин своєї частини навантаження) або надання можливості здобувачу вищої освіти отримання консультацій від інших фахівців;
- порушувати, за потреби, перед адміністрацією університету (деканом, першим проректором з науково-педагогічної роботи) питання про надання відрядження здобувачу вищої освіти для роботи над

темою кваліфікаційної роботи в науково-дослідницьких установах, освітніх закладах, архівах тощо;

- ознайомитись до захисту кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти з рецензією на неї;
- брати участь у відкритому засіданні Екзаменаційної комісії, на якому ввірений йому здобувач вищої освіти захищає кваліфікаційну роботу;
- відмовитись від керівництва кваліфікаційною роботою магістра, який не виконує без поважних причин плану-графіка виконання кваліфікаційної роботи, систематично проявляє неорганізованість, безвідповідальне ставлення до своїх обов'язків, але не пізніше ніж за три місяці до захисту кваліфікаційної роботи (підставою є власна офіційна письмова заява наукового керівника). Остаточне рішення в даному випадку приймає випускова кафедра.

Права та обов'язки здобувача вищої освіти

Права здобувача вищої освіти:

- самостійно обирати тему кваліфікаційної роботи з числа запропонованих або пропонувати свою;
- висловити пропозиції щодо кандидатури наукового керівника з числа висококваліфікованих викладачів випускової кафедри або (за погодженням з кафедрою) із представників інших закладів освіти та науки;
- за наявності поважних причин ставити питання перед випусковою кафедрою про заміну наукового керівника.

Обов'язки здобувача вищої освіти:

- чітко дотримуватися плану-графіка виконання кваліфікаційної роботи;
- на завершальному етапі оформити кваліфікаційну роботу відповідно до вимог університету та випускової кафедри;
- на зауваження наукового керівника та рецензента реагувати аргументовано, з позиції професійної етики,

на запитання членів Екзаменаційної комісії та присутніх в ході публічного захисту кваліфікаційної роботи давати повну відповідь;

- дотримуватися «Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського».

Структура кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота здобувачів вищої освіти ОС магістра має виконуватися державною мовою як спеціально підготовлена праця на правах рукопису і подаватися на кафедру в паперовому варіанті (у твердій палітурці) та в електронній формі.

Структура кваліфікаційної роботи містить: титульну сторінку; анотації з ключовими словами (українською та англійською мовами); зміст; перелік умовних позначень і скорочень (за потреби); вступ; 2-3 розділи теоретичного і практичного /методичного/ спрямування, висновки, список літератури, додатки.

Вступ

Вступ містить розкриття актуальності обраної проблеми для теорії і практики початкової освіти, аналітичний огляд літератури та коротку характеристику джерел, опис стану дослідження проблеми. Подається обґрунтування теми, формулювання наукового апарату дослідження, що включає: актуальність дослідження, об'єкт, предмет, мету, гіпотезу, завдання, методи і експериментальну базу дослідження, його теоретичну і практичну значущість. Показано апробацію, висвітлення та впровадження попередніх результатів дослідження (обговорення на науково-практичних конференціях різного рівня, семінарах, круглих столах тощо), представлено публікації з досліджуваної теми, можливе

впровадження результатів (за наявності документів, що це підтверджують). Визначається загальна структура роботи.

Вступ має охоплювати, в середньому, 6-7 сторінок.

У вступі, подається, насамперед, обґрунтування актуальності даної проблеми для педагогіки початкової освіти (як для теорії, так і для практики). Обґрунтування актуальності проблеми, з чого, власне, і розпочинається виклад матеріалу вступу, передбачає розкриття відповіді на запитання: “Чому цю проблему важливо розв’язувати в даний час?”

З’ясування даного питання висвітлюється з кількох позицій:

- корисності і доцільності розробки проблеми для практичних аспектів, що реалізуються в діяльності школи І ступеня;
- відображення в державних документах, де визначено або закладено замовлення на дослідження проблем у галузі педагогіки початкової освіти;
- межі між знанням і незнанням в обраній проблемі (наявність ще недосліджених аспектів);
- поширеності досліджуваного явища, його типовості і важливості для педагогіки початкової освіти;
- орієнтації на власний своєрідний підхід до висвітлення проблеми.

Таким чином, розкриття актуальності проблеми і виходу на тему кваліфікаційної роботи має відображати дотримання відповідної логіки обґрунтування наукових положень на основі врахування соціальних вимог до необхідності вдосконалення тих чи інших аспектів практичної професійно-педагогічної діяльності вчителів початкових класів та важливості розроблення теоретичних аспектів педагогіки початкової освіти.

Актуалізація мотивації вибору теми супроводжується коротким оглядом освітянських документів, законодавчих актів, науково-методичних джерел, емпіричних досліджень із обраної проблеми. Робиться акцент на тому, які питання вивчені повністю, які лише частково порушені, а які не досліджені зовсім.

Розкриваючи актуальність кваліфікаційної роботи, зазвичай, вдаються до таких висловів: «актуальність роботи полягає (виявляється) в тому, що ...», «актуальність зумовлена тим, що ...», «... цим визначається актуальність кваліфікаційного дослідження» тощо.

Якщо належно розкрита проблема дослідження, чітко визначена тема та причини її актуальності, то без проблем можна сформулювати і такі важливі елементи наукового апарату, як об'єкт і предмет дослідження, його мету, гіпотезу і завдання.

Вибір теми дослідження тісно пов'язаний з вибором його об'єкта. Об'єкт дослідження трактується як будь-яка частина або форма існування реальної дійсності (тіло, річ, явище, процес, середовище, структура, властивості, зв'язки, відношення тощо), а також як будь-яка їх комбінація або комплекс, які протистоять суб'єкту в його пізнавальній і практичній діяльності.

Вибір об'єкта дослідження спрямований на звуження тематичного поля, в межах якого здійснюється науковий аналіз. Зазвичай об'єктом обирається таке явище або процес, що найбільш повно охоплює характерні для досліджуваної проблеми аспекти, взаємозв'язки та відносини, які виникають унаслідок внутрішніх суперечностей, що, власне, і формують сутність проблеми.

Об'єкт дослідження є певною частиною освітнього процесу, що відповідає проблемі дослідження педагогіки початкової освіти. Об'єкт відображає сферу інтересів дослідника. У процесі формулювання об'єкта дослідження слід відповісти на питання: «Що розглядається у роботі? Під яким кутом зору розглядається наукова проблема? В межах якого напрямку розглядається обрана тема?»

Отримання знань, необхідних для вирішення конкретної наукової проблеми, передбачає вивчення результатів цілеспрямованого наукового впливу на окремі елементи або складові частини об'єкта дослідження. Саме ці елементи, які виокремлюються для глибшого аналізу, і називають предметами дослідження. Предмет дослідження – це певний

аспект, сторона або специфічна частина об'єкта, яка набуває самостійного значення в межах дослідницького процесу. Він становить цілісне утворення, що формується у процесі наукового пізнання й концентрує в собі найістотніші характеристики, властивості та ознаки, релевантні для досягнення мети дослідження та розкриття його проблематики.

Предмет відповідає на питання: «Які в даному об'єкті треба добути нові знання? Яка частина об'єкта розкривається?» Предмет дослідження відображає групу або ряд істотних ознак, властивостей, зв'язків об'єкта, який піддається вивченню і слугує засобом наукового пізнання самого об'єкта.

З огляду на це зауважимо, що в межах одного і того ж об'єкта можуть розроблятися різні предмети дослідження, а обраному в дослідженні об'єкту може відповідати один або декілька предметів. З іншого боку, один і той самий предмет може розглядатися в контексті різних об'єктів дослідження.

Таким чином, у кваліфікаційному дослідженні об'єкт виступає як задане, а предмет – як те, що досліджується, шукається, встановлюється. Об'єкт є частиною об'єктивної реальності, яка в даний час перебуває в полі зору теоретичної чи практичної діяльності дослідника, а предмет відображає властивості й відношення об'єкта, що досліджуються з певною метою і мають отримати наукове пояснення. Об'єкт – більш широке, інтегральне поняття, яке існує в реальній дійсності (природа, суспільство, освітній заклад, сім'я, виховання, навчання, мислення тощо), предмет – комплекс властивостей, характеристик, якостей, умов процесу, який потрібно дослідити. В якості предмета дослідження можуть виступати принципи, зміст, методи, форми, технології, умови освітнього процесу, специфіка взаємодії педагога і дітей тощо.

Об'єкт і предмет дослідження, будучи категоріями процесу наукового пізнання, співвідносяться між собою як загальне і часткове. Частина об'єкта дослідження номінується його предметом. Магістрант спрямовує свою увагу і дослідницькі зусилля на предмет дослідження, оскільки саме він визначає тему кваліфікаційної роботи, яка вказується на титульному листі як її назва.

На основі об'єкта і предмета формуються мета і завдання кваліфікаційної роботи, які мають передбачити результат дослідження. Досягнення зазначеної мети проектується через завдання, які визначають, що конкретно потрібно зробити для отримання бажаного результату.

Мета дослідження є стисло сформульованим орієнтиром, який визначає очікуваний результат наукового пошуку. Вона окреслює головний напрям дослідницької діяльності та відображає кінцеву ціль, до якої прагне дослідник у процесі вивчення предмета. Як правило, мета передбачає здобуття нових знань про обраний предмет дослідження, їхню аналітичну інтерпретацію та, за необхідності, експериментальну перевірку для підтвердження наукових гіпотез або встановлення нових закономірностей.

Мета дослідження тісно пов'язана з його об'єктом і предметом, а також асоціюється з його кінцевим результатом і шляхом його досягнення. Кінцевий результат дослідження передбачає вирішення дослідником проблемної ситуації, яка відображає протиріччя між типовим станом об'єкта дослідження в реальній практиці та вимогами суспільства до його більш ефективного функціонування. Кінцевий результат відображає очікуваний позитивний ефект від виконання, який формулюється у два етапи: перший – як суспільна корисність; другий – як конкретна користь, пов'язана з основним предметом дослідження.

Мета дослідження виступає як певний механізм інтеграції різнопланових дій у систему «мета – засіб – результат». Мета є одним із елементів свідомої діяльності людини, що означає мислене передбачення результату діяльності, а також шляхи його реалізації за допомогою використання запланованих засобів. Мета наукового дослідження відноситься до центральних елементів структури і вважається найважливішим методологічним інструментом дослідження.

На цьому етапі здобувачеві важливо усвідомити необхідність чіткого визначення і формулювання теми і мети, оскільки від цього залежить весь подальший хід роботи над кваліфікаційним дослідженням. Неточність, неконкретність їх

формулювання може стати джерелом багатьох недорозумінь і серйозних недоліків готової роботи. Дослідники, наприклад, вважають, що правильно поставлена мета на 70% забезпечує досягнення успіху наукової розробки.

Формулюючи мету дослідження, послуговуються такими трьома основними структурними елементами: об'єктом дослідження, його кінцевим результатом (корисністю для суспільства) і шляхом досягнення кінцевого результату, віднесеним до основного предмета дослідження. Наголосимо на методологічному принципі формулювання мети: правильно сформульована мета однозначно дає відповідь на питання “для чого?”, в ній очевидно представлена суспільна корисність результату дослідження.

Щоб з'ясувати зміст теми і мету наукової роботи, корисно у процесі їх формулювання ставити такі контрольні питання:

тема:

- що саме досліджується?
- для чого проводиться дослідження?

мета:

- що досліджується?
- як, яким чином, якими шляхами ведеться дослідження?
- що проведене дослідження дасть суспільству?

Початок дослідження має базуватися на максимально конкретному уявленні загального результату дослідження, його мети і здійсненні процесу цілепокладання.

Мета педагогічного дослідження є не плодом фантазії, а результатом передбачення, який ґрунтується на зіставленні педагогічного ідеалу і наявних резервів зміни, вдосконалення реальних процесів і явищ педагогічної дійсності. Звідси, метою слугує обґрунтоване твердження про результати пошуку (загальні кінцеві або проміжні).

Наступним важливим і необхідним етапом педагогічного дослідження є формулювання системи дослідницьких завдань як конкретизація загальної мети.

Завдання – це план, уточнена програма дослідницьких пошуків, що відображають логіку наукової роботи. Вони

формується на основі аналізу актуального стану проблеми, яка вивчається відповідно до поставленої мети. Для цього використовують огляд наукової та методичної літератури, а також емпіричні дані. Завдання дослідження уточнюють його мету та визначають основні напрями, шляхи, методи роботи.

Здобувач має дотримуватись ряду методологічних вимог до постановки завдань дослідження:

- завданнями дослідження є коло питань, відповіді на які необхідно отримати для досягнення поставленої мети дослідження;
- визначені завдання дослідження мають бути логічними, послідовними, а їх виклад – чітко відповідати темі, меті, об'єкту і предмету дослідження;
- комплекс поставлених завдань дослідження повинен бути мінімальним з огляду їх необхідності для досягнення дослідницької мети.

Завдання повинні бути впорядковані так, щоб кожне наступне логічно випливало з попереднього. Взаємозв'язок між ними забезпечує цілісність дослідження, а відсутність хоча б одного завдання може призвести до його незавершеності та ускладнити застосування результатів у педагогічній практиці.

Універсального стандарту для формулювання завдань не існує, проте, зазвичай, вони визначаються відповідно до типу кваліфікаційної роботи. Завдання можуть включати аналіз сутності, природи та структури об'єкта дослідження, виявлення причин і механізмів його змін, а також розробку конкретних методик педагогічного впливу й практичних рекомендацій.

Завдання дослідження можуть передбачати наступні аспекти:

- вирішення окремих теоретичних питань, що є частиною загальної проблеми дослідження, зокрема, визначення сутності педагогічних понять, явищ і процесів, уточнення їхніх характеристик, удосконалення визначень, а також розробка ознак, рівнів їх функціонування, критеріїв ефективності, принципів і умов застосування;

- комплексне (за потреби й експериментальне) дослідження практичних труднощів, їх причин та особливостей передового досвіду. Це дозволяє уточнити й перевірити дані, опубліковані в спеціальній літературі та періодичних виданнях, а також піднести їх до рівня наукових фактів, обґрунтованих у ході спеціального аналізу освітнього процесу;
- розробка й обґрунтування необхідної системи заходів для розв'язання цієї проблеми з опорою на теоретичні положення та результати аналізу освітнього процесу, отримані автором у ході дослідження;
- експериментальна перевірка ефективності запропонованої системи заходів з урахуванням критеріїв оптимальності, тобто досягнення максимально можливих результатів у розв'язанні проблеми за певних умов при раціональному використанні часу та зусиль;
- аналіз інноваційного педагогічного досвіду, визначення факторів, що зумовлюють його ефективність, та узагальнення отриманих результатів;
- розробка методичних рекомендацій і пропозицій щодо впровадження результатів дослідження в освітній процес загальноосвітніх навчальних закладів, закладів нового типу та закладів вищої освіти різних рівнів акредитації.

Логічна структура наукового дослідження як складного змістового комплексу передбачає поступове формулювання завдань: спочатку загальних теоретичних, а потім більш конкретних емпіричних. Завдання кваліфікаційної роботи можуть бути представлені як з нумерацією, так і без неї. Проте для зручності кожне положення варто оформлювати окремим абзацом, розпочинаючи його одним із таких дієслів: проаналізувати, з'ясувати, встановити, довести, виявити, визначити, описати, висвітлити, здійснити, апробувати, сформулювати, показати тощо.

Безперечно, перелік завдань дослідження визначається можливостями самого дослідника, його фаховою підготовкою, попереднім науковим досвідом, а також наявністю часу й

матеріально-технічних ресурсів. Усі ці та інші фактори мають бути враховані здобувачем вищої освіти та його науковим керівником під час формулювання та постановки завдань дослідження в межах кваліфікаційної роботи.

Важливим елементом концепції дослідження є гіпотеза, яка трактується як наукове припущення, передбачення того, який спосіб вирішення завдання призведе до його успішного розв'язання, які методи, прийоми, засоби слід використовувати для досягнення оптимального результату. Гіпотеза відображає сутність та внутрішню логіку наукового пошуку, визначає, так би мовити, «індивідуальність» усієї роботи.

Гіпотезу відносять до методів розвитку наукового знання, вважають структурним елементом педагогічної теорії. Вона має формулюватися як таке припущення, за яким на основі низки теоретичних положень, врахування ряду чинників можна зробити висновок щодо існування об'єкта, зв'язків між явищами або причинами явища, які важко вважати повністю доведеними. Будуючи гіпотезу, не можна використовувати очевидні істини, оскільки вона передбачає пошук нового в педагогічній теорії та освітній практиці. Формування гіпотези здійснюється таким чином, щоб через її зміст чітко проглядалися положення, які потребують доведень і захисту. Гіпотезу справедливо вважають головним методологічним стержнем будь-якого дослідження.

Формулювання гіпотези вимагає від дослідника, крім наявності теоретичних знань і практичних умінь, розвиненої здатності до наукового передбачення та обізнаності з правилами змістової побудови припущення. Висунення гіпотези потребує не лише скрупульозного вивчення стану справи, наукової компетентності, але й здійснення хоча б частини діагностичного обстеження на основі вивчення літератури, педагогічної документації, творчих робіт, спостереження, анкетування, аналізу педагогічного досвіду та інших методів науково-педагогічного дослідження.

Передбачення здійснюється шляхом ретроспективного аналізу, дослідження минулого, визначення його тенденцій та їх екстраполяції на майбутнє. Проте воно не обмежується лише

прогнозуванням, оскільки охоплює також невидимі зв'язки та елементи минулого (наприклад, історико-педагогічні гіпотези), а також невідомі аспекти сучасності. У формі гіпотези відбувається реальний процес пізнання, що спрямований на нові, глибші узагальнення, базуючись на припущеннях щодо шляхів, методів і можливих результатів розв'язання поставлених завдань.

Гіпотеза в кваліфікаційних роботах виконує такі основні функції:

- визначення спектру завдань, які тісно пов'язані між собою і взаємно доповнюють один одного;
- цілепокладання та систематизація змісту та етапів проведення дослідження (підбір та обґрунтування методики дослідження, планування й проведення педагогічного експерименту, обробка й аналіз отриманих даних, формулювання висновків і рекомендацій);
- прогнозування результатів пошуково-дослідницької діяльності;
- поєднання теоретичної та практичної педагогічної діяльності у школі I ступеня;
- встановлення зв'язків та залежностей між уже відомими та новими фактами, одержаними в ході дослідження;
- розширення та збагачення сфери педагогічних знань.

Зважаючи на перелічені функції, приходимо до висновку, що гіпотезі відводиться провідна роль в організації та проведенні наукового дослідження. Проте реальна її вага зумовлена лише експериментальною перевіркою.

Гіпотеза має бути максимально конкретною і про це треба пам'ятати, забезпечуючи її правильну побудову. Конкретність виявляється у глибині передбачення, в його відповідності меті і завданням дослідження. Таким чином, гіпотеза має відповідати конкретній меті та розкривати конкретний об'єкт дослідження. Подальше дослідження полягає у перевірці гіпотези. Лише перевірена, належним чином обґрунтована, підтверджена у процесі емпіричних досліджень даними, фактами, аргументами, гіпотеза трансформується в достовірне знання, в наукову

теорію.

Вчені вважають за доцільне розглядати змістовий бік гіпотези як єдність її сутнісного вираження з мовним (літературним) оформленням. Гіпотезу доцільно формулювати за такою схемою: «Якщо ..., то ..., оскільки ...», що забезпечує комплексну реалізацію її описової, пояснювальної й прогностичної функції. Використання даного «понятійного ланцюжка»: *вихідний факт – проблема – вихідні концептуальні положення – ідея – задум – гіпотеза – бажаний результат* можна спостерігати як у новаторському досвіді, так і в інноваційних пошуках.

Наукова література розрізняє *робочу гіпотезу* як тимчасове припущення задля систематизації наявного фактичного матеріалу і *наукову* (або реальну) *гіпотезу* як процес формування на основі зібраного значного фактичного матеріалу і виникнення можливості запропонувати «проект» рішення, сформулювати ідеї, твердження, положення, які з певними уточненнями і поправками можуть бути трансформовані в наукову теорію, втілені в методики і технології, в реальний освітній процес.

Процес висунення гіпотези, як бачимо, досить непростий і тривалий у часі, тому він часто поєднується з іншими етапами дослідження, наприклад, із складанням плану.

План кваліфікаційної роботи визначає коло питань дослідження та послідовність їх висвітлення. План – центральна ланка наукового пошуку, оптимальний варіант діяльності дослідника, спрямований на всебічне розкриття теми кваліфікаційної роботи. План кваліфікаційної роботи складається у процесі визначення і узгодження теми і є необхідним документом при обговоренні і затвердженні теми на засіданні кафедри.

Процес складання плану кваліфікаційної роботи не є одноразовою дією, а триває протягом усього дослідження, взаємопов'язуючись з його іншими етапами. Початковий варіант плану, зазвичай, змінюється в ході виконання роботи. Водночас план відіграє ключову роль, оскільки визначає основні напрями дослідження, допомагає цілеспрямовано

добирати джерела та значно полегшує роботу з ними. Опрацьовуючи літературу й застосовуючи різні способи фіксації її змісту, можна заздалегідь окреслити, у розкритті якого розділу чи параграфа стане у пригоді зібраний матеріал і яких даних ще бракує.

Обсяг плану кваліфікаційної роботи з педагогіки початкової освіти (конкретну кількість розділів, параграфів), як свідчить наукова література і практика виконання кваліфікаційних досліджень, визначити дуже важко. Він залежить від складності теми, специфіки предмета дослідження, характеру роботи, індивідуальних особливостей студента тощо.

Робота над літературою зумовлює конкретизацію плану, сприяє більшій його визначеності і чіткості, остаточному узгодженню його кінцевого варіанта. Детальний, конкретний і чіткий план полегшує написання кваліфікаційної роботи. Водночас треба слідкувати за тим, щоб назви пунктів плану максимально підпорядковувались формулюванню теми кваліфікаційної роботи і не виходили за її межі.

План затверджується науковим керівником і після цього стає обов'язковим до виконання. Вносити зміни до нього можна лише за погодженням із керівником. Доцільно заздалегідь визначити орієнтовний обсяг кожного розділу та окремих параграфів, враховуючи загальний обсяг роботи та значущість окремих питань. Це сприятиме збереженню пропорційності частин і забезпечить оптимальний обсяг усього кваліфікаційного дослідження.

Наступний етап передбачає розробку програми і методики педагогічного дослідження та його проведення. Програма є своєрідним деталізованим планом, який розкриває послідовність і зміст усіх етапів теоретичного або експериментального дослідження. Методика включає опис методів, діагностичних процедур, систему прийомів, які будуть використані в ході дослідження. Вона відповідає на питання: «Як, яким способом проводити дослідження?»

Правильно розроблена методика значною мірою забезпечує успіх проведеного дослідження, недостатньо

продумана – призводить до помилок, внаслідок яких нагромаджується велика кількість безсистемно зібраного матеріалу, що все ж не дозволяє зробити адекватні висновки.

В роботі слід окреслити методи, які планується використати у процесі дослідження і які мають максимально відповідати обраному предмету, узгоджуватися з метою та завданнями наукового пошуку.

Зазвичай, експериментальна робота охоплює 3 етапи: констатувальний експеримент, формувальний експеримент і контрольний (підсумковий) зріз. Кожному етапу відповідають, так би мовити, свої методи дослідницької роботи, які відносяться до однієї з груп:

- теоретичні (аналіз, синтез, порівняння, систематизація, класифікація, індукція, дедукція, абстрагування, конкретизація, моделювання тощо);
- емпіричні (аналіз наукової та методичної літератури, щоденників, біографій, характеристик; вивчення архівних матеріалів, мемуарів; аналіз шкільної документації (планів, звітів, статистичних матеріалів, класних журналів, особових справ та медичних карток учнів тощо; моніторинг результатів діяльності здобувачів освіти, учнівських робіт, зокрема творчого характеру; спостереження; методи опитування: бесіди, інтерв'ювання, анкетування, тестування, експертних оцінок, узагальнення незалежних характеристик, соціометрії, референтометрії та ін.; аналіз, узагальнення і використання позитивного педагогічного досвіду; педагогічний (констатувальний, формувальний, контрольний) експеримент.

У кваліфікаційній роботі може бути зазначена наукова новизна. Визначаючи новизну, слід розуміти, що це не тільки те, що з'являється вперше, а здебільшого те, що, за дотримання певних умов освітнього процесу, спрямовує розвиток явища, удосконалює процес його протікання.

Визначення наукової новизни кваліфікаційної роботи цілком слушно вважається одним із найскладніших завдань

дослідження, за яке береться не кожен магістрант. На цьому етапі наукової роботи можна визначити основні шляхи вирішення досліджуваної проблеми, проаналізувати зібрану інформацію, виявити найбільш вагомі фактори впливу на хід педагогічного процесу, уточнити критерії відбору дійсно нового в педагогіці, що допоможе обґрунтувати новизну роботи.

Поняття наукової новизни є відносним, оскільки ступінь новизни отриманих результатів може варіюватися. Це залежить від типу проведеного дослідження та умов його застосування. У випадку кваліфікаційних робіт, які є формою навчального завдання, достатньо наявності навіть окремих елементів нового педагогічного знання. Для досягнення наукової новизни магістранту варто уникати надто широкого предмета дослідження, оскільки це може ускладнити чітке й однозначне формулювання його результатів.

Якщо обґрунтування новизни є бажаним елементом кваліфікаційного дослідження, то висвітлення теоретичної і практичної значущості – необхідним, що дає змогу об'єктивно оцінити виконану роботу.

Теоретична значущість – інтегральна характеристика впливу проведеного дослідження на важливі змістові положення педагогіки початкової освіти, показник його концептуальності, доказовості, перспективності. Вона може бути представлена у галузі загальної педагогіки, педагогіки початкової освіти, окремих педагогічних дисциплін, здебільшого методик викладання навчальних предметів у початковій школі.

Під практичною спрямованістю кваліфікаційних робіт з педагогіки початкової освіти розуміють конкретну адресацію, тобто кому (здобувачам освіти, вчителям, вихователям, методистам, викладачам, молодшим дослідникам тощо) або для чого (узагальнення передового педагогічного досвіду, підготовки методичних розробок, обґрунтування наукових доказів чи їх спростування) пропонує результати свого дослідження випускник ЗВО, молодий фахівець.

Практична цінність роботи може бути означена як

можливість: впровадження запропонованої методики у практику викладання (української мови, математики, музики тощо) у початковій школі, що уможливить употужнення навчального, виховного, розвивального ефекту уроку, а також зробить його більш ефективним; використання результатів дослідження у процесі підготовки програм, посібників, методичних матеріалів для системи початкової освіти; запровадження під час викладання педагогіки та окремих методик у процесі підготовки вчителя початкових класів шляхом опори на ілюстративний матеріал та висновки кваліфікаційного дослідження.

Визначаючи практичне значення виконаної роботи, слід наголосити, де і з якою метою можна використовувати отримані результати та висновки дослідження, в якому вигляді вони представлені (узагальнені правила, пропозиції, методичні рекомендації, укладені програми, збірники вправ тощо), якого психолого-педагогічного та соціального ефекту можна очікувати від їх упровадження.

Важливий етап кваліфікаційного дослідження – апробація його результатів. Апробація кваліфікаційної роботи може здійснюватись у вигляді повідомлення або доповіді на науковій конференції різного рівня (не тільки студентській), виступу на круглому столі, методичному семінарі кафедри, факультету, доповіді на методичному об'єднанні вчителів початкових класів школи, району, міста тощо (слід вказати дату, назву науково-методичного заходу, місце його проведення), а також у вигляді тез, статей у збірниках або журналах, авторських методичних матеріалів, рекомендацій, посібників.

Таким чином, розглянуті складові наукового апарату дослідження, подані у вступі, є взаємопов'язаними за змістом і логічно доповнюють одна одну. Їхня відсутність або неточність визначення може призвести до хаотичності кваліфікаційної роботи, що ускладнить цілісне й системне представлення результатів дослідження.

Вступ закінчується стислою характеристикою структури кваліфікаційної роботи.

Зміст кваліфікаційної роботи

Зміст кваліфікаційної роботи повинен відображати теоретичні основи, актуальні проблеми, практичні аспекти та методичні підходи до дослідження. Він має включати:

- аналіз наукової літератури (філософської, психологічної, педагогічної, історико-педагогічної, методичної);
- огляд сучасних освітянських документів і педагогічних концепцій у контексті обраної проблематики;
- дефінітивний аналіз ключових понять;
- моніторинг програм і підручничкової бази початкової школи;
- узагальнення інноваційного педагогічного досвіду;
- методи та способи вирішення поставлених завдань, а також аналіз існуючого досвіду їх реалізації.

Таке структурне наповнення забезпечує комплексне розкриття теми, наукову обґрунтованість і практичну значущість роботи.

Окремий розділ може бути присвячений проведенню експерименту, включаючи його мету, завдання, етапи та методику, а також аналіз отриманих результатів. У цьому розділі варто представити:

- аналіз сучасного стану досліджуваної проблеми (констатувальний експеримент);
- опис методики дослідження та його результатів, що містить мету, завдання, хід проведення, критерії та показники оцінки досліджуваних явищ;
- кількісний та якісний аналіз отриманих даних.

Для історико-педагогічних досліджень замість практичної експериментальної роботи може бути проведений пошук прикладів успішної реалізації історико-педагогічних ідей у сучасній практиці початкової школи.

Теоретична частина дослідження повинна містити 30-35 сторінок і включати аналіз наукової літератури за такими напрямками:

- історико-педагогічний аспект проблеми – розгляд її розвитку та трактування у різні історичні періоди;
- філософське та психологічне обґрунтування – аналіз проблеми з погляду філософії, психології;
- аналіз наукових досліджень – огляд сучасних наукових праць, які висвітлюють обрану тематику.

Теоретична частина завершується висновком, у якому слід чітко визначити ключові теоретичні положення, що стануть основою для подальшої практичної та пошукової діяльності автора.

Експериментально-дослідницька частина кваліфікаційної роботи повинна містити 40-45 сторінок і описувати проведену студентом експериментальну роботу або його власний педагогічний досвід. У цій частині необхідно:

- проаналізувати стан досліджуваної проблеми в сучасній практиці виховання та навчання;
- обґрунтувати принципи створення програми власної дослідницької роботи;
- представити саму програму, висвітлити її реалізацію та ключові етапи виконання;
- здійснити аналіз отриманих результатів, визначити їх значущість та ефективність.

Цей розділ має показати зв'язок між теоретичними положеннями та практичними підходами до вирішення досліджуваної проблеми.

Бажано, щоб залежно від теми і проблеми дослідження було використано різні види експерименту: констатувальний (вступний або пробний), формувальний та контрольний, що допоможе дослідити будь-яку педагогічну проблему з усіх сторін. Проведення експерименту має здійснюватися відповідно до чітко та логічно розробленого плану, методично обґрунтованої програми, які визначають послідовність дій, умови проведення, необхідні ресурси та очікувані результати. Вони обов'язково попередньо погоджуються з науковим керівником та адміністрацією освітнього закладу, на базі якого планується реалізація дослідження. Важливими етапами підготовки до експерименту є: формулювання мети та завдань,

добір відповідних методів і методик, визначення вибірки учасників, розробка діагностичного інструментарію для збору даних, а також попередній моніторинг умов експерименту. Такий підхід забезпечує організованість експериментальної роботи, дотримання етичних норм і вимог безпеки, а також підвищує наукову достовірність отриманих результатів.

Загальний обсяг експериментальної частини має бути більшим за теоретичне обґрунтування проблеми (на чверть чи навіть третину).

Розділи (підрозділи) кваліфікаційної роботи за своєю назвою, структурою, змістом повинні відповідати завданням дослідження поставленої проблеми. Кожен розділ має завершуватись короткими висновками, що узагальнюють отримані автором результати дослідження, однак ці висновки не мають бути виділені як окремий структурний підрозділ роботи (за типом дисертаційних досліджень).

Висновки

У кваліфікаційних роботах заключний розділ має назву «Висновки» і охоплює 4-5 сторінок. У цьому розділі подаються узагальнення та ключові теоретичні й практичні результати дослідження, а також обґрунтовуються перспективи подальших наукових розвідок. Висновки формуються на основі аналізу теоретичних засад досліджуваної проблеми та отриманих результатів практично-дослідницької роботи. Вони мають відображати рівень досягнення поставлених у вступі мети та завдань, підтверджувати або спростовувати наукову гіпотезу, а також висвітлювати основні суперечності в межах досліджуваної теми. Крім того, у висновках визначаються ефективні шляхи розв'язання проблеми у процесі навчання й виховання учнів молодшого шкільного віку.

При формулюванні висновків важливо пам'ятати, що кожне нове положення слід подавати з абзацу (з нумерацією або без неї). Висновки починаються з короткої оцінки стану досліджуваного питання, після чого розглядаються методи його вирішення, їх практичне застосування, співвідношення з

попередніми науковими розвідками та відомими висновками. Особливу увагу варто приділити кількісному і якісному аналізу отриманих результатів, а також обґрунтуванню їхньої достовірності.

Ключовою частиною висновків є пропозиції та методичні рекомендації щодо наукового й практичного використання здобутих результатів. Вони мають сприяти вдосконаленню існуючого досвіду та ефективному вирішенню досліджуваної проблеми. Також у висновках зазначаються можливі напрями подальших наукових пошуків.

У висновках повинні відображатись всі реалізовані завдання дослідження та рівень їх досягнення. Часто одному завданню відповідає один чи кілька висновків. Недоречно у висновках детально повторювати всі положення, відомі читачеві з основної частини кваліфікаційної роботи, здійснювати цитування і широко посилатись на думки мислителів і вчених. Висновки цінні самостійними судженнями автора.

Обсяг основного тексту кваліфікаційної роботи на здобуття ступеня вищої освіти магістра (без врахування списку використаної літератури і додатків) – 80-100 сторінок.

Список використаної літератури.

Список літератури має включати в середньому 70-100 джерел, впорядкованих в алфавітному порядку та оформлених відповідно до сучасних вимог. Важливо дотримуватися збалансованості різножанрових джерел, орієнтуючись на вітчизняну теоретичну і методичну літературу. До списку можуть входити сучасні освітянські документи та концепції, твори класичної педагогічної спадщини, монографії, навчальні посібники, програми, підручники, дисертації, автореферати, словники, статті з науково-теоретичних і методичних журналів, газет, наукових збірників тощо. Доцільним є використання здобувачем освіти і зарубіжних публікацій, в тому числі мовою оригіналу.

Коректно складений бібліографічний список сприяє правильному оформленню посилань на використану

літературу, відображає обсяг опрацьованих джерел і рівень аналізу досліджуваної проблеми. Якісне оформлення списку свідчить про культуру наукової діяльності дослідника.

Додатки

Додатки зазвичай містять таблиці, схеми, діаграми, графіки, анкети, тести та інші матеріали, які через великий обсяг або складність не можуть бути включені до основного тексту роботи. Також у додатках можуть бути представлені методичні матеріали, зокрема конспекти уроків, сценарії виховних заходів, зразки наочності, плани, пам'ятки тощо. Окрім цього, до них можуть входити дитячі творчі роботи, фотографії та інші ілюстративні матеріали, що доповнюють дослідження і надають йому конкретики.

Додатки також можуть включати методичні рекомендації обсягом 0,5-1 друкованого аркуша (як опубліковані, так і підготовлені до друку), збірки передового педагогічного досвіду з досліджуваної проблематики або відеоматеріали, що містять інноваційні напрацювання чи результати власної дослідницької роботи.

При укладанні додатків слід враховувати:

- їхню професійну цінність для дослідників і педагогів-практиків;
- оптимальний обсяг: надмірна кількість ускладнює сприйняття матеріалу, а недостатній обсяг не дозволяє повністю розкрити процесуальний аспект дослідження;
- компактність і цілісність подання, що забезпечить їхню прикладну спрямованість.

Додатки оформлюють як продовження кваліфікаційної роботи, розпочинаючи кожен з нової сторінки. Кожен додаток повинен мати тематичний заголовок, що дозволяє читачеві зрозуміти його зміст. У правому верхньому куті сторінки зазначається слово «Додаток» із порядковим номером без позначки №, наприклад, «Додаток 1» тощо.

Якщо додатки містять об'ємні допоміжні матеріали (плани-конспекти уроків, методичні рекомендації, сценарії виховних

заходів тощо), їх можна оформити окремо – у папці або зошиті, зберігаючи загальну нумерацію. Ілюстрації, рисунки, схеми, діаграми, графіки та інші візуальні матеріали невеликого розміру доцільно розміщувати безпосередньо в тексті, що сприятиме кращому сприйняттю матеріалу. Всі графічні елементи повинні мати чіткі та лаконічні назви, а за необхідності – пояснювальний текст.

Оформлення кваліфікаційної роботи

Обсяг роботи сягає, в середньому, 80-100 сторінок машинописного тексту.

Текст розташований на окремих білих аркушах формату А4 з однієї сторони /28-29 рядків/.

Поля – верхнє та нижнє – 2 см; лівє – 3 см; правє – 1,5 см.

Комп'ютерний набір тексту має відповідати таким вимогам: текстовий редактор – WORD; гарнітура шрифту – Times New Roman, вирівнювання – по ширині; кегель шрифту (розмір) – 14; кількість символів у рядку – від 58 до 60; абзац – 1,2-1,27 см; міжрядковий інтервал – полуторний.

Посилання – згідно останніх вимог на список літератури. Написання роботи має обов'язково супроводжуватися посиланнями на авторів та літературу, з якої запозичено матеріали або окремі результати. Використання в роботі запозичень без посилання на автора та літературу враховуються на етапі її допуску до захисту та в процесі оцінювання. Обов'язковою є перевірка роботи на плагіат, допускається до 30% запозичень, включаючи цитування використаних джерел.

Бібліографічне оформлення роботи має відповідати вимогам ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання».

Нумерація сторінок – зверху праворуч сторінки. Всі сторінки нумеруються. Загальна нумерація починається з титульної сторінки, але позначається із вступу.

Титульна сторінка повинна мати такі реквізити: офіційна назва університету (Вінницький державний педагогічний

університет імені Михайла Коцюбинського), факультету (факультет дошкільної і початкової освіти імені Валентини Волошиної), випускової кафедри (кафедра початкової освіти); тема кваліфікаційної роботи; виконавець /прізвище, ім'я, по-батькові, курс, група, форма навчання, освітня програма, спеціальність, галузь знань, ступінь вищої освіти/; науковий керівник /прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання /посада/; екзаменаційна комісія (голова, члени); місто, де знаходиться університет, календарний рік захисту роботи (дод. 1).

Анотація містить: прізвище та ініціали студента; назву роботи; спеціальність; ЗВО, місто, рік; основний зміст і результати дослідження (обсяг – до 1000 знаків); ключові слова (5-7 слів та словосполучень). Анотація подається українською та англійською мовами. Така анотація роботи буде передана до депозитарію університету. Дещо інша анотація разом із супровідними документами подається до захисту і може бути використана Головою ЕК при написанні звіту (дод. 2).

Зміст кваліфікаційної роботи, який подається після титулу і анотації, відображає її структуру (розділи, підрозділи тощо), а також означає сторінки їх розміщення (дод. 3).

Кожна структурна частина кваліфікаційної роботи (АНОТАЦІЯ, ЗМІСТ, ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ (за потреби), ВСТУП, РОЗДІЛИ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ) починається з нової сторінки та пишеться великими літерами. Нумерація розділів ведеться арабськими цифрами. Назва підрозділів пишеться малими літерами з абзацу.

Слід пам'ятати, що обов'язковою умовою високої якості кваліфікаційної роботи є її науковість, грамотність, чітка логіка викладу, а також правильність мовностилістичного оформлення. До того ж автор дослідження несе відповідальність за достовірність числових, фактичних даних, цитат тощо. Зважаючи на це, на завершальному етапі оформлення кваліфікаційної роботи необхідно:

- ретельно вчитати текст надрукованої роботи, перевірити дотримання правил бібліографічного опису

наукових джерел;

- вивіливши роботу, виправити всі допущені помилки і описки;
- впевнитися, що кваліфікаційна робота відповідає всім вимогам щодо написання, оскільки роботи з помилками або неохайним оформленням не допускаються до захисту.

ВИМОГИ ДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ (за спеціальністю «магістр початкової освіти»)

Процедура подання кваліфікаційного дослідження до захисту

1. За 10 днів до захисту кваліфікаційної роботи готовий варіант подається на кафедру для рецензування й експертної оцінки.
2. Кваліфікаційна робота піддається експертизі та рецензуванню. Експертами виступають викладачі випускової кафедри, чия наукова проблематика є найбільш близькою до теми кваліфікаційного дослідження, а рецензія виконується викладачем однієї з кафедр університету та, за потреби подання двох або більше рецензій, представником з іншої освітньої установи (школи, училища, коледжу, інституту післядипломної освіти, керівних органів освіти тощо).
3. Кваліфікаційна робота допускається до захисту лише після її апробації, яка включає виступ магістранта на науково-практичній конференції будь-якого рівня та щонайменше дві публікації.
4. Разом із кваліфікаційною роботою на кафедру подається анотація обсягом 1 сторінка машинописного тексту, що містить: об'єкт, предмет, мету, завдання, методи дослідження, експериментальну базу, теоретичну та практичну значущість дослідження, а також апробацію і впровадження отриманих результатів.

Підготовка кваліфікаційної роботи до захисту

Після завершення й оформлення в чистовому варіанті кваліфікаційної роботи магістрант починає збирати документи, необхідні для підготовки до її захисту. В числі першочергових документів – відзив наукового керівника та рецензія.

Відзив наукового керівника кваліфікаційної роботи пишеться (друкується) у довільній формі, однак варто

зауважити, що в ньому мають бути відзначені характеристики, якості здобувача освіти, а не його кваліфікаційної роботи, яку мають оцінювати члени Екзаменаційної комісії:

- рівень підготовки здобувача освіти до виконання професійних функцій учителя початкових класів;
- його зацікавленість обраною проблемою, прагнення по-новому, оригінально її вирішити;
- здатність ефективно працювати з науковою та методичною літературою;
- рівень володіння теоретичними та емпіричними методами дослідження;
- ступінь самостійності та відповідальності у виконанні кваліфікаційної роботи;
- якості, проявлені магістрантом у процесі підготовки і написання наукової роботи;
- практичне застосування кваліфікаційної роботи або її окремих частин; використання методичної пропозиції, сформульованих рекомендацій в ході педагогічної практики;
- висновок про допуск студента до захисту.

Рецензія складається (друкується) у довільній формі, проте в ній висвітлюються ті ж основні питання, що й у відзиві керівника. Особливий акцент приділяється:

- обґрунтуванню актуальності досліджуваної проблеми;
- здатності застосовувати теоретичні знання для вирішення практичних завдань;
- повноті та якості досягнення мети і виконання завдань дослідження;
- рівню опрацювання методики дослідження та якості проведеної експериментальної роботи;
- логічності, послідовності, аргументованості та грамотності викладення матеріалу;
- достовірності отриманих результатів і обґрунтованості висновків магістранта;
- наявності в роботі особистих пропозицій і рекомендацій, їх новизни, перспективності та практичної значущості;
- позитивним аспектам та недолікам дослідження;

- стилю викладу та відповідності оформлення роботи вимогам державного стандарту.

Може бути використана й інша форма рецензії, в якій відповідно до визначених критеріїв оцінювання вказуються бали і дається пояснення зниження максимальних балів (Додаток 6.4. Варіанти 4-5.). Дані такого рецензування переносяться у спеціальний бланк оцінювання (Додаток 6.5).

Оцінювання кваліфікаційної роботи здійснюється за стобальною шкалою:

- відмінно (A) – 90-100 балів,
- дуже добре (B) – 80-89 балів,
- добре (C) – 75-79 балів,
- задовільно (D) – 60-74 бали,
- достатньо (E) – 50-59 балів,
- незадовільно (FX) – 35-49 балів.

Негативна рецензія не є підставою для недопуску роботи до захисту.

До захисту кваліфікаційної роботи в Екзаменаційну комісію необхідно подати такі документи (або прикріпити в Гугл-клас):

- завізовану завідувачем кафедри кваліфікаційну роботу;
- витяг з протоколу засідання випускової кафедри про допуск випускників до захисту кваліфікаційних робіт;
- завдання на кваліфікаційну роботу;
- подання Голові ЕК;
- відзив наукового керівника;
- рецензію на кваліфікаційну роботу;
- бланк оцінювання;
- анотацію (для Голови ЕК);
- анотацію для подання в бібліотеку;
- довідку про оригінальність роботи;
- виступ магістранта на захисті;
- презентацію кваліфікаційної роботи.

До Екзаменаційної комісії (ЕК) можуть подаватися додаткові матеріали, що підтверджують наукову та практичну цінність кваліфікаційної роботи. Серед них – опубліковані

статті за темою дослідження, тези наукових доповідей, акти впровадження результатів роботи в практику тощо.

На захист можуть бути запрошені керівники освітніх закладів, підприємств, організацій чи установ, на замовлення яких проводилося дослідження або де впроваджувалися його результати.

Члени комісії завчасно ознайомлюються зі змістом роботи.

Після завершення написання кваліфікаційної роботи та її попереднього захисту здобувач освіти готує доповідь для представлення перед Екзаменаційною комісією. Доповідь може мати довільну форму, проте обов'язково повинна містити такі ключові аспекти дослідження:

- обґрунтування актуальності теми;
- науковий апарат дослідження (об'єкт, предмет, мета, завдання, гіпотеза);
- методи, застосовані під час пошуково-дослідницької роботи;
- основні результати дослідження (що було встановлено, виявлено, доведено, а також особистий внесок автора);
- елементи новизни у теоретичних положеннях та практичних рекомендаціях (обґрунтування їхньої достовірності та значущості, можливі напрями подальшого використання);
- труднощі, з якими довелося зіткнутися під час дослідження, а також гіпотези, що не знайшли підтвердження.

Текст виступу слід адаптувати для усного виголошення. Для цього варто спрощувати складні речення, записувати цифри словами, виділяти ключові слова для кращого сприйняття та робити паузи й смислові наголоси. Також доцільно використовувати різні засоби взаємодії з аудиторією, як-от прямі й опосередковані звернення (наприклад, «звернімо увагу на ...», «розглянемо ...», «і це дуже суттєво», «очевидно, що ...», «мабуть, ніхто не заперечить, що ...» тощо). Звернення до аудиторії, риторичні запитання, підкреслення важливості теми, приклади з реального життя допоможуть зробити виступ більш живим, зрозумілим і переконливим. Також важливо

дотримуватися чіткої структури: вступ, основна частина та висновки. У вступі слід коротко окреслити тему та її актуальність, в основній частині – викласти ключові результати дослідження, а у висновках – підсумувати головні думки та наголосити на значущості отриманих висновків.

Під час підготовки варто репетирувати виступ, звертаючи увагу на інтонацію, темп мовлення та жестикуляцію, щоб забезпечити природність і впевненість у виголошенні доповіді.

Щоб присутні краще сприймали матеріал доповіді, необхідно підготувати й представити ілюстративні матеріали у вигляді презентації. Це можуть бути власні таблиці, графіки, схеми, діаграми у відповідному форматі, а також систематизовані учнівські роботи, фотографії, відеозаписи тощо.

Готуючи доповідь, важливо забезпечити її чітку структуру, а висновки мають бути аргументованими й точними. Загальне враження від тривалої дослідницької роботи магістранта значною мірою залежить від логічності, змістовності та переконливості викладу матеріалу в ході захисту.

Зазвичай дотримуються певного еталону початку та закінчення доповіді. Наприклад, початком виступу може стати звертання: «Шановний голово Екзаменаційної комісії! Шановні члени комісії, всі присутні! Вашій увазі пропонується кваліфікаційна робота на тему ...». Завершити виступ бажано так: «Доповідь закінчена. Дякую за увагу». При цьому мовлення здобувача має бути виразним, граматично правильним, емоційним, упевненим, усвідомленим, що зробить його зрозумілим і переконливим.

Захист кваліфікаційної роботи

До захисту кваліфікаційної роботи допускаються здобувачі вищої освіти, які повністю виконали всі вимоги освітньої програми.

Захисту кваліфікаційної роботи передуює відповідна підготовка здобувача вищої освіти. Він має подати кваліфікаційну роботу на кафедру вчасно (не пізніше ніж за два

тижні до захисту) у відповідності до затвердженого розкладу засідань Екзаменаційної комісії, попередньо отримавши відгук наукового керівника. Висновки наукового керівника стають підставою для випускової кафедри рекомендувати кваліфікаційну роботу до захисту магістрантом перед Екзаменаційною комісією (дод. 5).

Кафедрою організовується рецензування кваліфікаційної роботи викладачами кафедр університету або інших ЗВО, які мають науковий ступінь і чий науковий інтерес близький до теми дослідження. За необхідності кваліфікаційна робота може бути направлена спеціалісту науково-дослідної установи, педагогу-практику тощо. До того ж, за потреби, кафедра може запропонувати магістранту представити дві і більше рецензій.

Письмову рецензію необхідно подати на кафедру не пізніше, ніж за п'ять днів до захисту. Автор і науковий керівник ознайомлюються з рецензією, а потім вона передається разом із кваліфікаційною роботою до Екзаменаційної комісії. Ознайомлення з рецензією дозволяє автору заздалегідь ґрунтовно підготуватись до відповіді на зауваження рецензента перед Екзаменаційною комісією.

Захист кваліфікаційної роботи є публічним і відбувається в ході відкритого засідання Екзаменаційної комісії. Процедура захисту має носити характер наукової дискусії і проходити в атмосфері доброзичливості, дотримання наукової етики і водночас високої вимогливості та принциповості.

Екзаменаційна комісія заслуховує доповідь автора кваліфікаційної роботи та рецензію на неї. Доповідь має тривати не більше 10 хвилин. Її можна читати з попередньо підготовленого тексту, адже усна розповідь магістранта, зважаючи на обмежений час і хвилювання випускника, може бути безсистемною, є небезпека упустити важливе, і, навпаки, вдатись до зайвої деталізації. Важливо в усному виступі здобувача вищої освіти перед Екзаменаційною комісією вмістити: чітке формулювання проблеми та обґрунтування її актуальності; розкриття стану наукового розроблення проблеми; визначення мети кваліфікаційної роботи, конкретних її завдань та засобів їх досягнення; відомості про

структуру роботи; аналіз завдань, ходу та результатів педагогічного експерименту; виклад зроблених автором узагальнень, висновків, рекомендацій.

За необхідності, можна посилатись на текст кваліфікаційної роботи.

У процесі захисту після завершення доповіді здобувача освіти члени Екзаменаційної комісії і присутні ставлять йому запитання. Питання зазвичай пов'язуються з темою кваліфікаційної роботи, однак можуть охоплювати і значно ширші аспекти, оскільки прерогативою захисту є виявлення не лише знань з теми дослідження, але й рівня загальної підготовки випускника відповідної спеціальності. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відповісти на поставлені запитання змістовно, по суті, показавши здатність вести наукову дискусію, відстоювати власну позицію.

По завершенню дискусії надається слово науковому керівнику, а потім голова Екзаменаційної комісії зачитує рецензію. Здобувач має наперед підготувати відповідь на зауваження рецензента і виголосити її після оприлюднення рецензії. До офіційних виступів за регламентом можуть долучитися і присутні. На всі зауваження, висловлені у відгуках, рецензіях, виступах в ході захисту кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти зобов'язаний дати вичерпні відповіді, аргументовані роз'яснення щодо висловлених критичних зауважень. Коли рецензент або хтось із присутніх висловлює незадоволення відповіддю на запитання, магістрант має розширити, доповнити, конкретизувати відповідь, зробити її ґрунтовнішою.

Під час захисту кваліфікаційної роботи здобувачам вищої освіти варто пам'ятати, що допущені помилки, неточності або нездатність відповісти на запитання можуть знецінити всі попередні зусилля. Усний виступ також демонструє вміння автора аргументовано відстоювати свою точку зору та переконувати в достовірності отриманих результатів. Захист дослідження має відбуватися з дотриманням такту та наукової етики.

Хід захисту фіксують у протоколі Екзаменаційної комісії. Обговорення кваліфікаційної роботи відбувається в

режимі закритого засідання Екзаменаційної комісії, де і приймається рішення про її оцінку. В якості визначальних критеріїв оцінювання виступають самостійність, теоретичний рівень, практична значущість роботи, якість педагогічного експерименту, методична пропозиція, здатність здобувача вищої освіти вести наукову дискусію, аргументовано захищати свою позицію, а також сформульовані висновки.

Оголошення головою Екзаменаційної комісії оцінок усіх кваліфікаційних робіт, які захищались в один день, відбувається на відкритому засіданні цього дня.

Якщо здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку під час захисту кваліфікаційної роботи, він відраховується із закладу освіти та отримує академічну довідку про прослухані навчальні дисципліни. У разі визнання захисту незадовільним комісія визначає, чи може здобувач доопрацювати й повторно подати ту саму роботу або ж має виконати нове кваліфікаційне дослідження на тему, визначену випусковою кафедрою.

Випускник магістратури, який не захистив кваліфікаційну роботу, має право на повторний захист протягом трьох років після завершення навчання. Якщо магістрант не зміг захистити роботу з поважної причини, підтвердженої документально та затвердженої ректором закладу вищої освіти, йому може бути продовжено навчання до наступного засідання комісії із захисту кваліфікаційних проєктів, але не більше ніж на один рік. Поновлення у складі здобувачів вищої освіти для повторного захисту кваліфікаційної роботи врегульовано «Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського».

Найкращі роботи комісія може рекомендувати для участі в конкурсах, виставках, конференціях, а також для публікації в студентських збірниках. Автори магістерських робіт, які продемонстрували високий рівень здібностей до наукової діяльності, захистили кваліфікаційну роботу на «відмінно», мають наукові публікації, є переможцями Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт, можуть бути рекомендовані Екзаменаційною комісією для вступу до аспірантури.

Один примірник кваліфікаційної роботи разом із супровідними документами зберігається на кафедрі впродовж п'яти років, після чого передається до архіву. Електронний варіант захищеної роботи надходить до репозитарію бібліотеки університету. Порядок подання кваліфікаційних робіт врегульовано Положенням про Інституційний репозитарій Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (наказ ВДПУ №49 від 18.03.2021 р.) і Порядком підготовки даних та подання публікацій (творів) до інституційного репозитарію Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (наказ ВДПУ №49 від 18.03.2021 р.).

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота є комплексним дослідженням, тому її оцінювання має багатовимірний характер. Магістрант повинен демонструвати вміння:

- визначати мету та завдання дослідження;
- складати план кваліфікаційної роботи;
- здійснювати бібліографічний пошук із використанням сучасних інформаційних технологій;
- застосовувати сучасні методи наукового дослідження, модифікувати існуючі та розробляти нові методики відповідно до завдань науково-педагогічного дослідження;
- обробляти, аналізувати та синтезувати отримані дані на основі наукових джерел;
- проявляти самостійність і доброчесність у виконанні дослідження;
- оформляти результати відповідно до сучасних стандартів у формі звітів, рефератів та наукових статей.

Магістрантам необхідно уникати поширених помилок у написанні та оформленні кваліфікаційної роботи, зокрема:

1. Відсутність відповідності між змістом роботи та її планом або неповне розкриття теми, особливо в основній частині.

2. Формулювання розділів і підрозділів без відображення реальної проблемної ситуації чи стану досліджуваного об'єкта.
3. Абстрактне визначення мети дослідження, що не має зв'язку з проблематикою та не враховує специфіку об'єкта і предмета дослідження.
4. Відсутність самостійності автора, наявність у роботі компіляції або плагіату.
5. Недостатній аналіз сучасних офіційних і нормативних документів, а також спеціальної літератури за останні 5-10 років.
6. Аналітичний огляд вітчизняних і зарубіжних публікацій має форму анотованого списку, що не відображає реального стану досліджуваної проблеми.
7. Відсутній детальний опис власного експериментального дослідження (його суті, тривалості, місця проведення, кількості учасників та їхніх характеристик), а стан освітянської практики висвітлено поверхово.
8. Кінцеві результати не відповідають поставленій меті, а висновки не узгоджуються із завданнями дослідження.
9. Відсутні або некоректно вказані посилання на першоджерела, з яких запозичено матеріал.
10. Бібліографічний опис джерел не відповідає сучасним вимогам державного стандарту.
11. У додатках немає ілюстративного матеріалу, що підтверджує достовірність емпіричного дослідження, або використані таблиці, діаграми, схеми взяті не з першоджерел, а з навчальних посібників.
12. Обсяг, оформлення та якість виконання роботи не відповідають вимогам, зустрічаються помилки та недбалість у поданні матеріалу.

Оцінювання кваліфікаційної роботи здійснюється з огляду насамперед на такі аспекти:

- науковий характер змісту дослідження;
- проведений педагогічний експеримент;
- оформлення роботи;

– захист наукового дослідження.

Загалом кожен з цих аспектів має свої критерії і характеристики, які представлені у вигляді чотирьох рівнів.

Науковий характер змісту кваліфікаційного дослідження визначається за такими критеріями:

- *Актуальність дослідження* – обґрунтування значущості проблеми та її відповідності сучасним науковим і практичним потребам.
- *Чіткість наукових завдань і гіпотези* – формулювання конкретних дослідницьких питань, які визначають логіку роботи.
- *Розробленість і реалізація програми дослідження* – наявність детального плану та програми дослідження, їх повне виконання.
- *Достовірність результатів* – обґрунтованість отриманих висновків, підтвердження наукових положень емпіричними даними чи теоретичними розрахунками.
- *Самостійність та науковий стиль* – авторська аргументація, логічний і послідовний виклад матеріалу, дотримання наукової термінології та академічної доброчесності.

Рівні	Науковий характер змісту
Високий	Визначена актуальність досліджуваної проблеми, тема чітко обґрунтована, відповідає сучасним науковим і практичним потребам, має новизну. Чітко і логічно сформульовані наукові завдання, які, до того ж, взаємопов'язані між собою. Гіпотеза є аргументованою та перевіряється в дослідженні. Програма дослідження повністю розроблена та реалізована, методи обґрунтовані, підібрані відповідно до завдань. Результати дослідження, висновки та рекомендації апробовані, достовірні. Висновки логічні, узгоджені з отриманими даними, обґрунтовані теоретично й емпірично. Виявлена самостійність суджень автора, послідовний виклад матеріалу, науковий стиль. Робота демонструє авторську

	позицію, відзначається логічністю викладу, науковою термінологією, відсутністю плагіату.
Середній	Актуальність проблеми висвітлена не повною мірою. Тема є значущою, але недостатньо обґрунтована або частково втратила новизну. Наукові завдання, гіпотеза не завжди послідовні. Завдання сформульовані загалом правильно, проте не завжди взаємопов'язані, гіпотеза має певні неточності. Програма дослідження реалізована, але має недоліки в методології чи обґрунтуванні вибору методів. Авторів не вдалось повною мірою обґрунтувати достовірність отриманих даних. Висновки зроблені під впливом авторитетних джерел і базуються на аналізі даних, але деякі положення недостатньо аргументовані або суперечливі. Виклад матеріалу логічний, але зустрічаються невдалі формулювання, присутня тавтологія, спостерігається порушення наукового стилю або слабка аргументація власних поглядів.
Достатній	Тема роботи має певну практичну або теоретичну значущість, але її актуальність не повністю розкрита, звучить непереконливо. Наукові завдання, мета, гіпотеза відзначаються нечіткістю формулювання, допускаються повтори. Гіпотеза має спрощений або загальний характер. Наявна розробка програми, однак дослідження проведене частково, методологія має слабкі місця, є недоліки в аналізі. Підтвердження достовірності отриманих даних відсутнє. Висновки суперечливі або недостатньо підтверджені, можливі сумніви щодо коректності використаних джерел та методів. Відчувається значна залежність від опрацьованих джерел. Робота містить запозичення без належних посилань. У викладі матеріалу спостерігаються повтори думок, стиль недостатньо академічний, переважає публіцистичний стиль. Присутні граматичні або стилістичні помилки.
Низький	Обґрунтування актуальності проблеми відсутнє або поверхове. Тема застаріла, не має теоретичної або практичної цінності. Бракує мотивації, аргументації, логіки викладу. Завдання нечіткі, не пов'язані між собою, гіпотеза або відсутня, або не відповідає суті дослідження. Програма дослідження відсутня або реалізована фрагментарно, методи необґрунтовані чи не відповідають поставленій меті. Висновки відірвані від проведеного дослідження, суперечливі, відсутнє належне обґрунтування отриманих даних.

	Робота містить значні запозичення або навіть плагіат, стиль викладу не відповідає науковим вимогам, багато граматичних і логічних помилок.
--	--

Критерії оцінки якості проведеного педагогічного експерименту:

- *Обґрунтованість мети та завдань* – чітке визначення цілей експерименту, їхня відповідність загальній концепції дослідження.
- *Наукова коректність методології* – відповідність вибраних методів дослідження завданням експерименту, їхня валідність та надійність.
- *Організація та проведення експерименту* – детальне планування, адекватний вибір учасників, контроль за ходом експерименту, об'єктивність результатів.
- *Обсяг та репрезентативність вибірки* – достатня кількість учасників, репрезентативність вибірки для коректних висновків.
- *Збір, аналіз та інтерпретація даних* – системність збору інформації, застосування методів обробки, адекватність висновків.
- *Апробація результатів* – можливість практичного застосування отриманих результатів, їхня достовірність та ефективність.
- *Дотримання етичних норм* – відповідність принципам академічної доброчесності, врахування інтересів учасників експерименту.

Рівні	Проведений педагогічний експеримент
Високий	Мета та завдання експерименту чітко сформульовані, логічно пов'язані з проблемою дослідження. Використано валідні та надійні методи, їхній вибір обґрунтований. Дослідження сплановане детально, контроль впливу спеціальних і сторонніх факторів здійснено повною мірою. Вибірка є достатньою та репрезентативною, забезпечено коректність статистичних висновків. Дані зібрані системно, проаналізовані з використанням сучасних методів, висновки є логічними та аргументованими.

	Результати апробовані, мають практичну цінність, їх можна впровадити в педагогічну діяльність. Дотримано всіх етичних принципів, забезпечено добровільну участь та конфіденційність даних.
Середній	Мета та завдання сформульовані загалом коректно, але мають певні неточності. Методика дослідження відповідає завданням, однак не охоплює всіх можливих емпіричних і теоретичних методів. Обґрунтування вибору методів недостатнє. Організація експерименту має незначні недоліки, не всі чинники враховано. Вибірка є достатньою, але може бути менш репрезентативною. Дані зібрані якісно, проте аналіз та інтерпретація містять певні недопрацювання. Результати мають практичну цінність, але потребують додаткової апробації. Дотримано етичних норм.
Достатній	Мета експерименту визначена, але завдання сформульовані нечітко. Методологія має слабкі місця, обґрунтування і використання методів дослідження недостатнє. Організація експерименту містить значні недоліки, не всі етапи реалізовані належним чином. Вибірка обмежена, репрезентативність недостатня. Дані зібрані частково, аналіз поверхневий, висновки зроблені без глибокої аргументації. Практична цінність результатів сумнівна або недостатньо доведена. Дотримання етичних норм є формальним, можливі порушення принципів академічної доброчесності.
Низький	Мета дослідження сформульована невдало або взагалі відсутня, завдання не розкривають суті експерименту. Методологія є некоректною, методи не відповідають завданням дослідження, автор не володіє методами дослідження. Організація експерименту хаотична, контроль результативності його окремих етапів відсутній. Вибірка недостатня або випадкова, висновки не є статистично значущими. Дані зібрані несистемно, їх аналіз поверхневий або відсутній. Результати не мають практичного застосування або є суперечливими. Ігноруються етичні принципи, можливі випадки маніпуляцій із даними або порушення конфіденційності.

Критерії оцінки оформлення кваліфікаційної роботи

- *Структура роботи* – відповідність змісту стандартним вимогам (титульний аркуш, зміст, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел, додатки).
- *Логічність і зв'язність викладу* – послідовність подання матеріалу, узгодженість розділів і підрозділів.
- *Відповідність стилю академічного письма* – науковий стиль викладу, грамотність, коректність термінології.
- *Правильність оформлення тексту* – дотримання вимог щодо шрифту, міжрядкового інтервалу, відступів, нумерації сторінок.
- *Оформлення цитат, посилань та списку використаних джерел* – правильне цитування, відповідність стандартам бібліографічного опису.
- *Наявність і якість ілюстративного матеріалу* – коректне використання таблиць, діаграм, схем, відповідність їх змісту роботи.
- *Охайність оформлення* – відсутність орфографічних, граматичних та технічних помилок, якість друку, відповідність стандартам оформлення.

Рівні	Оформлення роботи
Високий	Структура, композиційна побудова роботи є логічною і змістовною, повністю відповідає вимогам, всі розділи логічно взаємопов'язані. Обсяг роботи відповідає нормам. Виклад матеріалу чіткий, послідовний, з дотриманням логічних переходів між розділами та підрозділами. Високий рівень академічного письма, грамотність, правильне, коректне використання понятійної термінології. Рубрикація тексту оптимальна. Текст оформлений відповідно до встановлених стандартів (шрифт, інтервал, відступи, нумерація сторінок). Посилання на джерела коректні, бібліографічний список оформлений відповідно до встановлених вимог. Результати кількісних даних достатньо ілюстровані. Ілюстративний матеріал якісний, добре інтегрований у текст, має

	необхідні підписи та пояснення. Охайність оформлення, відсутність помилок, професійне виконання. Робота має естетичний вигляд.
Середній	Структура відповідає основним вимогам, але можливі незначні недоліки (наприклад, не всі підрозділи рівномірно розкриті). Обсяг роботи відповідає вимогам. Матеріал подано логічно, але є окремі невдалі переходи між розділами. Загалом дотримано академічного стилю, але є дрібні стилістичні чи граматичні помилки. Рубрикація тексту відображає основний зміст роботи. Оформлення тексту відповідає вимогам, але зустрічаються незначні технічні порушення (наприклад, неправильний відступ або міжрядковий інтервал у деяких місцях). Бібліографічний опис, посилання на джерела здебільшого правильні, але зустрічаються окремі помилки й неточності. Кількісні дані недостатньо ілюстровані. Ілюстративний матеріал використано, проте він може бути недостатньо пояснений або не до кінця відповідає змісту. Робота охайна, але можливі незначні друкарські чи оформлювальні помилки. Робота має естетичний вигляд.
Достатній	Обсяг роботи відповідає вимогам. Структура роботи містить недоліки: відсутні деякі необхідні підрозділи або їхній зміст не відповідає вимогам. Виклад матеріалу місцями нелогічний, є порушення зв'язності тексту. Академічний стиль дотримано частково, наявні численні стилістичні та граматичні помилки. Рубрикація тексту не повністю відображає зміст роботи. Оформлення тексту має суттєві недоліки (неправильний шрифт, нумерація сторінок відсутня або некоректна, порушені вимоги щодо інтервалів чи відступів). Бібліографічний список, посилання на джерела оформлено неповністю, зустрічаються помилки, серйозні порушення стандартів. Кількісні дані майже не ілюстровані. Ілюстративний матеріал або відсутній, або оформлений невдало (немає підписів, пояснень, неправильний формат). Робота містить численні орфографічні, граматичні та технічні помилки, має недостатньо належний вигляд.
Низький	Структура роботи порушена, відсутні ключові розділи (підрозділи) або вони не відповідають вимогам. Обсяг роботи

	недостатній. Виклад матеріалу нелогічний, розділи не пов'язані між собою. Академічний стиль відсутній, текст містить багато мовних і стилістичних помилок. Рубрикація тексту не відображає зміст роботи. Оформлення тексту не відповідає встановленим вимогам (хаотичне форматування, неправильний шрифт, невірний міжрядковий інтервал, відсутня нумерація сторінок). Посилання на джерела відсутні або зроблені з грубими помилками, бібліографічний список оформлений довільно. Кількісні дані зовсім не ілюстровані. Ілюстративний матеріал не використано або він є випадковим, неякісним. Робота містить численні технічні та граматичні помилки, виглядає неохайно, не відповідає базовим вимогам, не має естетичного вигляду.
--	---

Критерії оцінки захисту кваліфікаційної роботи

- *Змістовність виступу* – логічність, повнота і чіткість викладення основних положень дослідження.
- *Володіння матеріалом* – глибоке розуміння досліджуваної теми, здатність пояснити результати, використовуючи науково-термінологічний апарат.
- *Аргументованість відповідей на запитання* – здатність логічно й переконливо відповідати на питання членів комісії, обґрунтовуючи свої висновки.
- *Науковий стиль мовлення* – використання наукової термінології, грамотність, ясність і чіткість викладу.
- *Презентація результатів дослідження* – якість ілюстративного матеріалу (слайди, таблиці, діаграми), його відповідність змісту роботи.
- *Самостійність і впевненість у захисті* – впевненість у відповідях, здатність аналізувати та робити висновки без читання підготовленого тексту.
- *Дотримання регламенту* – відповідність часу виступу встановленим нормам.

Рівні	Захист наукової роботи
Високий	Виступ добре структурований, чітко розкриває всі аспекти дослідження, логічний, послідовний, аргументований. Магістрант повністю, вільно володіє матеріалом, демонструє глибоке розуміння теми та її актуальності. Відповіді на запитання членів комісії аргументовані, компетентні, ґрунтуються на теоретичних знаннях і практичних результатах дослідження. Використання наукового стилю мовлення, грамотність, чітке формулювання думок, правильне застосування термінології. Презентація якісна, містить інформативні та зрозумілі ілюстрації, що підкріплюють висновки дослідження. Виступаючий демонструє впевненість, самостійність у відповідях, не читає текст, вільно висловлює думки. Регламент дотримано, виступ укладається у встановлені часові межі.
Середній	Виступ загалом структурований, але перевантажений теоретичними постулатами, є певні недоліки в логіці та послідовності викладу. Магістрант добре орієнтується в матеріалі, але недостатньо вільно ним володіє. Є окремі труднощі з поясненням деяких аспектів. Відповіді на запитання здебільшого правильні, але не завжди точні, подекуди недостатньо аргументовані або нечіткі. Виклад здебільшого науковий, проте є стилістичні або термінологічні неточності. Презентація якісна, але частково містить перевантажені або недостатньо пояснені матеріали. Впевненість у відповідях помірна, іноді помітне хвилювання, магістрант частково спирається на текст виступу. Виступ трохи перевищує або не використовує повністю відведений час.
Достатній	Виступ неповний, частина аспектів дослідження розкрита поверхово, є порушення логіки викладу. Матеріал доповіді не упорядкований, переобтяжений зайвими деталями. Магістрант демонструє лише загальне розуміння теми, має труднощі з поясненням отриманих результатів. Відчувається залежність від тексту доповіді. Відповіді на запитання неточні, розпливчаті, здебільшого неаргументовані або фрагментарні, є труднощі у формулюванні думок. Науковий стиль використовується частково, мова місцями

	розмовна, є помітні граматичні та стилістичні помилки. Презентація недостатньо якісна, частково не відповідає змісту роботи, використовуються занадто складні або, навпаки, надто прості ілюстрації. Магістрант невпевнений, у відповідях часто звертається до тексту виступу, є довгі паузи, плутанина у висловлюваннях. Регламент порушено, виступ занадто короткий або, навпаки, затягнутий.
Низький	Виступ хаотичний, структура роботи не простежується, основні аспекти дослідження не розкриті. Доповідь не представляє основного змісту дослідження. Громіздка і затягнута в часі. Магістрант не володіє матеріалом, не може пояснити основні положення своєї роботи. Виявляє неспроможність вільно висловитись з проблеми, що досліджувалась. Відповіді на запитання слабкі, без аргументації або взагалі відсутні. Магістрант виявляє незрозуміння суті питань і неспроможність на них відповісти. Використання наукового стилю відсутнє, мова розмовна, велика кількість мовних і стилістичних помилок. Презентація або відсутня, або погано оформлена, містить багато недоліків. Виступаючий не демонструє самостійності, читає текст, не відриваючись, плутається, говорить невиразно. Регламент порушено значною мірою: або виступ надто короткий (менше допустимого мінімуму), або надто затягнутий.

На основі комплексного аналізу зазначених характеристик дослідження комісія здійснює оцінювання кожної кваліфікаційної роботи на «відмінно» за умов домінування високого рівня всіх зазначених аспектів, «добре» за умов домінування середнього рівня, «задовільно» – достатнього рівня, «незадовільно» – низького рівня.

Кінцева оцінка кваліфікаційної роботи визначається з урахуванням таких факторів:

- якість змісту та оформлення роботи;
- оцінка, надана науковим керівником і рецензентом;
- рівень виступу на засіданні екзаменаційної комісії та здатність відповідати на запитання;
- своєчасність і правильність оформлення супровідних документів.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ для здобувачів другого (магістерського) рівня освіти

Педагогіка початкової освіти

1. Гуманістична концепція навчання і виховання молодших школярів у науково-педагогічній творчості В.О.Сухомлинського
2. Гуманна технологія авторської школи О. А. Захаренка
3. Психолого-педагогічні передумови виховання гуманності в дітей молодшого шкільного віку
4. Формування загальнолюдських цінностей молодших школярів в умовах інтерактивних технологій навчання
5. Етнізація освітнього процесу в початковій школі
6. Педагогічні умови забезпечення особистісних досягнень молодших школярів у процесі навчально-пізнавальної діяльності
7. Диференціація навчання учнів в умовах школи І ступеня
8. Формування в молодших школярів впевненості в собі в процесі навчально-пізнавальної діяльності
9. Виховання впевненості в собі дітей молодшого шкільного віку в умовах диференційованого навчання
10. Розвиток навчально-пізнавальної активності молодших школярів в умовах диференційованого навчання
11. Реалізація дослідницької технології навчання учнів в умовах школи І ступеня
12. Реалізація особистісно зорієнтованого навчання молодших школярів
13. Інтерактивні технології навчання як засіб підвищення ефективності освітнього процесу у школі І ступеня
14. Вплив інтерактивних технологій навчання на мотивацію навчальної діяльності молодших школярів
15. Особливості використання проектної технології в освітньому процесі початкової школи
16. Проектна діяльність у початковій школі в контексті сучасних педагогічних технологій
17. Формування ключових компетентностей молодших

- школярів засобами ігрових технологій в освітньому середовищі Нової української школи
18. Організація пошуково-дослідницької діяльності учнів в освітньому процесі школи I ступеня
 19. Розвиток дослідницьких умінь молодших школярів у процесі навчання
 20. Формування дослідницьких умінь молодших школярів засобами STEM-технологій в умовах реалізації Концепції Нової української школи
 21. Педагогічні умови формування культури навчальної діяльності молодших школярів
 22. Реалізація проблемного навчання молодших школярів у контексті сучасних вимог до освітнього процесу
 23. Індивідуальний підхід до молодших школярів у контексті особистісно зорієнтованого педагогічного процесу
 24. Формування суб'єктності дітей в освітньому процесі школи I ступеня
 25. Розвиток емоційної сфери дітей у період їх адаптації до навчання в школі
 26. Розвиток емоційного інтелекту учнів Нової української школи: впровадження європейського досвіду
 27. Особливості формування шкільної зрілості майбутніх першокласників в умовах сім'ї
 28. Організація самостійної роботи молодших школярів у контексті підготовки їх до самоосвіти
 29. Нестандартні уроки як засіб підвищення пізнавальної активності молодших школярів
 30. Розвиток пізнавальної активності молодших школярів в ході нестандартних уроків
 31. Організація гурткової роботи з молодшими школярами в контексті сучасних концепцій виховання
 32. Шляхи активізації гурткової роботи в школі I ступеня
 33. Технології формування творчої особистості учня в умовах школи I ступеня
 34. Виховання творчої особистості молодшого школяра у процесі позанавчальної роботи
 35. Творчий підхід до організації позакласної виховної роботи

в школі I ступеня

36. Роль колективної творчої діяльності у вихованні молодших школярів
37. Гумор як фактор підвищення ефективності освітнього процесу у початковій школі
38. Педагогічні засади використання гумору у навчально-виховній роботі з молодшими школярами
39. Формування фінансової грамотності молодших школярів в умовах Нової української школи
40. Формування оцінної діяльності молодших школярів у процесі навчання
41. Контроль навчальних досягнень як засіб стимулювання навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів
42. Реалізація особистісно зорієнтованого підходу до виховання учнів в умовах школи I ступеня
43. Раціональні форми організації навчального співробітництва у початковій школі
44. Партнерська взаємодія вчителя Нової української школи з батьками молодших школярів
45. Шляхи подолання тривожності в дітей-сиріт (дітей, позбавлених батьківського піклування) молодшого шкільного віку засобами казки
46. Система педагогічного спілкування в контексті гуманізації освітнього процесу у школі I ступеня
47. Культура спілкування вчителя й учнів початкової школи
48. Шляхи розумового виховання учнів в освітньому процесі школи I ступеня
49. Естетичне виховання молодших школярів у позанавчальній роботі
50. Вплив міжособистісних стосунків у сім'ї на розвиток особистості молодшого школяра
51. Актуальні проблеми морального виховання молодших школярів у сім'ї
52. Статеве виховання учнів в освітньому процесі школи I ступеня
53. Інноваційні підходи до правового виховання молодших школярів у контексті сучасних парадигм освіти

54. Патріотичне виховання молодших школярів у процесі позакласної виховної роботи
55. Естетико-виховний потенціал дитячої праці
56. Шляхи формування трудових навичок у дітей молодшого шкільного віку
57. Використання арт-терапії як засобу виховання емоційної культури молодших школярів
58. Ситуація успіху в контексті методів особистісно зорієнтованого виховання молодших школярів
59. Профілактика булінгу у виховній роботі з дітьми молодшого шкільного віку
60. Розвиток творчої обдарованості молодших школярів засобами ТРВЗ-педагогіки

***Теми кваліфікаційних робіт з формування
у здобувачів початкової освіти компетентності
в мовно-літературній освітній галузі***

1. Інтегративний підхід до мовленнєвої підготовки молодших школярів у контексті освітніх перспектив початкової школи
2. Формування мовної особистості молодшого школяра у роботі над словом
3. Формування мовленнєвої компетентності молодших школярів в ігровій діяльності на уроках української мови
4. Креативний підхід до розвитку мовлення молодших школярів
5. Шляхи вдосконалення мовленнєвих умінь молодших школярів
6. Формування мовленнєвої культури в дітей молодшого шкільного віку
7. Формування культури мовлення молодших школярів на уроках рідної мови
8. Формування мовленнєвих навичок молодших школярів засобами дидактичних ігор
9. Розвиток комунікативних умінь молодших школярів у педагогічній спадщині В.О.Сухомлинського
10. Лінгводидактичні основи функціонально-комунікативного підходу до вивчення граматики у початковій школі

11. Розвиток літературних здібностей молодших школярів
12. Організація мовної освіти засобами комп'ютерних технологій
13. Усна народна творчість як засіб розвитку в першокласників інтересу до рідної мови
14. Реалізація виховного потенціалу дитячого фольклору в освітньому процесі школи I ступеня
15. Формування морально-етичних цінностей молодших школярів засобами усної народної творчості
16. Розвиток зв'язного мовлення молодших школярів у процесі застосування нетрадиційних методик навчання
17. Педагогічні умови становлення мовчазного читання молодших школярів
18. Психолого-педагогічні передумови формування навички читання у першокласників
19. Моральне (естетичне, трудове, екологічне...) виховання молодших школярів на уроках мовного циклу
20. Екологічне виховання молодших школярів засобами художнього слова
21. Виховання основ культури спілкування у майбутніх першокласників
22. Формування культури міжособистісного спілкування молодших школярів на уроках мовного циклу
23. Творчий підхід до розвитку мовлення молодших школярів у контексті гуманітаризації освітнього процесу
24. Формування естетичних ідеалів молодших школярів засобами дитячої книги
25. Формування інформаційної культури молодших школярів у процесі читацької діяльності
26. Реалізація освітньо-виховного потенціалу інтонаційної виразності мовлення молодших школярів
27. Теорія і практика фразеологічної роботи з молодшими школярами в контексті культурологічної парадигми початкової освіти
28. Комунікативно-діяльнісний аспект формування особистості молодшого школяра
29. Розвиток пізнавальної активності молодших школярів у

- процесі вивчення предметів мовного циклу
30. Розвиток пізнавального інтересу молодших школярів у процесі вивчення предметів мовного циклу
 31. Діалогічне спілкування як засіб розвитку рефлексивних умінь учнів в освітньому процесі початкової школи
 32. Формування моральної свідомості молодших школярів у системі уроків літературного читання
 33. Шляхи формування свідомості читання молодших школярів
 34. Організаційні форми виховання читацьких інтересів у дітей молодшого шкільного віку
 35. Формування читацької самостійності молодших школярів у навчальній діяльності
 36. Організація гурткової роботи мовно-літературного спрямування в умовах Нової української школи
 37. Методичні основи реалізації особистісно зорієнтованого навчання на уроках мовного циклу у школі І ступеня
 38. Специфіка впровадження інтерактивних технологій навчання на уроках читання у початковій школі
 39. Формування критичного мислення молодших школярів на уроках мовного циклу
 40. Мовленнєвий розвиток першокласників засобами художнього слова
 41. Формування навичок каліграфічного письма школярів у системі початкової освіти
 42. Особливості використання комп'ютерних програм у процесі вивчення дисциплін мовного циклу у початкових класах

***Теми кваліфікаційних робіт з формування
у здобувачів початкової освіти компетентності
в математичній освітній галузі***

1. Розвиток мислення молодших школярів у процесі вивчення математики
2. Формування культури математичного мислення молодших школярів
3. Розвиток продуктивного мислення молодших школярів у

процесі вивчення математики

4. Педагогічні умови формування в учнів початкової школи критичного мислення на уроках математики
5. Розвиток творчого мислення молодших школярів на уроках математики в умовах інформаційних технологій навчання
6. Активізація розумової діяльності учнів молодшого шкільного віку на уроках математики
7. Активізація образного мислення першокласників у процесі формування елементарних математичних понять
8. Інтелектуальний розвиток молодших школярів у процесі навчання математики
9. Основні фактори роботи з обдарованими учнями початкових класів на уроках математики
10. Екологічне виховання молодших школярів у процесі вивчення математики
11. Шляхи естетичного виховання молодших школярів у процесі вивчення математики
12. Розвиток творчих здібностей дітей у процесі вивчення математики в початковій школі
13. Використання ТРВЗ-педагогіки у позаурочній роботі з математики в школі I ступеня
14. Інтегрований підхід до засвоєння учнями початкової школи математичних знань
15. Групова навчальна діяльність молодших школярів як засіб оптимізації засвоєння знань (на матеріалах уроків математики)
16. Діяльнісний підхід до вивчення елементів геометрії в початковій школі
17. Проблемний підхід у навчанні математики учнів початкової школи
18. Розвиток пізнавальної самостійності учнів початкових класів у процесі вивчення математики
19. Педагогічні засади використання комп'ютерних програм при вивченні математики у початковій школі
20. Формування обчислювальних навичок в учнів 1-2 класів засобами інформаційних технологій
21. Використання технології евристичного навчання на уроках

- математики в школі I ступеня
22. Формування у дітей навичок евристичної діяльності в процесі вивчення математики у початковій школі
 23. Методичні основи розвитку креативних здібностей молодших школярів у процесі організації позаурочної роботи з математики
 24. Розвиток фінансової грамотності молодших школярів на уроках математики

***Теми кваліфікаційних робіт з формування
у здобувачів початкової освіти компетентності
в природничій освітній галузі***

1. Забезпечення природничої освіти молодших школярів у контексті нових освітніх технологій
2. Сучасні підходи до екологічного виховання молодших школярів на уроках природничого циклу
3. Формування основ екологічної культури учнів в освітньому процесі школи I ступеня
4. Формування екологічної культури молодших школярів у процесі вивчення природознавства
5. Виховання екологічно доцільної поведінки у дітей молодшого шкільного віку
6. Використання ігрових технологій у процесі вивчення молодшими школярами курсу “Я досліджую світ”
7. Організація колективної творчої діяльності учнів на уроках природознавства у школі I ступеня
8. Організація колективних форм роботи учнів на уроках природознавства в початковій школі
9. Специфіка природничої освіти молодших школярів в умовах дистанційного навчання
10. Формування емоційно-ціннісного ставлення молодших школярів до природи у позаурочній роботі
11. Організація позакласної роботи з природознавства у початковій школі
12. Проблемний підхід до навчання молодших школярів природознавства
13. Використання проблемних методів ознайомлення учнів з

природою в школі I ступеня

14. Формування дбайливого ставлення дітей до природи в контексті сучасних еколого-виховних завдань
15. Виховання у дітей молодшого шкільного віку любові до природи в умовах сім'ї
16. Ознайомлення дітей з природою в контексті наступності дошкільної і початкової освіти
17. Формування природничих знань молодших школярів засобами колективного проєктування
18. Формування природничої компетентності молодших школярів засобами гейміфікації
19. Особливості використання комп'ютерних програм у процесі вивчення природничих дисциплін у початкових класах
20. Комплексне використання засобів інформаційних технологій при вивченні природничих дисциплін у школі I ступеня

***Теми кваліфікаційних робіт з формування
у здобувачів початкової освіти компетентності
в громадянській та історичній освітній галузі***

1. Формування основ громадянської позиції дітей молодшого шкільного віку у процесі навчання
2. Моральні якості вчителя як засіб формування громадянських цінностей молодших школярів
3. Виховання громадянської свідомості молодших школярів у позаурочній виховній роботі
4. Формування творчих здібностей молодших школярів на уроках громадянської та історичної освітньої галузі в умовах реалізації інноваційного проєкту «Освіта. Діти. Майбутнє»
5. Формування суспільствознавчої компетентності молодших школярів в умовах реалізації програми всебічного розвитку дитини «Крок за кроком»
6. Розвиток критичного мислення молодших школярів на уроках «Я досліджую світ» засобами інтегративних технологій
7. Формування громадянської компетентності молодших

- школярів засобами музейної педагогіки на уроках «Я досліджую світ»
8. Активізація пізнавальної діяльності молодших школярів на уроках «Я досліджую світ» у НУШ засобами ігрових технологій
 9. Формування громадянської компетентності молодших школярів засобами українських національно-культурних традицій на уроках «Я досліджую світ»
 10. Громадянське виховання особистості молодшого школяра засобами художнього слова
 11. Технології формування громадянської компетентності молодших школярів в освітньому середовищі Нової української школи
 12. Формування громадянської компетентності молодших школярів шляхом упровадження інтерактивних технологій в освітнє середовище Нової української школи
 13. Формування громадянської компетентності молодших школярів шляхом упровадження проблемно-евристичних технологій в освітнє середовище Нової української школи
 14. Формування громадянської компетентності молодших школярів шляхом упровадження медіа-технологій в освітнє середовище Нової української школи
 15. Формування історичної компетентності молодших школярів шляхом упровадження музейних технологій в освітнє середовище Нової української школи
 16. Використання інноваційних освітніх технологій при вивченні громадянської та історичної освітньої галузі як засіб розвитку творчої активності молодших школярів
 17. Використання народознавчого матеріалу на уроках «Я досліджую світ» як засобу мотивації навчально-пізнавальної діяльності учнів початкової школи
 18. Формування громадянської компетентності молодших школярів шляхом упровадження інформаційних технологій в освітнє середовище Нової української школи
 19. Формування громадянської компетентності молодших школярів шляхом упровадження проєктних технологій в освітнє середовище Нової української школи

20. Формування в учнів початкових класів уявлень про права і обов'язки людини в суспільстві

***Теми кваліфікаційних робіт з формування
у здобувачів початкової освіти компетентності
в соціальній та здоров'язбережувальній освітній галузі***

1. Особливості застосування здоров'язберігаючих технологій в умовах НУШ
2. Формування здоров'язбережувальної компетентності учнів початкової школи засобами фізичної культури
3. Формування здоров'язбережувальної компетентності учнів початкової школи в сучасних умовах навчання
4. Формування здоров'язбережувальної компетентності молодших школярів в умовах змішаного навчання
5. Формування здоров'язбережувальної компетентності учнів молодшого шкільного віку засобами інноваційних технологій
6. Формування здоров'язбережувальної компетентності учнів початкових класів у процесі інтерактивного навчання фізичної культури
7. Формування у молодших школярів ціннісного ставлення до власного здоров'я
8. Проблема збереження здоров'я молодших учнів у вальдорфській педагогіці
9. Формування навичок здорового способу життя в учнів початкових класів
10. Педагогічні умови утвердження здорової життєдіяльності учнів початкової школи
11. Педагогічні умови формування здоров'язбережувальної компетентності молодших школярів засобами арт-терапевтичних технологій
12. Педагогічні умови удосконалення рухових навичок молодших школярів
13. Нетрадиційні методи фізкультурно-оздоровчої роботи з учнями у школі I ступеня
14. Педагогічні умови фізичного розвитку молодших школярів засобами інноваційних технологій

15. Використання веб-орієнтованих технологій у навчанні учнів початкових класів
16. Використання web-орієнтованих технологій у формуванні соціальної компетентності молодших школярів
17. Педагогічні умови формування основ соціального самоствердження молодших школярів
18. Педагогічні умови формування соціального досвіду учнів на уроках у школі I ступеня
19. Педагогічні засади формування відповідальності як риси особистості молодшого школяра
20. Формування основ соціальної компетентності у молодших школярів засобами проєктної діяльності
21. Формування соціальної компетентності молодших школярів засобами інформаційно-комунікаційних технологій
22. Формування соціально-громадянської компетентності молодших школярів засобами квест-технології
23. Виховання міжкультурної толерантності учнів у школі I ступеня
24. Використання мультимедійних технологій у формуванні соціальної компетентності молодших школярів
25. Формування мультикультурної компетентності учнів в освітньому середовищі початкової школи

***Теми кваліфікаційних робіт з формування
у здобувачів початкової освіти компетентності
в інформатичній освітній галузі***

1. Формування у молодших школярів основ інформаційної культури
2. Забезпечення інтелектуального навантаження молодших школярів у процесі навчання інформатики
3. Розвиток творчих здібностей учнів молодшого шкільного віку у процесі навчання інформатики
4. Розвиток критичного мислення молодших школярів на уроках інформатики
5. Теоретико-методичні засади диференційованого навчання інформатиці учнів початкових класів

6. Проблемне навчання як спосіб розвитку творчого потенціалу молодшого школяра в процесі вивчення інформатики
7. Педагогічні умови організації колективної і групової діяльності молодших школярів на уроках інформатики
8. Дидактичні умови формування алгоритмічної культури молодших школярів
9. Формування у молодших школярів навичок користування персональним комп'ютером
10. Теоретико-методичні засади використання нових інформаційних технологій у навчанні інформатики учнів початкових класів
11. Теоретико-методичні засади використання Смарт-технологій на уроках інформатики у початковій школі
12. Педагогічні умови формування у молодших школярів навичок 21 століття при навчанні інформатики
13. Формування в молодших школярів життєвих компетентностей на уроках інформатики
14. Використання мультимедійних програмних продуктів і ресурсів Інтернет у процесі навчання інформатики учнів початкової школи
15. Електронна енциклопедія як засіб актуалізації знань учнів початкових класів з інформатики
16. Урок як основна форма проведення занять з інформатики в умовах школи І ступеня
17. Теоретико-методичні основи формування навичок роботи в операційній системі Windows в учнів початкових класів
18. Ігрові форми й методи навчання інформатики учнів молодшого шкільного віку
19. Формування основ інформаційної культури молодших школярів засобами інтегрованих завдань з інформатики
20. Педагогічні засади використання комп'ютерних програм при вивченні математики у школі І ступеня
21. Пошуково-дослідницька діяльність учнів початкових класів на уроках інформатики
22. Особливості використання методу проєктів у навчанні інформатики молодших школярів
23. Інформаційно-технологічне забезпечення проєктної

- діяльності учнів початкових класів
24. Теоретико-методичні основи навчання молодших школярів основам моделювання на уроках інформатики
 25. Телекомунікаційні форми навчання інформатиці учнів початкових класів
 26. Особливості організації медіаосвіти учнів в умовах початкової школи
 27. Формування у молодших школярів інтересу до інформаційних технологій навчання в позакласній роботі
 28. Педагогічний потенціал позакласної роботи з інформатики у початковій школі

***Теми кваліфікаційних робіт з формування
у здобувачів початкової освіти компетентності
в мистецькій освітній галузі***

1. Організаційно-методичні основи використання інтеграції мистецтв в освітньому процесі початкової школи
2. Інтегрований підхід до викладання предметів художньо-естетичного циклу в початковій школі
3. Художнє виховання молодших школярів засобами театрального мистецтва
4. Формування ціннісних орієнтацій молодших школярів засобами музичного мистецтва
5. Психолого-педагогічні передумови виховання гуманності в молодших школярів засобами мистецтва
6. Творчий розвиток молодших школярів засобами музичного мистецтва
7. Педагогічні основи формування в молодших школярів музичного сприймання
8. Розвиток у молодших школярів естетичного сприймання дійсності у процесі вивчення предметів художньо-естетичного циклу
9. Психолого-педагогічні основи формування у молодших школярів естетичних уявлень засобами фольклору
10. Використання мистецтва у процесі викладання предметів природничо-математичного циклу в початковій школі
11. Формування національної самосвідомості молодших

школярів засобами фольклору

12. Формування самостійності молодших школярів у процесі художньо-естетичної діяльності
13. Психолого-педагогічні засади роботи з обдарованими учнями початкових класів на уроках мистецтва
14. Естетичне виховання молодших школярів засобами предметно-пластичної діяльності
15. Шляхи активізації музично-виховної роботи в школі I ступеня
16. Народна пісня як фактор естетичного виховання молодших школярів
17. Використання елементів музичної терапії в освітньому процесі початкової школи
18. Розвиток емоційного інтелекту молодших школярів засобами мистецтва
19. Особливості використання комп'ютерних програм у процесі вивчення мистецьких дисциплін у початкових класах
20. Виховний потенціал мистецтва у школі I ступеня: європейський контекст

***Теми кваліфікаційних робіт з формування
у здобувачів початкової освіти компетентності
в технологічній освітній галузі***

1. Розвиток творчої активності дітей молодшого шкільного віку засобами аплікації
2. Розвиток художньо-творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку засобами декоративно-ужиткового мистецтва
3. Формування ціннісних орієнтацій молодших школярів на уроках дизайну та технологій
4. Естетичне виховання молодших школярів на уроках дизайну та технологій засобами художнього конструювання
5. Розвиток художньо-образного мислення молодших школярів у процесі трудового навчання
6. Методичні аспекти організації творчої роботи молодших школярів на уроках дизайну та технологій
7. Трудове виховання молодших школярів у контексті мистецького підходу

8. Формування культури праці молодших школярів у процесі трудового навчання
9. Моральне виховання молодших школярів у процесі трудового навчання
10. Методичні аспекти розвитку зв'язного мовлення молодших школярів засобами художнього конструювання
11. Творчий підхід до використання дидактичних ігор на уроках дизайну та технологій у початковій школі
12. Організація сприймання творів декоративно-ужиткового мистецтва на уроках дизайну та технологій у початковій школі
13. Методичні аспекти використання літературно-творчих завдань у роботі з молодшими школярами у процесі позакласної роботи з трудового навчання
14. Організація колективної творчої діяльності молодших школярів у процесі трудового навчання
15. Методичні основи розвитку творчих здібностей молодших школярів у процесі художнього конструювання
16. Формування пізнавальної самостійності молодших школярів на уроках дизайну та технологій
17. Художньо-естетичне виховання молодших школярів засобами ліплення
18. Трудове навчання як засіб формування в молодших школярів естетичного ставлення до природи
19. Розвиток пізнавальної активності молодших школярів у процесі трудового навчання
20. Використання комп'ютерних технологій на уроках дизайну та технологій у початковій школі
21. Етнокультурне виховання молодших школярів засобами трудового навчання
22. Формування творчої компетентності молодших школярів засобами декоративно-прикладного мистецтва
23. Формування національної свідомості молодших школярів засобами української народної вишивки
24. Розвиток творчого потенціалу молодших школярів у процесі трудової діяльності

***Теми кваліфікаційних робіт з формування
у здобувачів початкової освіти компетентності
у фізкультурній освітній галузі***

1. Педагогічні засади фізкультурно-оздоровчої роботи в режимі навчального дня молодшого школяра
2. Педагогічні умови організації фізкультурно-оздоровчої діяльності в умовах НУШ
3. Інноваційні напрямки в системі фізичного виховання молодших школярів
4. Педагогічні умови активізації рухової діяльності молодших школярів засобами спортивних ігор
5. Організація ігрової діяльності молодших школярів на заняттях з фізичної культури
6. Розвиток рухових якостей дітей молодшого шкільного віку на уроках фізичної культури
7. Формування рухового режиму молодших школярів засобами народної фізичної культури
8. Психологічні умови розвитку сприймання молодших школярів на уроках фізичної культури
9. Формування мотиваційної компетентності учнів початкових класів щодо використання фізичної культури у повсякденному житті
10. Рекреаційно-оздоровчі технології у системі фізичного виховання молодших школярів
11. Теоретико-методичні засади формування гармонійно розвиненої особистості молодшого школяра в процесі фізичного виховання
12. Педагогічні умови фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку у взаємодії школи та сім'ї
13. Фізичний розвиток дітей молодшого шкільного віку засобами інтеграції рухів і музики
14. Театр фізичного виховання та оздоровлення молодших школярів : авторський стиль роботи М.М. Єфименка
15. Педагогічні умови забезпечення рухової активності молодших школярів у позаурочній та позакласній освітній діяльності
16. Оптимальна рухова активність – необхідна умова

- всебічного розвитку дітей молодшого шкільного віку
17. Педагогічні умови удосконалення рухових навичок молодших школярів
 18. Нетрадиційні форми фізкультурно-оздоровчої роботи у початковій школі
 19. Педагогічні умови фізичного розвитку молодших школярів засобами інноваційних технологій
 20. Формування інтересу у молодших школярів до занять фізичною культурою засобами рухливих ігор-естафет
 21. Педагогічні умови фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку у взаємодії школи і сім'ї
 22. Особистісно зорієнтоване навчання руховим діям учнів в умовах школи І ступеня
 23. Формування творчих здібностей молодших школярів у процесі фізкультурно-оздоровчої роботи
 24. Педагогічні умови активізації рухової активності молодших школярів на уроках фізичної культури
 25. Туризм у системі фізичного виховання молодших школярів

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Академічна доброчесність: навчально-методичний посібник / упоряд.: Р. Є. Еннан, С. В. Мазуренко. Одеса, 2022. 48 с.
2. Бібліографічне посилення (загальні правила складання) відповідно до ДСТУ 8302:2015, запровадженого в дію в Україні 01.07.2016 : метод. рек. / Укр. інж.-пед. акад. ; уклад. С. В. Карпенко. Харків: УПА, 2017. 20 с.
3. Брикова Т. М., Терешкін О. Г. Основи наукових досліджень [Електронний ресурс] : навч. посібник. Х. : ХДУХТ, 2020. 103 с. URL:
https://repo.btu.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/10813/1/navch_posib_nauk_doslidzhen_2020.pdf
4. Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с.
5. Важинський С. Є., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
6. Воевутко Н. Ю. Написання наукової статті: Методичні вказівки для студентів. Маріуполь: МДУ, 2015. 40 с.
7. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям. Київ-Вінниця, 2008. 278 с.
8. Гончаренко Семен. Український педагогічний енциклопедичний словник. Вид. 2, допов. і виправ. Рівне: Волинські обереги, 2011. 552 с.
9. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. URL: [http:// vnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu](http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu).
10. Кваліфікаційна робота: алгоритми написання та захисту: методичні рекомендації для здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» спеціальності «Початкова освіта» / укладачі: Л. В. Любчак, Г. Г. Кіт, А. В. Василюк. Вінниця, 2025. 64 с.
11. Кіт Г. Г. Наукові дослідження майбутніх педагогів: орієнтація на пошуково-дослідницьку діяльність молодших школярів. *Виклики сучасної освіти зумовлені екстремальними умовами функціонування*. Збірник наукових праць Закарпатського угорського інституту імені Ференца

- Ракоці П. Берегове: ЗУІ ім. Ференца Ракоці П, 2024. С.417-424.
12. Кіт Г. Г. Науково-дослідна робота студентів: обриси успіхів. *Реалізація ідей В. О. Сухомлинського у практиці роботи сучасних освітніх закладів: Збірник матеріалів регіональних педагогічних читань* / Відп. за випуск: І. М. Лапшина, Л. В. Любчак, Н. Ю. Родюк. Вип. 15. Вінниця: ТОВ «Ландо ЛТД», 2018. С. 8-11.
13. Кіт Г. Педагог-дослідник – стратегічний орієнтир сучасної школи. *Вісник психології і педагогіки. Випуск 23. Електронний додаток збірки наукових праць викладачів-дослідників до книги «Викладачі-дослідники з педагогіки та психології: 40 років у царині освіти»*. К.: Каравела, 2018. URL: http://www.psych.kiev.ua/Збірник_наук._праць.
14. Коломієць А. М., Громов Є. В., Жовнич О. В. Методологія пошуку та аналізу науково-педагогічної інформації: науково-методичний посібник. Вінниця: ВДПУ, 2024. 186 с.
15. Курсові роботи з педагогіки початкової освіти: навчально-методичний посібник / укладачі: О. П. Демченко, Г. Г. Кіт, Л. В. Любчак. Вінниця, 2022. 145 с.
16. Мартиненко С. М. Основи педагогічної діагностичної діяльності вчителя початкової школи: навчально-методичний посібник. К.: Сім кольорів, 2010. 262 с.
17. Методологія і методи наукових досліджень: навч. посіб. / О. Курок та ін.; ГНПУ ім. Олександра Довженка. 2-е вид., перероб. і допов. Глухів: ГНПУ, 2024. 215 с.
18. Методологія та організація наукових досліджень : навчально-методичний посібник / К. В. Бориченко, А. О. Гудзь, О. Є. Панфілов. Одеса: Фенікс, 2022. 48 с.
19. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник / укладачі: Н. В. Рашкевич, Ю. А. Отрош. Харків, 2022. 291 с.
20. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
21. Носачова Ю. В., Радовенчик Я. В. Основи наукових досліджень: підручник. К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. 132 с.

22. Основи наукових досліджень: навчальний посібник /укл. Н. П. Кравець. Видання 3-є, випр. і доповнене. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. 74 с.
23. Педагогіка вищої школи. Основи наукових досліджень: навч. посібник / за ред. В. Е. Луначека, Н. О. Ткачової. Харків: ХНУ ім. В.Н.Каразіна, 2024. 343 с.
24. Правила написання наукової статті. URL: <https://library.kname.edu.ua/images/presentation/Vebinar.pdf>
25. Пріоритетні напрями (тематика) наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок НАПН України на 2023-2027 роки [Електрон. ресурс]. URL: <https://naps.gov.ua/ua/press/announcements/3014/>
26. Про Google Академію [Електронний ресурс]. URL: <http://scholar.google.com.ua/intl/uk/scholar/about.html>.
27. Рускуліс Л. Академічна доброчесність: навч-метод. посіб. Миколаїв: Іліон, 2022. 86 с.
28. Halyna Kit, Alla Vasylyuk, Natalia Kazmirchuk. Future primary school teachers preparation for research activities. *Exploring Quality of Life Amid Global and Local Transformations: monograph*. Tadeusz Pokusa, Tetyana Nestorenko, Dominika Kalita (eds.) Publishing House of the Academy of Applied Sciences – Academy of Management and Administration in Opole. Opole, 2024. S. 235-250.
29. Sivachenko Inna, Demchenko Olha, Vakaliuk Ivanna, Valentieva Tatyana, Kit Halyna. Problems and Perspectives of Pedagogical Research in the Context of Digitalization. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security* VOL.22 No.6, June 2022. pp.652-657. URL: http://www.ijcsns.org/07_book/html/202206/202206081.html
30. Scopus. Content Coverage Guide [Електронний ресурс]. URL: https://www.elsevier.com/_data/assets/pdf_file/0007/69451/scopus_content_coverage_guide.pdf.

ДОДАТКИ

Додаток 1 ТИТУЛЬНА СТОРІНКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
факультет дошкільної і початкової освіти
імені Валентини Волошиної
кафедра початкової освіти

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: **ФОРМУВАННЯ ГУМАНІСТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ
УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ
ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА**

Студентки II курсу МАППЗ групи
Освітньої програми: «Початкова освіта.
Психологія».
Спеціальність: 013 Початкова освіта
Галузі знань: 01 Освіта / Педагогіка
Ступеня вищої освіти магістр
Гриценко Тетяни Андріївни
Науковий керівник: доктор пед. наук,
доц. Василюк Алла Володимирівна

Розширена шкала	_____	
Кількість балів:	_____	Оцінка ECTS _____
Голова Екзаменаційної комісії	_____	_____
	(підпис)	(ініціали, прізвище)
Члени Екзаменаційної комісії	_____	_____
	(підпис)	(ініціали, прізвище)
	_____	_____
	(підпис)	(ініціали, прізвище)
	_____	_____
	(підпис)	(ініціали, прізвище)

м. Вінниця – 2025 рік

АНОТАЦІЇ

Анотація для депозитарію

Медик Аліна Валеріївна. Теоретико-методичні засади формування колективу молодших школярів засобами театралізованої діяльності: дипломна робота /А.В.Медик; Вінницький держ. пед. ун-т імені Михайла Коцюбинського. Вінниця, 2024. 146 с.: 10 рис., 8 табл., 22 додатки. Бібліогр.: с. 82-87 (61 назв.). На правах рукопису.

Медик А.В.

Medyk A.V.

Теоретико-методичні засади формування колективу молодших школярів засобами театралізованої діяльності: кваліфікаційна робота

Theoretical and methodological principles of forming a team of younger schoolchildren through theatrical activities: thesis

Анотація

У роботі розглянуто проблему формування учнівського колективу засобами театралізованої діяльності. У першому розділі «Науково-теоретичні основи формування колективу учнів засобами театралізованої діяльності» з'ясовано сутність поняття «учнівський колектив», показано його структуру, функції, типи. Вивчено роль театралізованої діяльності у формуванні колективу молодших школярів у контексті Нової української школи. Проаналізовано взаємини між учнями в колективі з метою виявлення проблем та сильних сторін цих відносин в рамках констатувального етапу експерименту.

Другий розділ роботи «Методика формування колективу засобами театралізованої діяльності у практиці сучасної початкової школи» присвячено досвіду використання театралізованої діяльності українських та закордонних шкіл, показано творчу роботу окремих українських учителів. Висвітлено апробацію методики використання театралізованої діяльності на уроках та в позаурочний час. Оцінено ефективність впровадження театралізації в освітній процес задля формування колективістських відносин молодших

школярів за результатами підсумкового етапу експерименту. Сформульовано методичні рекомендації вчителям щодо використання театралізації в освітньому процесі початкової школи.

Ключові слова: драматизація, молодші школярі, педагогічний досвід, соціалізація, театралізована діяльність, театралізація, учнівський колектив.

SUMMARY

The paper examines the problem of forming a student body by means of theatrical activity. In the first chapter «Scientific-theoretical foundations of the formation of a group of students by means of theatrical activity» the essence of the concept of "student group" is clarified, its structure, functions, and types are shown. The role of theatrical activity in the formation of the collective of younger schoolchildren in the context of the New Ukrainian School is studied. The relationships between students in the team were analyzed in order to identify problems or strengths of these relationships within the framework of the ascertaining stage of the experiment.

The second section of the work «Methodology of collective formation by means of theatrical activities in the practice of modern elementary schools» is devoted to the experience of using theatrical activities in Ukrainian and foreign schools, and shows the creative work of individual Ukrainian teachers. The approbation of the method of using theatrical activity in lessons and in extracurricular time is highlighted. The effectiveness of the implementation of theatricalization in the educational process for the formation of collectivistic relations of younger schoolchildren was evaluated based on the results of the final stage of the experiment. Methodical recommendations for teachers regarding the use of dramatization in the educational process of primary school have been formulated.

Key words: dramatization, younger schoolchildren, pedagogical experience, socialization, theatrical activity, theatricalization, student group.

Анотація

**на кваліфікаційну роботу студентки спеціальності 013
Початкова освіта Медик Аліни Валеріївни на тему:
«Теоретико-методичні засади формування колективу
молодших школярів засобами театралізованої діяльності»**

Науковий керівник: кандидат педагогічних наук,
доцент Кіт Г.Г.

Кваліфікаційна робота «Теоретико-методичні засади формування колективу молодших школярів засобами театралізованої діяльності» набуває актуальності через активне впровадження театралізації в початковій школі. У процесі розвитку дитини, зміни її потреб і прагнень змінюється і її взаємодія з соціумом. В реалізації цього складного процесу важлива роль належить театру, який допомагає дітям краще пізнати себе, свій внутрішній світ, спонукає до самовдосконалення. Участь учнів у театральних постановках, драматизаціях літературних творів, заняттях аматорського театального колективу є ефективним засобом розвитку таких творчих здібностей як: увага, уява, артистизм, мотивація, комунікативні якості тощо. Саме тому на сучасному етапі важливо підібрати методики та технології театралізації, які сприятимуть згуртуванню учнів, розвиватимуть творчі здібності дітей, створюватимуть позитивну атмосферу у колективі.

Кваліфікаційна робота Медик А.В. має чітку структуру. У першому розділі «Науково-теоретичні основи формування колективу учнів засобами театралізованої діяльності» з'ясовано сутність поняття «учнівський колектив», показано його структуру, функції, типи. Проаналізовано роль театралізованої діяльності у формуванні колективу молодших школярів у контексті Нової української школи. Автором проведено детальний огляд основних аспектів театального мистецтва, які використовуються педагогами в освітньому процесі. Особлива увага приділяється вивченню та аналізу взаємин між учнями в колективі з метою виявлення проблем або сильних сторін цих відносин в рамках констатувального етапу експерименту.

У II розділі «Методика формування колективу

засобами театралізованої діяльності у практиці сучасної початкової школи» показано досвід використання театралізованої діяльності українських та закордонних шкіл, творчу роботу окремих українських учителів. Висвітлено апробацію методики використання театралізованої діяльності на уроках та в позаурочний час в рамках формувального етапу експерименту. Визначено педагогічні умови ефективного використання театралізованої діяльності як засобу формування колективу молодших школярів. Оцінено ефективність впровадження театралізації для формування колективістських відносин молодших школярів за результатами підсумкового етапу експерименту. У II розділі роботи сформульовано методичні рекомендації вчителям щодо використання театралізації в освітньому процесі початкової школи.

За темою дослідження студентка має 4 публікації, результати дослідження апробовані у процесі практичної роботи в якості вчителя-класовода у школі I ступеня та на наукових конференціях різного рівня (м. Вінниця, м. Умань, м. Рівне, м. Хмельницький, м. Миколаїв).

Анотація

Фаліштинська Наталя Олександрівна виконала кваліфікаційну роботу на тему: **«Реалізація виховного потенціалу козацької педагогіки в освітньому процесі сучасної початкової школи»**. Науковий керівник: кандидат педагогічних наук, доцент Кіт Г.Г.

Автором на належному науковому рівні обґрунтовано сутність козацької педагогіки як фактору формування української національної еліти, її місце в системі освіти і виховання, законодавче забезпечення реалізації ідей козащини в освітньому просторі і на цій основі визначено шляхи впровадження козацької виховної системи у практику сучасної початкової школи.

Позитивним є той факт, що в роботі проаналізовано та презентовано широкомасштабний досвід впровадження елементів козацько-лицарського виховання у навчально-

виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів, позиціонований як у концептуальній, так і методичній площині (представлений розробками уроків, виховних заходів, ігор-конкурсів, комплексом завдань різного характеру і складності тощо). Особливу увагу у дослідженні зацентовано на регіональному педагогічному досвіді колективу школи села Глибочок Тростянецького району Вінницької області, де діє дитяче козацьке об'єднання «Глибосіч», в основу роботи якого покладено козацькі традиції.

Представлено аналіз методичних основ підготовки майбутніх учителів до використання козацької педагогіки в роботі з молодшими школярами. Дано змістовну характеристику системи виховної роботи (національно-патріотичного спрямування) Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського та презентовано досвід Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, де діє інститут Українського козацтва.

Цікаві і різноманітні додатки, фотоматеріали, творчі роботи учнів, розробки форм позааудиторних виховних заходів переконливо репрезентують результати пошуково-дослідницької роботи та посилюють її практичну значущість.

Варто відзначити укладений дослідницею методичний посібник «Ми роду козацького діти» з організації навчально-виховного процесу на засадах козацьких традицій у школі I ступеня, вміщені матеріали можуть бути використані вчителями початкових класів, вихователями груп продовженого дня та батьками для формування у молодших школярів козацько-лицарської духовності.

Кваліфікаційне дослідження здобуло широку апробацію на наукових конференціях різного рівня, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт у галузі «Початкова освіта» (м. Дрогобич), де автор здобув перемогу і нагороджений дипломом I ступеня. Результати наукових пошуків представлені у 6 публікаціях.

ПЛАНИ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Варіант 1

Тема: Розвиток емоційного інтелекту учнів Нової української школи:
впровадження європейського досвіду

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	11
1.1. Феномен емоційного інтелекту: структура та підходи до його вивчення.....	11
1.2. Потенційні можливості Нової української школи в розвитку емоційного інтелекту молодших школярів.....	18
1.3. Вікові особливості розвитку емоційного інтелекту в молодших школярів.....	23
1.4. Емоційна компетентність вчителя в контексті Нової української	
РОЗДІЛ 2. ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ УЧНІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	3
2.1. Стан сформованості емоційного інтелекту в учнів початкової школи.....	3
2.2. Методика розвитку емоційного інтелекту молодших школярів на уроках та в позаурочний час.....	46
2.3. Упровадження європейських засобів і методів формування емоційного інтелекту в умовах Нової української школи.....	52
2.4. Вплив батьківського стилю виховання на емоційний розвиток дитини молодшого шкільного віку.....	69
2.5. Динаміка розвитку емоційного інтелекту учнів початкової школи.....	78
ВИСНОВКИ.....	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	87
ДОДАТКИ.....	94

Варіант 2

Тема: Розвиток пізнавального інтересу учнів Нової української школи засобами дослідництва в контексті європейських стандартів початкової освіти

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	11
1.1. Пізнавальний інтерес – необхідна умова успішного навчання.....	11
1.2. Навчально-дослідницька діяльність як засіб розвитку пізнавального інтересу учнів в умовах НУШ	20
1.3. НУШ як відображення європейських освітніх стандартів	29
1.4. Стан сформованості пізнавального інтересу в учнів НУШ.....	28
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ДОСЛІДНИЦТВА.....	45
2.1. Умови застосування дослідницького навчання у школі І ступеня....	45
2.2. Методика організації пізнавальної діяльності дослідницького спрямування на уроках у початковій школі та в позаурочний час.....	56
2.3. Розвиток інтересу школярів до знань засобами проектно-дослідницької діяльності	70
2.4. Динаміка розвитку пізнавального інтересу учнів (за результатами педагогічного експерименту).....	80
ВИСНОВКИ.....	89
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	94
ДОДАТКИ.....	100

Варіант 3

Тема: Формування самостійності молодших школярів у процесі художньо-естетичної діяльності

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ САМОСТІЙНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПЕДАГОГІЧНІЙ ТЕОРІЇ І ПРАКТИЦІ.....	8
1.1. Психолого-педагогічна характеристика процесу формування самостійності особистості (історико-теоретичний аспект)	8

1.2. Аналіз шкільних програм і підручників у контексті проблеми формування самостійності молодших школярів.....	21
1.3. Стан розвитку самостійності молодших школярів у процесі художньо-естетичної діяльності (за результатами констатувального експерименту).....	32

РОЗДІЛ II. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ САМОСТІЙНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....

2.1. Психолого-педагогічні умови розвитку самостійності молодших школярів у процесі художньо-естетичної діяльності.....	43
2.2. Практичне забезпечення процесу формування самостійності учнів у ході художньо-естетичної діяльності на уроках НУШ.....	50
2.3. Реалізація художньо-естетичного потенціалу позаурочної роботи у формуванні навичок самостійності учнів початкової школи.....	63
2.4. Результати дослідно-експериментальної роботи.....	75

ВИСНОВКИ	85
-----------------------	-----------

ЛІТЕРАТУРА.....	91
------------------------	-----------

ДОДАТКИ	95
----------------------	-----------

Варіант 4

Тема: Профілактика булінгу у виховній роботі з дітьми молодшого шкільного віку

ЗМІСТ

ВСТУП

.....	3
-------	---

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРОБЛЕМИ БУЛІНГУ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ НУШ.....

1.1 Загальна характеристика булінгу як форми шкільного насилля	7
1.2 Передумови виникнення булінгу в шкільному середовищі початкової школи	16
1.3 Профілактика булінгу в роботі з дітьми молодшого шкільного віку: теорія і практика.....	29

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФІЛАКТИКИ БУЛІНГУ В РОБОТІ З ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....

2.1. Емпіричне дослідження прояву і профілактики булінгу в шкільному середовищі початкової школи	41
--	----

2.2. Проведення тренінгових занять з профілактики булінгу в роботі з молодшими школярами	52
2.3. Використання сучасних форм виховної роботи з протидії булінгу в освітньому процесі школи І ступеня.....	62
2.4. Аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду профілактики булінгу в учнівському колективі молодших школярів	73
ВИСНОВКИ	85
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	89
ДОДАТКИ	94

Варіант 5

Тема: Педагогічні основи формування в молодших школярів музичного сприймання

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ	8
1.1. Музичне сприймання: дефінітивна характеристика.....	8
1.2. Проблема формування у дітей навичок музичного сприймання в історії педагогічної думки.....	17
1.3. Організація музичного сприймання: генезис підходів.....	28
1.4. Стан сформованості у молодших школярів музичного сприймання (за результатами констатувального експерименту).....	39
РОЗДІЛ 2. ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ В МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НАВИЧОК МУЗИЧНОГО СПРИЙМАННЯ	49
2.1. Педагогічні умови формування у дітей навичок музичного сприймання.....	49
2.2. Інформаційне забезпечення процесу музичного сприймання.....	58
2.3. Художньо-педагогічний аналіз музичних творів у системі організації їх сприймання дітьми.....	67
2.4. Синтез мистецтв як основа поліхудожнього підходу до організації сприймання музики школярами.....	76
2.5. Реалізація краєзнавчого принципу формування музичного сприймання.....	85
2.6. Динаміка формування у молодших школярів музичного сприймання (за результатами підсумкового експерименту).....	91
ВИСНОВКИ	97
ЛІТЕРАТУРА	101
ДОДАТКИ	105

Варіант 6

**Тема: Естетичне виховання молодших школярів
у позанавчальній роботі**

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ І ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОБЛЕМИ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	8
1.1. Естетичне виховання особистості: дефінітивна характеристика.....	8
1.2. Роль естетичних цінностей у розвитку особистості.....	16
1.3. Особливості естетичного сприймання молодших школярів.....	24
1.4. Критерії оцінки сформованості естетичних почуттів у молодших школярів.....	34
1.5. Дослідження рівня естетичної вихованості молодших школярів (за результатами констатувального експерименту).....	43
РОЗДІЛ ІІ МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПОЗНАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	54
2.1. Сутність позанавчальної виховної роботи, її форми, методи та засоби.....	54
2.2. Педагогічні умови ефективності естетичної діяльності учнів у позанавчальній роботі.....	63
2.3. Використання інтерактивних методів у позанавчальній виховній роботі.....	71
2.4. Удосконалення форм естетико-виховної роботи з молодшими школярами у позанавчальній роботі	80
2.5. Специфіка естетичного виховання учнів в умовах сім'ї.....	86
2.6. Динаміка естетичної вихованості молодших школярів (за результатами формувального експерименту).....	92
ВИСНОВКИ.....	97
ЛІТЕРАТУРА.....	101
ДОДАТКИ	105

Варіант 7

Тема: Система педагогічного спілкування в контексті гуманізації освітнього процесу

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОБЛЕМИ СПІЛКУВАННЯ.....	11
1.1. Спілкування: дефінітивна характеристика основного поняття.....	11
1.2. Спілкування як педагогічна категорія.....	16
1.3. Вікова періодизація і типізація спілкування.....	28
РОЗДІЛ II. ПЕДАГОГІЧНЕ СПІЛКУВАННЯ В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ВЧИТЕЛЯ.....	35
2.1. Особистість учителя в організації педагогічного спілкування.....	35
2.2. Комунікативні здібності вчителя.....	44
2.3. Особливості спілкування на засадах суб'єкт-суб'єктної взаємодії.....	50
2.4. Вибір учителем стилю професійно-педагогічного спілкування.....	58
РОЗДІЛ III. ШЛЯХИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕФЕКТИВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ	63
3.1. Організація ефективного спілкування вчителя з учнями у процесі навчальної діяльності.....	63
3.2. Регулювання міжособистісного спілкування у колективі молодших школярів.....	73
3.3. Культура спілкування вчителя у конфліктних ситуаціях...	79
3.4. Оптимізація спілкування педагога з батьками.....	85
3.5. Хід та результати експериментальної роботи.....	92
ВИСНОВКИ.....	97
ЛІТЕРАТУРА.....	101
ДОДАТКИ	105

Варіант 8

**Тема: Теоретико-методичні засади реалізації технології
навчання як дослідження**

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ І ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ЯК ДОСЛІДЖЕННЯ.....	8
1.1. Педагогічна технологія: дефінітивний аналіз.....	8
1.2. Історія виникнення дослідницько-пошукової технології.....	14
1.3. Загальна характеристика системи дослідницького навчання	23
1.3.1. Порівняння систем дослідницького і традиційного навчання.....	23
1.3.2. Мета і зміст технології навчання як дослідження.....	31
1.4. Психолого-педагогічні основи організації досліджень в умовах початкової школи.....	40
РОЗДІЛ II МЕТОДИКА РЕАЛІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ЯК ДОСЛІДЖЕННЯ.....	48
2.1. Експериментальна модель організації пошуково- дослідницької діяльності молодших школярів.....	48
2.2. Класифікаційні особливості дитячих досліджень.....	54
2.3. Побудова системи дослідницького навчання (за матеріалами вивчення передового педагогічного досвіду)...	61
2.4. Проектування дослідницької технології на площину навчальних предметів.....	66
2.5. Формування дослідницьких умінь молодших школярів у позаурочній роботі.....	75
2.6. Результати дослідно-експериментальної роботи.....	82
ВИСНОВКИ.....	88
ЛІТЕРАТУРА.....	94
ДОДАТКИ	100

Варіант 9

**Тема: Формування творчої особистості вчителя
початкових класів у системі ступеневої підготовки**

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
I. ПЕДАГОГІЧНА ТВОРЧІСТЬ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВЧИТЕЛЯ.....	8
1.1. Філософська концепція творчості.....	8
1.2. Психологічні особливості творчої діяльності.....	14
1.3. Основні етапи творчого процесу.....	20
1.4. Творчість як особистісна якість педагога.....	28
II. СТАНОВЛЕННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ В ІСТОРІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДУМКИ.....	35
2.1. Гуманізація освітнього процесу – основа педагогічної творчості ...	35
2.2. Вітчизняна педагогіка XIX –XX ст. про творчий характер праці вчителя	43
2.3. Творча особистість учителя у спадщині В.О.Сухомлинського.....	50
III. ОСНОВНІ ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У СИСТЕМІ СТУПЕНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ.....	57
3.1. Творче спрямування навчального процесу у вузі	57
3.1.1. Роль навчальної роботи у формуванні творчої особистості майбутнього педагога.....	57
3.1.2. Вплив педагогічної практики на формування творчої особистості.....	66
3.1.3. Науково-дослідна робота як засіб розвитку творчої активності студентів.....	74
3.2. Розвиток педагогічної творчості у системі методичної роботи.....	78
3.3. Організація творчих груп учителів.....	83
3.4. Творчість учителя – запорука розвитку творчих здібностей учнів.....	88
3.5. Динаміка формування творчих якостей особистості майбутнього педагога.....	94
ВИСНОВКИ.....	99
ЛІТЕРАТУРА.....	102
ДОДАТКИ.....	108

Варіант 10

Тема: Виховання у молодших школярів культури здоров'язбереження

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ	
1.1. Дефінітивний аналіз базових понять дослідження.....	9
1.2. Теоретичні концепції виховання у молодших школярів культури здоров'язбереження.....	17
1.3. Зміст та завдання роботи з виховання культури здоров'язбереження в дітей молодшого шкільного віку.....	26
1.4. Стан сформованості культури здоров'язбереження в молодших школярів.....	38
РОЗДІЛ II МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ	50
2.1. Педагогічні умови виховання у молодших школярів культури здоров'язбереження	50
2.2. Методи та прийоми формування в учнів культури здоров'я...	61
2.3. Взаємодія школи і родини по укріпленню здоров'я дітей (за матеріалами вивчення передового педагогічного досвіду)....	72
2.4. Експериментальна перевірка динаміки сформованості культури здоров'язбереження в учнів початкової школи...	80
ВИСНОВКИ.....	87
ЛІТЕРАТУРА.....	92
ДОДАТКИ	97

НАУКОВИЙ АПАРАТ ДОСЛІДЖЕННЯ

Варіант 1

Тема дослідження: Розвиток пізнавального інтересу учнів Нової української школи засобами дослідництва в контексті європейських стандартів початкової освіти.

Об'єкт дослідження – процес розвитку пізнавального інтересу у молодших школярів.

Предмет дослідження – дослідництво як засіб розвитку у здобувачів початкової освіти інтересу до навчально-пізнавальної діяльності.

Мета дослідження полягає в теоретичному та практичному обґрунтуванні методики розвитку інтересу молодших школярів засобами дослідництва в умовах Нової української школи.

Гіпотеза дослідження ґрунтується на припущенні, що рівень сформованості пізнавального інтересу до навчання засобами дослідницької діяльності в учнів початкової школи підвищиться за впровадження таких педагогічних умов: застосування в освітньому процесі проблемно-пошукових методів, використання дидактичних ігор дослідницького спрямування, залучення учнів до виконання проєктно-дослідницької діяльності.

Відповідно до поставленої мети окреслено наступні **завдання наукового дослідження:**

1. На основі теоретичного аналізу розкрити суть базових понять дослідження «пізнавальний інтерес» та «розвиток пізнавального інтересу».
2. Обґрунтувати психолого-педагогічні аспекти розвитку пізнавального інтересу молодших школярів.
3. Визначити критерії, показники та діагностувати стан сформованості пізнавального інтересу здобувачів початкової освіти.
4. Розробити та експериментальним шляхом

перевірити методику організації пізнавальної діяльності дослідницького спрямування на уроках у школі І ступеня.

5. Сформулювати методичні рекомендації майбутнім учителям початкової школи щодо розвитку пізнавального інтересу молодших школярів засобами дослідництва в умовах Нової української школи.

Для розв'язання поставлених завдань та перевірки гіпотези ми використовували такі **методи дослідження**: аналіз наукової літератури, вивчення педагогічної документації, спостереження, анкетування, аналіз дитячих робіт, педагогічний експеримент (констатувальний, формувальний, контрольний етапи).

Експериментальна база дослідження: Комунальний заклад «Вінницький ліцей №36».

Варіант 2

Тема дослідження: Екологічне виховання молодших школярів в ході вивчення курсу «Я досліджую світ».

Об'єкт дослідження – процес екологічного виховання учнів початкової школи.

Предмет дослідження – шляхи реалізації екологічного виховання молодших школярів на уроках природничого циклу.

Мета дослідження – розкрити особливості екологічного виховання молодших школярів під час вивчення курсу «Я досліджую світ» і розробити відповідні методичні рекомендації.

У процесі дослідження було висунуто **гіпотезу**: екологічне виховання молодших школярів на уроках «Я досліджую світ» стане ефективнішим, якщо розв'язання завдань формування екологічної культури учнів буде щільно поєднуватись із практичною природоохоронною роботою.

Поставлені мета та гіпотеза вимагають розв'язання таких **завдань**:

1. Здійснити дефінітивний аналіз і з'ясувати зв'язок категорій «екологічне виховання», «екологічна освіта», «екологічна культура», «екологічний світогляд», «екологічна свідомість».

2. Дослідити історико-педагогічні аспекти розвитку екологічної освіти в Україні.

3. Вивчити роль екологічного фактора у розвитку особистості дитини 6-10 років.

4. Розробити та експериментально перевірити шляхи та методику екологічного виховання молодших школярів на уроках «Я досліджую світ».

5. Сформулювати методичні рекомендації вчителям початкових класів щодо екологічного виховання на уроках курсу «Я досліджую світ».

Для розв'язання поставлених завдань було використано **комплекс науково-педагогічних методів**, адекватних предмету дослідження: вивчення наукових джерел; аналіз продуктів дитячої діяльності; спостереження; опитування (бесіди, анкетування); узагальнення передового педагогічного досвіду; педагогічний експеримент;

Експериментальна база дослідження - СЗОШ № 3 м. Тульчин Вінницької області (45 учнів 2-х класів).

Варіант 3

Тема історико-педагогічного дослідження:
Просвітницька і науково-педагогічна діяльність Івана Огієнка.

Виходячи з актуальності названої проблеми, її суспільної важливості, визначені об'єкт, предмет і мета дослідження.

Об'єкт дослідження – просвітницька, теоретична і практична педагогічна діяльність Івана Огієнка.

Предмет дослідження – закономірності і тенденції розвитку просвітницьких і педагогічних поглядів та ідей Івана Огієнка на освіту, навчання і виховання підростаючого покоління.

Мета дослідження – виявити основні педагогічні ідеї, ефективні шляхи і форми навчання та виховання учнів, розроблені в науково-педагогічній спадщині видатного просвітника, освітнього діяча і педагога Івана Огієнка, обґрунтувавши наукові основи впровадження їх у практику сучасної національної школи.

Відповідно до предмету та мети дослідження сформульовані його *завдання*:

1. Проаналізувати наявні праці Івана Огієнка та науково-теоретичні дослідження його творчої спадщини.
2. Дати загальну характеристику науково-педагогічної діяльності вченого, а на цій основі виявити етапи та напрямки його творчої педагогічної спадщини.
3. Проаналізувати погляди Івана Огієнка на розвиток освіти, навчання і виховання в Україні, в т.ч. виховання духовності, загальнолюдських, зокрема християнських та національних, цінностей як теоретичних засад гуманістичної спрямованості особистості.
4. Сформулювати методичні рекомендації вчителям щодо використання підходів Івана Огієнка до вирішення проблем ефективності освітнього процесу в сучасній початковій школі.

Методологічну основу дослідження становлять провідні положення теорії пізнання, взаємозв'язку загальнолюдського і національного досвіду в галузі освіти, а також соціальної зумовленості освіти і виховання в культурно-історичному досвіді української педагогіки.

У процесі дослідження застосовано принцип конкретного історичного аналізу явищ і фактів.

Методи дослідження:

а) теоретичні (проблемно-хронологічний, вивчення та аналіз вітчизняної і зарубіжної літератури з досліджуваної проблеми; класифікація та узагальнення архівних матеріалів; порівняння, зіставлення фактів; проблемно-цільовий аналіз періодичних видань);

б) емпіричні (вивчення результатів досліджень з проблеми, спостереження, бесіди, вивчення передового педагогічного досвіду).

До джерелознавчої бази дослідження входять матеріали наукових бібліотек, зокрема ЦНБ ім. В.Вернадського НАН України, Національної парламентської бібліотеки України, Наукової бібліотеки ім.Стефаника НАН України, Центрального державного історичного архіву, Центрального державного

архіву вищих органів влади та управління України, Інституту рукописів ЦНБ ім. В.Вернадського НАН України та Інституту літератури ім. Т. Шевченка.

Варіант 4

Тема дослідження: Взаємозв'язок естетичного і трудового виховання молодших школярів у системі навчально-виховної роботи початкової школи.

Об'єкт дослідження – процеси естетичного та трудового виховання дітей у їх взаємодії.

Предмет дослідження – педагогічні умови реалізації взаємозв'язків естетичного і трудового виховання учнів у системі навчально-виховної роботи початкової школи.

Мета дослідження – виявити та проаналізувати потенціал реалізації взаємозв'язків естетичного і трудового виховання молодших школярів у системі навчально-виховної роботи початкової школи.

Гіпотеза дослідження – дитяча праця значно підвищує свій виховний потенціал за умов орієнтації її результатів на естетичні критерії та розширення спектру знайомлення учнів з різноманітними художньо-естетичними техніками.

Завдання дослідження:

1. Вивчити психолого-педагогічну літературу (наукову та методичну) з проблеми взаємозв'язків естетичного і трудового виховання дітей молодшого шкільного віку.

2. Проаналізувати педагогічні умови реалізації взаємозв'язків естетичного і трудового виховання учнів у системі навчально-виховної роботи школи І ступеня.

3. Виявити особливості реалізації естетичного потенціалу дитячої праці в Новій українській школі

4. Розкрити шляхи реалізації естетичного та трудового виховання молодших школярів у системі навчально-виховної роботи початкової школи.

5. Розробити методику естетичного розвитку дітей на уроках технологій.

Методи дослідження: аналіз наукових джерел; вивчення педагогічної документації; спостереження; опитування (бесіди,

анкетування, тестування); вивчення продуктів творчої діяльності дітей (усного, письмового, графічного, предметного характеру); узагальнення передового педагогічного досвіду; педагогічний експеримент.

База дослідження – Вінницькі ліцеї №№ 18, 35 (всього охоплено 150 учнів третіх класів.)

Варіант 5

Тема дослідження: Формування творчих здібностей молодшого школяра засобами музичного мистецтва.

Об'єкт дослідження – процес творчого розвитку учнів початкової школи на уроках музики.

Предмет дослідження – педагогічні умови формування творчих здібностей молодших школярів засобами музичного мистецтва.

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та практичній апробації педагогічних умов і методики стимулювання учнів у музичній діяльності, що ефективно впливає на формування їх творчих здібностей.

Робоча гіпотеза – якщо забезпечити особистісно зорієнтовану педагогічну взаємодію вчителя і учнів у процесі поетапного включення дітей у різні види творчої музичної діяльності, то ефективність формування творчих здібностей молодших школярів значно підвищиться.

Відповідно до визначених мети та гіпотези дослідження було поставлено такі **завдання**:

1. Розкрити психолого-педагогічні аспекти розвитку творчих здібностей молодших школярів.
2. Визначити особливості музичної діяльності як засобу формування творчих здібностей учнів.
3. Дібрати критерії та показники сформованості творчих здібностей молодших школярів.
4. Обґрунтувати та апробувати педагогічні умови і методику стимулювання творчих здібностей молодших школярів на уроках музики.
5. Запропонувати творчі завдання для молодших школярів, які б сприяли формуванню та розвитку творчих здібностей учнів

на уроках музики.

Для досягнення поставленої мети, вирішення завдань і перевірки гіпотези використовувалися **методи дослідження**:

- I. - теоретичні: аналіз, порівняння та узагальнення теоретичних даних;
- II. - емпіричні: аналіз наукової та методичної літератури, вивчення педагогічної документації, аналіз продуктів діяльності учнів, спостереження, бесіди, анкетування, тестування, ігрові діагностичні методики, аналіз педагогічного досвіду, педагогічний експеримент, кількісна та якісна обробка та інтерпретація експериментальних даних.

Експериментальна база дослідження – 1-3 класи Вінницької СЗОШ-ліцею № 7.

Варіант 6

Тема дослідження: Формування гуманістичних цінностей учнів початкових класів засобами образотворчого мистецтва.

Об'єкт дослідження – гуманістичні цінності в учнів молодшого шкільного віку.

Предмет дослідження – формування гуманістичних цінностей учнів початкових класів засобами образотворчого мистецтва.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати та дослідити на практиці формування гуманістичних цінностей у молодших школярів за допомогою образотворчого мистецтва.

Відповідно до мети дослідження визначено такі **завдання**:

- 1. Проаналізувати психолого-педагогічну літературу з проблеми формування гуманістичних цінностей школярів.
- 2. Охарактеризувати особливості формування гуманістичних цінностей у дітей молодшого шкільного віку.
- 3. Розглянути образотворче мистецтво як засіб формування гуманістичних цінностей молодших школярів.
- 4. Діагностувати рівень сформованості гуманістичних цінностей в учнів школи I ступеня.

5. Розробити та апробувати програму з формування гуманістичних цінностей молодших школярів засобами образотворчого мистецтва.

Методологічною основою дослідження є: філософські, культурологічні, психолого-педагогічні концепції вітчизняних і зарубіжних вчених про особистість, цінності, мораль, гуманізм; принципи культуровідповідності, народності, гуманності, взаємодії загальнолюдських і національних цінностей. Дослідження ґрунтується на філософських ідеях цінності життя, утвердження індивідуальної неповторності людини як найвищої соціальної цінності.

Теоретичну основу дослідження становлять філософські вчення про: унікальність і загальну значущість життя, духовні виміри гуманістичного виховання (М. Бердяєв, М. Лоський, В. Соловйов, П. Флоренський, П. Юркевич), «філософію серця» Г. Сковороди, П. Юркевича; ідеї духовної і моральної особистості (В. Баранівський, І. Бех, М. Боришевський, С. Кримський, С. Пролєєв); ідеї професійно-педагогічної підготовки вчителя-гуманіста (Л. Вовк, М. Євтух, І. Зязюн, В. Луговий, В. Майборода, Г. Сагач, Н. Тарасевич, О. Сухомлинська, М. Ярмаченко та ін).

Методи дослідження : *теоретичні* (аналіз та узагальнення наукової і методичної літератури з проблеми дослідження, узагальнення наукових положень філософської та психолого-педагогічної літератури) дали змогу сформулювати концептуальні підходи до проблеми, визначити поняттєво-категоріальний апарат, основні науково-теоретичні положення; *емпіричні* (вивчення педагогічної документації, аналіз творчих робіт учнів, спостереження, бесіди, анкетування, тестування, вивчення передового педагогічного досвіду, педагогічний експеримент) уможливили вивчення стану і динаміки сформованості гуманістичних цінностей у молодших школярів засобами образотворчого мистецтва, сприяли упорядкуванню та систематизації дослідницьких матеріалів).

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що розроблену систему вправ і завдань може бути впроваджено у практику освітньої діяльності початкової школи.

Результати дослідження можуть бути використані при підготовці навчально-методичних посібників та методичних рекомендацій щодо дидактичної та виховної роботи з питань формування системи гуманістичних цінностей в учнів початкових класів.

Варіант 7

Тема дослідження: Використання народознавчого матеріалу в освітньому процесі школи І ступеня (на матеріалах вивчення предметів мовного циклу та позакласної виховної роботи).

Об'єктом дослідження став процес формування особистості учнів молодшого шкільного віку засобами народознавства у навчально-виховній роботі.

Предметом дослідження було обрано форми і методи використання народознавчого матеріалу в процесі навчально-виховної роботи з молодшими школярами.

Мета магістерської роботи – вивчення існуючих підходів до проблеми використання народознавчого матеріалу в процесі навчально-виховної роботи з молодшими школярами і дослідження оптимальних шляхів підвищення ефективності цієї роботи у школі, сім'ї, суспільстві.

Гіпотеза дослідження – процес виховання молодших школярів засобами народознавства значно употужниться, якщо:

- народознавчий матеріал наскрізно вплітати у систему навчально-виховної роботи у поєднанні урочних та позаурочних її форм;
- народознавчий матеріал групувати за принципом тематизму навколо спеціально обраних логічно виправданих емоційно-образних концентрів;
- освоєння учнями народознавчого матеріалу відбувається за алгоритмом: інформативність – емоційність – креативність – збереження в пам'яті.

Завдання дослідження:

1. Вивчення теоретичних основ обраної проблеми на базі філософських, етнографічних, психолого-педагогічних джерел.

2. Аналіз діючих програм, підручничкової бази з метою з'ясування їх народознавчо-виховного потенціалу.
3. Експериментальне вивчення дійсного стану вихованості дітей у сучасній початковій школі.
4. Пошук оригінальних способів, розробка та апробація методики використання народознавчого матеріалу в процесі навчально-виховної роботи з молодшими школярами.
5. Узагальнення здобутків Чернятинської ЗОШ І-ІІ ступенів та власного педагогічного досвіду у прилученні дітей до кращих традицій народу.

При написанні дослідження використано такі **методи**: аналіз філософської, психолого-педагогічної та науково-методичної літератури; народознавчо-етнографічний пошук; спостереження, бесіди, анкетування; аналіз продуктів дитячої творчості; аналіз позитивного педагогічного досвіду; педагогічний експеримент (дослідно-експериментальна перевірка розробленої методики виховання учнів засобами народознавства умовах школи І ступеня).

Експериментальною базою стала Чернятинська ЗОШ І-ІІ ступенів Калинівського району Вінницької області, де автор магістерської роботи працює вчителем початкових класів.

Варіант 8

Тема дослідження: Теоретико-методичні засади формування колективу молодших школярів засобами театралізованої діяльності.

Об'єкт дослідження – формування колективу учнів початкової школи.

Предмет дослідження – процес формування колективу молодших школярів у процесі театралізованої діяльності.

Мета дослідження – визначення впливу театралізованої діяльності на формування колективу молодших школярів під час освітнього процесу.

Зважаючи на мету магістерської роботи, ми сформулювали її **завдання**:

1. На основі аналізу наукової та методичної літератури з'ясувати сутність поняття «учнівський колектив» та

- вплив театралізованої діяльності на його розвиток;
2. Проаналізувати провідні тенденції, що обумовлюють доцільність використання театрального мистецтва в сучасній освіті;
 3. З'ясувати стан використання театралізації в освітньому процесі Нової української школи;
 4. Розробити та апробувати методику використання театралізованої діяльності на уроках та в позаурочний час з метою формування учнівського колективу;
 5. Сформулювати методичні рекомендації вчителям щодо використання театралізації в освітньому просторі початкової школи.

Нами обрано такі **методи** наукового пошуку під час виконання наукової роботи: аналіз науково-методичної літератури та нормативних документів у контексті обраної проблеми дослідження, вивчення педагогічної документації; цілеспрямоване педагогічне спостереження, бесіда, анкетування; аналіз творчих робіт учнів початкової школи; вивчення досвіду педагогів-практиків; педагогічний експеримент.

Теоретичне значення роботи полягає в уточненні понять, які розширюють розуміння процесу формування колективу та впливу театралізації на нього; обґрунтуванні педагогічних особливостей формування учнівського колективу засобами театрального мистецтва.

Практичне значення роботи полягає в підборі та систематизації діагностичних методик для вивчення колективістських відносин молодших школярів; створенні методичних рекомендацій для вчителів початкових класів щодо використання театралізації в освітньому просторі початкової школи.

База дослідження: Богданівський ліцей Тульчинської міської ради Вінницької області.

Варіант 9

Тема дослідження: Формування соціальної компетентності молодших школярів засобами інформаційно-комунікативних технологій.

Об'єкт дослідження – процес формування соціальної компетентності учнів початкової школи.

Предмет дослідження – інформаційно-комунікативні технології як засіб формування соціальної компетентності молодших школярів.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати та емпірично перевірити ефективність педагогічних умов формування соціальної компетентності учнів школи I ступеня.

Гіпотеза дослідження ґрунтується на припущенні, що стан сформованості соціальної компетентності молодших школярів підвищиться за умов:

- стимулювання рефлексивної діяльності молодших школярів на кожному етапі формування соціальної компетентності;
- створення безпечного соціально-освітнього та виховного середовища з використанням ІКТ;
- формування суб'єкт-суб'єктних стосунків педагогів та членів учнівського колективу на основі діалогу;
- залучення учнів до активної участі в освітньому процесі;
- активного включення учнів до різних видів суспільно-корисної діяльності;
- готовність учителів початкової школи до використання ІКТ з метою формування соціальної компетентності;
- партнерська взаємодія школи та сім'ї в процесі соціалізації молодшого школяра.

Для досягнення мети необхідно виконати наступні **завдання дослідження**:

1. Проаналізувати науково-педагогічну та методичну літературу з проблеми дослідження.
2. Розкрити особливості використання інформаційно-комунікативних технологій в освітньому процесі школи I ступеня.

3. З'сувати стан сформованості соціальної компетентності учнів початкової школи.

4. Виокремити, обґрунтувати та апробувати педагогічні умови формування соціальної компетентності молодших школярів.

5. Розробити та перевірити ефективність методики формування соціальної компетентності учнів засобами інформаційно-комунікативних технологій.

Методи дослідження. У процесі дослідження було використано наступні методи: *теоретичні*: теоретичний аналіз наукової літератури з проблеми дослідження, синтез, класифікація, узагальнення, систематизація; *емпіричні*: аналіз учнівських робіт, спостереження, бесіди, анкетування, тестування, вивчення педагогічного досвіду, педагогічний експеримент (констатувальний, формувальний та контрольний етапи дослідження).

Практична значущість дослідження полягає у розробці методики використання інформаційно-комунікативних технологій для формування соціальної компетентності молодших школярів. Результати дослідження можуть бути корисними вчителям початкових класів та здобувачам вищої освіти спеціальності «Початкова освіта» для розвитку соціальної компетентності в учнів школи I ступеня.

База дослідження. Експериментальною базою дослідження став комунальний заклад «Ліцей №2 смт. Стрижавка Вінницького району Вінницької області». У дослідженні взяли участь учні третіх класів в кількості 39 осіб (19 учнів 3-А і 20 учнів 3-Б класу) і 8 учителів початкових класів.

Варіант 10

Тема дослідження: Розвиток емоційного інтелекту учнів нової української школи: впровадження європейського досвіду.

Об'єкт дослідження – емоційний інтелект як рушійна сила розвитку особистості молодшого школяра.

Предмет дослідження – методика розвитку емоційного

інтелекту учнів у реаліях Нової української школи.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити методику розвитку емоційного інтелекту учнів Нової української школи.

Гіпотеза: розвиток емоційного інтелекту молодших школярів відбувається за дотримання низки умов:

- підтримка позитивного емоційного фону в учнівському колективі;
- заохочення учнів до вираження власних емоцій у будь-який час;
- контроль емоційного балансу під час спілкування та навчальної діяльності.

Відповідно до поставленої мети та гіпотези визначено такі **завдання дослідження:**

1) охарактеризувати феномен емоційного інтелекту як невід’ємної частини сучасного навчання;

2) розкрити психологічні аспекти емоційного інтелекту молодших школярів;

3) проаналізувати практичний досвід європейських країн у розвитку емоційного інтелекту учнів початкової школи;

4) розробити та експериментально перевірити методику розвитку ЕІ в Новій українській школі;

5) укласти збірку вправ для розвитку емоційного інтелекту молодших школярів.

Методи дослідження: аналіз психолого-педагогічної літератури та шкільної документації, вивчення учнівських робіт, педагогічне спостереження, опитування (бесіда, анкетування, інтерв’ювання), педагогічний експеримент.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що:

– досліджено розвиток емоційного інтелекту учнів Нової української школи в контексті європейського досвіду;

– виокремлено та обґрунтовано педагогічні умови формування емоційного інтелекту учнів сучасної початкової школи;

– на основі аналізу європейської практики розроблено систему вправ для розвитку ЕІ у школі І ступеня.

Практичне значення дослідження полягає в удосконаленні форм і методів, необхідних для розвитку емоційного інтелекту учнів Нової української школи, розкрито можливості використання європейського досвіду у формуванні емоційної компетентності школярів. Для практичного використання розроблено посібник «Вправи та прийоми для розвитку емоційного інтелекту учнів початкової школи», який допоможе вчителям та батькам якісно сформувати емоційну складову особистості молодшого школяра.

Експериментальна база дослідження. Дослідження проводилося на базі Приватної школи «Хаб Скул» м. Вінниці. До участі в дослідженні було залучено 72 учні 1-4 класів.

АПРОБАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

Тема дослідження: Розвиток емоційного інтелекту учнів нової української школи: впровадження європейського досвіду.

Попередні результати дослідження апробовано на:

- III Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми педагогіки початкової школи в контексті освітньої реформи» 22 грудня 2020 року на базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (тема виступу: «Вплив емоційного інтелекту на розвиток особистості молодшого школяра»);
- регіональній науково-практичній Інтернет-конференції «Сім'я: батьки-дитина в умовах змішаного навчання» 29 квітня 2021 року на базі Херсонського державного університету (тема виступу: «Переваги та недоліки змішаного навчання у розвитку емоційного інтелекту молодших школярів»);
- Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Психолого-педагогічний супровід фахового зростання особистості в системі неперервної професійної освіти» 25-26 листопада 2021 року на базі Бердянського державного педагогічного університету (тема виступу: «Розвиток емоційного інтелекту під час професійного зростання фахівців»);
- I Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми розвитку творчої особистості майбутнього педагога в контексті інтеграції України до єдиного європейського та світового освітнього простору» 27-29 жовтня 2021 року на базі Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка (тема виступу: «Підготовка майбутніх учителів початкової школи до розвитку емоційного інтелекту молодших школярів»);

- XI Міжнародній інтернет-конференції молодих учених та студентів «Глухівські наукові читання – 2021. Актуальні питання суспільних та гуманітарних наук» 8-10 грудня 2021 року на базі Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка (тема виступу: «Вплив предметів художньо-естетичного циклу на формування ЕІ молодших школярів у Новій українській школі»);
- IV Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Нова українська школа: результати та перспективи» 18 листопада 2022 року на базі Маріупольського державного університету (тема виступу: «Ранкове коло як засіб розвитку емоційного інтелекту учнів Нової української школи»);
- IV Міжнародній науково-практичній конференції «Модернізація системи освіти в гірських регіонах: національний і глобальний виміри» 22 листопада 2022 року на базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (тема виступу: «Підготовка майбутнього вчителя до використання інструментів НУШ у формуванні емоційного інтелекту молодших школярів»);
- Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми мистецької підготовки майбутнього вчителя» 22-23 листопада 2022 року на базі Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (тема виступу: «Особливості використання театралізованої діяльності у формуванні емоційного інтелекту молодших школярів»);
- XX міжуніверситетській студентській науково-практичній конференції «Актуальні питання культури мовлення» 21 лютого 2023 року на базі Вінницького державного університету імені Михайла Коцюбинського (тема виступу: «Вплив емоційного інтелекту на формування мовленнєвої культури молодших школярів»);
- міжвузівській науково-практичній конференції «Нова українська школа – середовище щасливого дитинства» 23

лютого 2023 року на базі Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (тема виступу: «Розвиток емоційного інтелекту молодших школярів як одна із основних потреб сучасної освіти»);

- Міжнародній науково-практичній міждисциплінарній конференції «Формування професійної компетентності майбутніх фахівців: педагогічна та філологічна парадигми» 11 травня 2023 року на базі Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (тема виступу: «Роль емоційного інтелекту у формуванні життєвих компетентностей молодших школярів»);
- Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми педагогічної освіти в контексті євроінтеграції: теорія, практика, інновації» 9 листопада 2023 року на базі Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського (тема виступу: «Шляхи розвитку емоційного інтелекту молодших школярів у виховному процесі Нової української школи»).

За результатами дослідження опубліковано ряд статей:

1) Кіт Г. Г., **Шиманська Г. С.** Вплив емоційного інтелекту на добробут молодшого школяра в умовах НУШ. *Добробут здобувачів освіти та учителів у сучасних умовах освітнього простору та соціуму*: матеріали міжвузів. (заочної) наук.-практ. конференції (до 100-річчя Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії. Хмельницький, 26 лютого 2021 р.). Хмельницький: ПП «А. В. Царук», 2021. С. 70-72.

2) **Шиманська Г. С.**, Бідочко М. О. Розвиток емоційного інтелекту молодших школярів засобами театрального мистецтва (досвід України та країн ЄС). *Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти*: збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (м. Вінниця, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 22-23 квітня 2021 р.) / за ред. О. А. Голюк. Вінниця : ТОВ «Меркьюрі-Поділля, 2021. Вип. 10. С. 590-593.

3) **Шиманська Г. С.** Вплив театралізованої діяльності на розвиток емоційного інтелекту дітей з ООП в умовах

інклюзивного середовища. *Інклюзивна освіта як індивідуальна траєкторія особистісного зростання дитини з особливими освітніми потребами*: збірник матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Вінниця, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 17-19 листопада 2021 р.) / за заг. ред. О. П. Демченко. Вінниця, 2021. Вип. 4. С. 379-382.

4) Демченко О. П., Драбинюк С. Ю., Івашук Н. О., **Шиманська Г. С.** Виховні можливості театралізованої діяльності у роботі з обдарованими дітьми. *Мультидисциплінарні академічні примітки. Наукові дослідження та практика*: матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції. Мадрид, 2022. С. 421-426.

5) **Шиманська Г. С.** Реалізація творчих здібностей вчителя у розвитку емоційного інтелекту молодших школярів. *Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти*: збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (м. Вінниця, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 28-29 березня 2023 р.) С. 265-268.

6) **Шиманська Г. С.** Вплив емоційного інтелекту на процес соціальної адаптації дітей з особливими освітніми потребами. *Інклюзивна освіта як індивідуальна траєкторія особистісного зростання дитини з особливими освітніми потребами*: збірник матеріалів VI Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Вінниця, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 27 квітня 2023 р.) С.205-207.

7) **Шиманська Г. С.** У світі емоцій: методичний посібник. Вінниця: ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 2023. 64 с.

ДОКУМЕНТИ ДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО

Факультет дошкільної і початкової освіти імені Валентини Волошиної

Кафедра початкової освіти

Ступінь вищої освіти Магістр

Спеціальність: 013 Початкова освіта

Освітня програма: Початкова освіта. Психологія

ЗАТВЕРДЖУЮ:
завідувач кафедри ПО

Н.А.Олійник

« 20 » жовтня 2023 року

З А В Д А Н Н Я НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Медик Аліна Валеріївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: «Теоретико-методичні засади формування колективу молодших школярів засобами театралізованої діяльності»

керівник роботи: Кіт Галина Григорівна, канд. пед. наук, доцент.

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від «10» жовтня 2023 року № 988С

2. Строк подання студентом роботи 15 листопада 2024 року

3. Вихідні дані до роботи: написання курсових та дипломної робіт з означеної проблеми, актуальність використання театралізації у навчально-виховній роботі з молодшими школярами, зокрема, в умовах Нової української школи.

4. Перелік запитань, які підлягають розробці

1. з'ясувати сутність поняття «учнівський колектив» та вплив театралізованої діяльності на його розвиток;

2. проаналізувати провідні тенденції, що обумовлюють доцільність використання театрального мистецтва в сучасній освіті;

3. з'ясувати стан використання театралізації в освітньому процесі Нової української школи;

4. розробити та апробувати методику використання театралізованої діяльності на уроках та в позаурочний час;

5. сформулювати методичні рекомендації вчителям щодо використання театралізації в освітньому процесі початкової школи.

5. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

6. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання	Примітка
1.	Затвердження теми кваліфікаційного дослідження	Жовтень 2023 р.	Виконано
2.	Пошук та опрацювання наукової та методичної літератури	Жовтень 2023 р.	Виконано
3.	Складання плану кваліфікаційної роботи	Листопад 2023 р.	Виконано
4.	Визначення наукового апарату дослідження, розробка методики дослідження.	Листопад 2023 р.	Виконано
6.	Проведення констатувального етапу експерименту. Аналіз результатів.	Грудень 2023 р.	Виконано
8.	Робота над I теоретичним розділом роботи «Науково-теоретичні основи формування колективу учнів засобами театралізованої діяльності».	Січень-лютий 2024 р.	Виконано
9.	Аналіз ппд використання театралізації в освітньому процесі початкової школи.	Березень 2024 р.	Виконано
11.	Написання наукових статей	2024 р.	Виконано
12.	Проведення формульовального етапу експерименту. Аналіз результатів.	Березень-травень 2024 р.	Виконано
13.	Робота над II розділом «Методика формування колективу засобами театралізованої діяльності у практиці сучасної початкової школи». Формулювання методичних рекомендацій учителям	Травень-вересень 2024 р.	Виконано
14.	Проведення підсумкового етапу експерименту. Аналіз результатів.	Травень 2024 р.	Виконано
15.	Підведення підсумків, написання висновків дипломної роботи, оформлення додатків.	Вересень 2024 р.	Виконано
16.	Апробація результатів дослідження на наукових конференціях.	Впродовж 2023-24 р.р.	Виконано
17.	Перевірка роботи на плагіат. Рецензування.	Листопад 2024 р.	Виконано
18.	Підготовка до захисту.	Листопад 2024 р.	Виконано

Студент - дипломник

_____ (підпис)

Медик А.В.

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ (підпис)

Кіт Г.Г.

_____ (прізвище та ініціали)

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

**ПОДАННЯ
ГОЛОВІ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ
ЩОДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

Направляється студент Медик А.В. до захисту
(прізвище та ініціали)

кваліфікаційної роботи
спеціальність 013 Початкова освіта
(шифр і назва спеціальності)

на тему: «Теоретико-методичні засади формування колективу
молодших школярів засобами театралізованої діяльності»
(назва теми)

Кваліфікаційна робота і рецензія додаються.

Декан факультету _____ Коваль Т.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Довідка про успішність

Медик Аліна Валеріївна за період навчання на факультеті дошкільної і початкової освіти імені Валентини Волошиної з 2023 року до 2024 року повністю виконала навчальний план за спеціальністю з таким розподілом оцінок за:

національною шкалою: відмінно 37,5%, дуже добре 41,6 %, добре 20,9 %. задовільно _____ %, достатньо _____ %;

шкалою ECTS: А 37,5%, В 41,6 %, С 20,9 %, D _____ %, E _____ %.

Секретар інституту, факультету _____ Вакарчук О.О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Висновок керівника кваліфікаційної роботи

Студентка Медик Аліна Валеріївна впродовж двох років навчання в магістратурі успішно поєднувала навчання з проведенням наукових досліджень, а також роботою вчителя-класовода у школі І ступеня. Зацікавившись ще на III курсі бакалаврату проблемою формування колективу молодших школярів засобами театралізації, студентка наполегливо працювала над виконанням курсових, дипломної та кваліфікаційної роботи, проводила експериментальні дослідження, апробувала цікаві форми і методи організаційно-виховної діяльності з учнями початкових класів. Попередні результати дослідження широко апробувала на наукових

конференціях різного рівня (16), має 4 публікації. Цілеспрямована, старанна, наполеглива, постійно працює над власним самовдосконаленням, прагне впровадити у практику результати своїх наукових пошуків.

Керівник роботи _____ Кіт Г.Г.
(підпис) (прізвище та ініціали)

« 26 » листопада 2024 року

Висновок кафедри про кваліфікаційну роботу

Кваліфікаційна робота розглянута. Студент (ка) Медик А.В.
(прізвище та ініціали)

допускається до захисту даної роботи в Екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри початкової освіти
(назва)

_____ Олійник Н.А.
(підпис) (прізвище та ініціали)

« 2 » грудня 2024 року

Довідка про доброчесність

Similarity Report ID: oid:2945:247861122

PAPER NAME

**Медик_Теоретико-методичні засади ф
ормування колективу молодших школ
ярів засобами театралізованої дія**

AUTHOR

Медик

WORD COUNT

16467 Words

CHARACTER COUNT

112840 Characters

PAGE COUNT

75 Pages

FILE SIZE

1.8MB

SUBMISSION DATE

Dec 2, 2024 10:30 AM GMT+2

REPORT DATE

Dec 2, 2024 10:32 AM GMT+2

● 19% Overall Similarity

The combined total of all matches, including overlapping sources, for each database.

- 19% Internet database
- 0% Publications database
- Crossref database
- Crossref Posted Content database
- 2% Submitted Works database

● Excluded from Similarity Report

- Bibliographic material
- Quoted material
- Cited material
- Small Matches (Less than 10 words)
- Manually excluded sources

Summary

РЕЦЕНЗІЇ

Варіант 1

Рецензія

на кваліфікаційну роботу ***“Підготовка майбутнього вчителя до організації творчої навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів”*** здобувачки ОС магістра спеціальності 013 Початкова освіта ВДПУ імені Михайла Коцюбинського
Майданюк Ольги Василівни

Сьогодні Україна чітко визначила орієнтири на входження в освітній та науковий простір Європи, здійснює модернізацію освітньої діяльності в контексті європейських вимог. Це актуалізувало процес підготовки педагогічних кадрів високого рівня, які мусять відповідати сучасним реаліям суспільного життя, володіти творчим потенціалом і вміти розвивати творчі здібності учнів, уже починаючи з початкової школи. Представлена на рецензування кваліфікаційна робота виконана саме з урахуванням вище зазначених позицій, що і визначає її актуальність.

Здійснений у дослідженні аналіз стану теорії та практики підготовки студентів педагогічних ЗВО до організації творчої навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів свідчить, що вона на сьогоднішньому етапі розвитку вищої педагогічної освіти розкрита лише частково і потребує подальшого дослідження. Магістранткою грамотно сплановано науковий пошук, чітко поставлено і в ході теоретико-експериментальної роботи повністю зrealізовано завдання дослідження. Належно обгрунтовано теоретичні основи проблеми педагогічної творчості, визначено критерії творчої навчально-пізнавальної діяльності та на основі добре продуманих емпіричних досліджень дано оцінку рівня їх сформованості у студентів. Автором розроблено модель, виявлено та проаналізовано ефективні шляхи та умови підготовки майбутнього вчителя до організації творчої навчально-пізнавальної діяльності у школі I ступеня.

Кваліфікаційне дослідження отримало належну

апробацію на наукових конференціях, представлене у чисельних публікаціях. Високої оцінки заслуговує методичний аспект роботи, зокрема підібрані та логічно упорядковані діагностичні методики вивчення творчої навчально-пізнавальної діяльності вчителя та учнів початкової школи, завдання творчого характеру та розробки уроків, які можуть бути використані з метою розвитку креативного потенціалу учнів та сприятимуть підвищенню ефективності освітнього процесу.

В той же час вважаємо за необхідне зауважити, що в роботі:

- слід було б дати детальнішу характеристику творчої навчально-пізнавальної діяльності учнів школи І ступеня;

- розроблену модель підготовки вчителя до означеного виду професійної діяльності слід презентувати в контексті розробленої методики, а не аналізу отриманих результатів дослідження.

Зазначені зауваження не знижують цінності виконаної роботи, яка має як теоретичне, так і практичне значення. В цілому, Олійник О.В. успішно справилась з поставленими завданнями, виявивши себе належно підготовленим дослідником актуальних проблем підготовки вчителя початкової школи. Представлена на рецензування кваліфікаційна робота відповідає вимогам, що ставляться до такого типу робіт, і заслуговує високої оцінки.

Рецензент

Кашук О.П., доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки ВДПУ імені Михайла Коцюбинського

Рецензія

на кваліфікаційну роботу ***“Підготовка майбутнього вчителя до організації творчої навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів”*** здобувачки ОС магістра спеціальності 013 Початкова освіта ВДПУ імені Михайла Коцюбинського
Майданюк Ольги Василівни

Державі потрібні суспільноактивні, творчі особистості. Створення сприятливого середовища для розвитку особистості дитини, розкриття її творчих можливостей – чи не найголовніше завдання освітньо-виховних закладів. Роль особи вчителя, його підготовки до організації творчої діяльності учнів підноситься як ніколи високо. Виходячи з цього, актуальність представленого кваліфікаційного дослідження не викликає сумніву.

Автор дослідження, проаналізувавши філософську концепцію творчості, психологічні особливості творчої педагогічної діяльності, становлення творчої особистості вчителя в історії педагогічної думки, переконливо доводить, що педагогічна творчість – важлива складова професійної майстерності вчителя. Чітко викладено науковий апарат, не викликає сумнівів план та структура кваліфікаційної роботи, висновки узгоджені з поставленими завданнями.

Заслугують особливої уваги представлені Олійник О. у III розділі роботи шляхи підготовки вчителя початкових класів до організації творчої навчально-пізнавальної діяльності учнів.

У роботі дається глибокий аналіз психолого-педагогічної літератури, сучасних підходів до трактування педагогічної творчості, разом з тим вагомими є і власне емпіричні дослідження, результати творчої діяльності майбутніх педагогів і молодших школярів, які гідно репрезентують дослідницькі пошуки молодого науковця.

Особливо цінним, на наш погляд, є розроблений магістранткою методичний посібник “Крокуємо до вершин творчості”, в якому подано діагностичні методики вивчення творчої навчально-пізнавальної діяльності вчителя та учнів

початкової школи, виявлення творчого потенціалу учасників педагогічного процесу. Матеріали посібника містять завдання творчого характеру та розробки уроків, які можуть бути використані з метою розвитку творчості учнів та сприятимуть підвищенню ефективності навчального процесу.

Водночас у кваліфікаційному дослідженні бажано було б ширше представити матеріали передового педагогічного досвіду як організації творчої навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів, так і підготовки вчителя до означеного аспекту діяльності.

В цілому кваліфікаційна робота є самостійним, завершеним дослідженням, яке заслуговує відмінної оцінки і впровадження в освітянську практику.

Рецензент

Олійник Ю.М., вчитель початкових класів СЗОШ № 35 м. Вінниці, вчитель вищої категорії, вчитель-методист, Заслужений вчитель України

Варіант 3

Рецензія

на кваліфікаційну роботу *“Активізація навчально-пізнавальної діяльності учнів у школі I ступеня”* здобувачки ОС магістра спеціальності 013 Початкова освіта ВДПУ імені Михайла Коцюбинського **Присяжнюк Олени Анатоліївни**

В умовах реформування та демократизації освіти вже в початкових класах міняються пріоритети цілей навчання: на перший план висувається його пізнавальна функція, культ активності, самостійності, нестандартності думки, які забезпечують розвиток інтелекту дитини. Ключовою проблемою у вирішенні завдання підвищення ефективності і якості освітнього процесу є активізація навчання учнів.

Представлене кваліфікаційне дослідження засвідчує не лише ґрунтовний аналіз навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів, проблеми активізації пізнавальної діяльності учнів в історії педагогічної думки, а й

експериментально-практичну діяльність щодо розробки методики активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів у школі І ступеня.

Кваліфікаційне дослідження Присяжнюк О. А. доречно визначає і обґрунтовує пріоритети освітнього процесу в контексті сучасних вимог, реалізація яких сприятиме підвищенню ефективності навчально-пізнавальної діяльності учнів. Викликають інтерес результати констатувального експерименту, які представляють аналіз стану пізнавальної активності молодших школярів, зокрема сформованість їх пізнавальної потреби. Заслужують на увагу використані у роботі методи і прийоми роботи вчителя, спрямовані на підвищення пізнавального інтересу учнів школи І ступеня.

Дотримано пропорційності першого і другого розділів роботи, зміст викладено чітко, логічно і послідовно, правильно оформлений список використаних джерел, роботу підтверджено цікавими і різноманітними додатками. Водночас хочемо висловити побажання:

1) процес формування пізнавальної активності молодших школярів на основі виокремлених педагогічних умов, запропонованої методики доцільно було б представити у вигляді організаційно-педагогічної моделі, яка б цілісніше і системніше окреслювала структурні компоненти досліджуваного явища та зв'язки між ними;

2) робота потребує більш широкого представлення матеріалів передового педагогічного досвіду з проблеми активізації навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів.

Висловлені побажання не знижують загальної високої оцінки кваліфікаційної роботи, яка виконана на належному науковому рівні, може бути використана у практичній діяльності вчителів початкової школи.

Рецензент

Коваленко О.П., канд. пед. наук,
доцент кафедри початкової освіти
Бердянського державного
педагогічного університету

Варіант 4
РЕЦЕНЗІЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ
студентки 2 курсу, МАП-групи
спеціальності 013 Початкова освіта
освітньої програми: Початкова освіта. Дошкільна освіта
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
СВО магістр
Дяченко Оксани Іванівни,
(ПІБ)

виконану на тему: **«Використання європейських освітніх практик у процесі формування екологічної свідомості молодших школярів»**

№	Критерії оцінювання	Макс. кількість балів	Кількість балів
1.	Обґрунтування актуальності проблеми	3	3
2.	Висвітлення теоретичних основ дослідження (аналіз теоретичного розділу)	6	3
3.	Якість описаних етапів експерименту (констатувальний, формувальний, контрольний)	10	6
4.	Якість запропонованого розв'язку проблеми (аналіз практичного розділу роботи)	6	4
	Разом	25	16
5.	Пояснення зниження максимальних балів у пунктах 1-4		
5.2.	У роботі поняття «екологічна свідомість» та «екологічно-доцільна поведінка» використовуються як синоніми, часто підміняючи один одного. Необхідно розмежувати ці поняття та акцентувати увагу на «екологічній свідомості» як основній дефініції дослідження. У списку літератури переважають праці науковців, що займалися екологічним вихованням дітей дошкільного віку, звідси зауважуємо на необхідності ширшого використання праць дослідників екологічної освіти учнів початкової школи.		
5.3.	В експериментальному дослідженні визначення рівнів сформованості екологічної свідомості учнів базувалось на аналізі їх учнівських робіт, проте ні в тексті роботи, ні в додатках вони не представлені.		

5.4.	Методична пропозиція представлена дещо хаотично, потребують узагальнення та систематизації запропоновані прийоми формування екологічної свідомості учнів.		
------	---	--	--

Рецензент

Кіт Г.Г., кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри початкової освіти ВДПУ
імені Михайла Коцюбинського

Варіант 5

РЕЦЕНЗІЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ
студентки 2 курсу, МБПЗ групи
Спеціальності 013 Початкова освіта
освітньої програми: Початкова освіта
галузі знань 01 Освіта /ПедагогікаСВО магістр
Маркевич Аліни Юрївни
виконану на тему: **Творчий розвиток дітей молодшого**
шкільного віку альтернативними засобами художньої діяльності

№	Критерії оцінювання	Макс. кількість балів	Кількість балів
1.	Обґрунтування актуальності проблеми	3	3
2.	Висвітлення теоретичних основ дослідження (аналіз теоретичного розділу)	6	6
3.	Якість описаних етапів експерименту (констатувальний, формувальний, контрольний)	10	5
4.	Якість запропонованого розв'язку проблеми (аналіз практичного розділу роботи)	6	4
	Разом	25	18
5.	Пояснення зниження максимальних балів у пунктах 1-4		
5.3.	Автор проводить трьохфазовий експеримент, але представляє його хід та результати досить поверхово, здебільшого кількісно (рівні, відсотки), не вдаючись до аналізу конкретних експериментальних дій, використання діагностичних методик. Відсутні творчі роботи учнів, які б засвідчили той чи інший рівень їх творчого розвитку. П. 2.2 написаний в стилі методичних рекомендацій, а не аналізу ходу		

	формуального етапу експерименту. Дослідження стосується дітей молодшого шкільного віку, тому незрозумілим є використання в тексті терміну «дошкільники», наприклад, «дітей старшого дошкільного віку» (с. 56).		
5.4.	У II практичному розділі роботи широко представлено альтернативні засоби художньої діяльності, різні художні техніки, що, безумовно, має практичне значення. Однак у додатках бажано було б представити розробки уроків, форм позаурочної виховної роботи, спрямованих на творчий розвиток молодших школярів альтернативними засобами художньої діяльності. Кваліфікаційній роботі бракує цілісних систематизованих методичних рекомендацій щодо забезпечення творчого розвитку дітей молодшого шкільного віку альтернативними засобами художньої діяльності.		

Рецензент

Старовойт Л.В., кандидат педагогічних наук,
доцент, завідувач кафедри мистецьких дисциплін
дошкільної та початкової освіти ВДПУ
імені Михайла Коцюбинського

**Бланк оцінювання кваліфікаційної роботи
на тему «Теоретико-методичні засади формування колективу молодших школярів
засобами театралізованої діяльності»**

**студент(ки)/а П курсу, МАП групи спеціальності Початкова освіта
освітньої програми: Початкова освіта
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
СВО магістра
Медик Аліни Валеріївни
(ПІБ)**

	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів	Кількість балів
1. Висновки керівника кваліфікаційної роботи			
1.1	Загальне оформлення наукової роботи. Дотримання вимог щодо: - обсягу наукової роботи; - форматування тексту; - посилань на використані джерела, додатки, рисунки, таблиці; - оформлення використаних джерел	4	4
1.2	Дотримання наукового стилю дослідження та мовних норм	5	5
1.3	Змістовність додатків	4	4
1.4	Використання різних видів джерел наукової інформації	3	3
1.5	Планомірний характер роботи студента над дослідженням	4	4
	Разом	20	20
2. Висновки рецензента кваліфікаційної роботи			
2.1	Обґрунтування актуальності проблеми	3	3
2.2	Висвітлення теоретичних основ дослідження (аналіз теоретичного розділу)	6	6
2.3	Якість описаних етапів експерименту (констатувальний, формувальний, контрольний)	10	10
2.4	Якість запропонованого розв'язку проблеми (аналіз практичного розділу)	6	5
	Разом	25	24
3. Висновки екзаменаційної комісії			
3.1	Якість кваліфікаційної роботи:		
	Обґрунтування актуальності, виражено сформульований науковий апарат дослідження, наукова новизна та практична значимість роботи	3	
	Аналіз теоретичного розділу	6	
	Якість описаних етапів експерименту (констатувальний, формувальний, контрольний)	10	
	Якість запропонованої методичної пропозиції (аналіз практичного розділу)	6	
3.2.	Апробація результатів дослідження:	3 – 4 – 5	
	- якщо 2 статті (3 бали)		
	- якщо 3 статті (4 бали)		
	- якщо більше 3 статей (5 балів)		
3.3.	Захист кваліфікаційної роботи		
	Дотримання академічної доброчесності (плагіат)	5	
	Змістовність презентації результатів кваліфікаційного дослідження (презентація)	5	
	Аргументований захист наукової роботи і відповідність висновків завданням дослідження (довідь)	5	
	Відповіді на запитання та зауваження (уміння здобувача вищої освіти вести дискусію, аргументовано захищати свою концепцію й висновки)	10	
	Разом	55	
	Загальна кількість балів	100	
	Оцінка за шкалою ECTS		
	Оцінка за національною шкалою		

Науковий керівник:

Голова екзаменаційної комісії

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЛІТЕРАТУРИ

1. Актуальні проблеми педагогіки початкової школи в контексті освітньої реформи: збірник наукових праць / укл. О.І.Поясик, М.П.Ковальчук. Івано-Франківськ: НАІР, 2021. 228 с.
2. Бех І. Генезо-моделювальний метод виховання духовних цінностей особистості. *Початкова школа*. 2020. №4. С. 1-6.
3. Бондар Ю. Особливості роботи вчителя з обдарованими молодшими школярами. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 71, том 1. 2024. С.251-256.
4. Бондар Ю. В. Формування творчих умінь в учнів початкової школи з використанням інтерактивних технологій : дис. ... д-ра філософії (PhD) : 013. Тернопіль, 2022. 542 с.
5. Василюк А.В., Кіт Г.Г. Учні покоління альфа: специфіка навчання в умовах школи І ступеня. *Інновації в дошкільній і початковій освіті*. 2025. № 1(3). С. 8-20.
6. Вдосконалення викладання у вищій освіті: теорія та практика: монографія / за наук. ред. С. Калашнікової. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2023. 255 с. DOI: <https://doi.org/10.31874/TE.2023>
7. Державний стандарт початкової освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 / Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/prozatverdzhennya-derzhavnogo-standartupochatkovoyi-osviti> (дата звернення: 10.02.2025).
8. Дидактика початкової освіти: навчальний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 013 Початкова освіта / укл. О. Боровець. Рівне: РДГУ, 2022. 140 с.
9. Енциклопедія історії України : в 10 т. / редкол. : В. А. Смолій та ін. Київ, 2003-2013. Т. 1-10.
10. Інклюзивна освіта як індивідуальна траєкторія особистісного зростання дитини з особливими освітніми потребами: збірник матеріалів VII Всеукраїнської науково-

- практичної конференції з міжнародною участю (м. Вінниця, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 19 грудня 2024 р.) / за заг. ред. Н. Комарівської. Вип. 6. Вінниця, 2024. 211 с.
11. Кіт Г.Г. Концепція „сродної праці” Григорія Сковороди – основа самореалізації вчителя Нової української школи. *Сучасні рецепції світоглядно-ціннісних орієнтирів Григорія Сковороди. : колективна монографія* / за заг. ред. к.ю.н. Д. С. Луїна. Полтава, 2022. С. 161-169.
 12. Кіт Г.Г., Василюк А.В., Любчак Л.В. Булінг в учнівському колективі молодших школярів: феномен, протидія. *Особистість в кризових умовах та екстремальних ситуаціях життя: колективна монографія*. Інститут управління природними ресурсами університету «КРОК». Івано-Франківськ: НАІР, 2024. С. 139-151.
 13. Кривошея Т.М. Математика: складно чи красиво? (Ознайомлення учнів з оригінальними прийомами виконання обчислень і розв’язування задач). *Учитель початкової школи*. 2020. № 11. С.14-19.
 14. Лазаренко Н.І. Тенденції професійної підготовки вчителя в педагогічних університетах України в умовах євроінтеграції: автореф. дис... доктора пед. наук : 13.00.04. Київ, 2020. 41 с.
 15. Мережа державних закладів вищої освіти України: аналіз ефективності та конкурентоспроможності : препринт (аналітичні матеріали) / В. Кремень, В. Луговий, П. Саух, О. Слюсаренко, Ж. Таланова; за ред. В. Кременя. Київ: НАПН України, 2024. 68 с. URL: <https://doi.org/10.37472/NAES-IHED-2024> (дата звернення: 01.02.2025).
 16. Моніторинг якості початкової освіти: навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої педагогічної освіти; уклад.: А. Василюк, Г. Кіт. Вінниця: ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 2023. 170 с.
 17. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. H. M. Bibik. Kyiv: Litera LTD, 2018. 160 s.
 18. Педагогічні технології інклюзивного навчання: навч.-

- метод. посібник для студентів закладів вищої педагогічної освіти /уклад. : А. Василюк, Ю. Бондар, А. Хіля. Вінниця: ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 2020. 168 с.
19. Петрук О. Особливості сучасних молодших школярів: орієнтири для навчальної взаємодії. *Український педагогічний журнал*. 2024. № 1. С. 132-140.
 20. Про освіту : Закон України від 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 30.01.2025).
 21. Розвиток творчого потенціалу учнів початкової школи засобами ТРВЗ-технології. URL: <https://vseosvita.ua/library/embed/00001x-b0c5.docx.html> (дата звернення: 28.01.2025).
 22. Сухомлинський В. О. Павлиська середня школа. *Сухомлинський В.О. Вибрані твори : в 5-ти т. Т.4. К. : Рад. школа, 1976. С. 5-390.*
 23. Я досліджую світ : підруч. для 4 кл. загал. серед. освіти (у 2-х ч.) : Ч. 1 / Н. М. Бібік, Г. П. Бондарчук. Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 128 с.
 24. Vasiutina, T., Ishchenko, L., Kit, H., Bondar, Y., & Khilya, A. (2024). ALGORITHM FOR IMPLEMENTING QUEST TECHNOLOGIES IN RESEARCH WORK WITH PRESCHOOL AND PRIMARY SCHOOL CHILDREN. *ENVIRONMENT. TECHNOLOGIES. RESOURCES*. Proceedings of the International Scientific and Practical Conference, 2, 503-507. <https://doi.org/10.17770/etr2024vol2.8089> Retrieved from: <https://journals.rta.lv/index.php/ETR/article/view/8089>
 25. Wasyluk A., Kit H. O współczesnych technologiach nauczania inkluzyjnego. *Pedagogika Społeczna*. WSNS Pedagogium. Warszawa, 2021. Nr 1-2. S. 273-283.

ЗМІСТ

Загальні вимоги до написання кваліфікаційних робіт	3
Вибір та обґрунтування актуальності проблеми дослідження.....	12
Методика роботи над кваліфікаційним дослідженням	
Організація дослідження	15
Функції наукового керівника	18
Права та обов'язки здобувача вищої освіти.....	20
Структура кваліфікаційної роботи	
• вступ	21
• зміст кваліфікаційної роботи	36
• висновки.....	38
• список використаної літератури	39
• додатки	40
Оформлення кваліфікаційної роботи.....	41
Вимоги до захисту кваліфікаційної роботи	
Процедура подання кваліфікаційного дослідження до захисту	44
Підготовка кваліфікаційної роботи до захисту	44
Захист кваліфікаційної роботи	48
Критерії оцінки кваліфікаційної роботи	52
Орієнтовна тематика кваліфікаційних робіт	63
Рекомендована література.....	81
Додатки	
1. Титульна сторінка кваліфікаційної роботи	84
2. Анотації	85
3. Плани кваліфікаційних робіт.....	90
4. Науковий апарат дослідження	99
5. Апробація результатів дослідження	114
6. Документи до захисту кваліфікаційної роботи.....	118
• завдання на кваліфікаційну роботу студенту.....	118
• подання Голові ЕК.....	120
• довідка про доброчесність.....	122
• рецензії	123
• бланк оцінювання кваліфікаційної роботи	131
7. Зразок оформлення літератури.....	132

Навчально-методичне видання

Кіт Галина Григорівна

**Кваліфікаційна робота з педагогіки
початкової освіти:
навчально-методичний посібник**

Підписано до друку 16.04.2025 р.
Формат 60х84/16. Папір офсетний.
Друк цифровий. Ум. др. арк. 7,9.
Наклад 100 прим. Замовл. № 6877

Віддруковано з оригіналів замовника.
ФОП Корзун Д.Ю.

Свідоцтво про державну реєстрацію фізичної особи-підприємця
серія В02 № 818191 від 31.07.2002 р.

Видавець ТОВ «ТВОРИ».

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції серія ДК № 6188 від 18.05.2018 р.

21034, м. Вінниця, вул. Немирівське шосе, 62а.

Тел.: 0 (800) 33-00-90, (096) 97-30-934, (093) 89-13-852.

e-mail: info@tvoru.com.ua

<http://www.tvoru.com.ua>

друкарня-видавництво
 ТВОРИ
творюмо разом

ISBN 978-617-552-904-1

9 786175 529041

www.tvoru.com.ua